

COMARCH

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI

COMARCH S.A.

W 2015 ROKU

KRAKÓW, 28 KWIETNIA 2016 ROKU

SPIS TREŚCI

1.	INFORMACJE O FIRMIE	3
2.	PODSTAWOWE WIELKOŚCI EKONOMICZNO-FINANSOWE.....	6
3.	PRODUKTY I USŁUGI OFEROWANE PRZEZ COMARCH W 2015 ROKU	8
4.	POZYCJA SPÓŁKI NA RYNKU IT ORAZ INFORMACJA O RYNKACH ZBYTU I O ŹRÓDŁACH ZAOPATRZENIA	31
5.	STRUKTURA SPRZEDAŻY	32
6.	CHARAKTERYSTYKA CZYNNIKÓW ISTOTNYCH DLA ROZWOJU PRZEDSIĘBIORSTWA EMITENTA 34	
7.	POZOSTAŁE ISTOTNE CZYNNIKI, W TYM RYZYKA I ZAGROŻEŃ	35
8.	PERSPEKTYWY ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI SPÓŁKI ORAZ PRZEWIDYWANA SYTUACJA FINANSOWA SPÓŁKI W 2016 ROKU	35
9.	ANALIZA FINANSOWA SPÓŁKI.....	37
10.	KREDYTY, POŻYCZKI, PORĘCZENIA, GWARANCJE.....	41
11.	NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA W 2015 ROKU I PO DACIE BILANSU	47
12.	GŁÓWNE INWESTYCJE KRAJOWE I ZAGRANICZNE (PAPIERY WARTOŚCIOWE, INSTRUMENTY FINANSOWE, WARTOŚCI NIEMATERIALNE I PRAWNE ORAZ NIERUCHOMOŚCI), W TYM INWESTYCJE KAPITAŁOWE DOKONANE POZA GRUPĄ JEDNOSTEK POWIĄZANYCH ORAZ OPIS METOD ICH FINANSOWANIA A TAKŻE OCENA MOŻLIWOŚCI REALIZACJI ZAMIERZEŃ INWESTYCYJNYCH, W TYM INWESTYCJI KAPITAŁOWYCH, W PORÓWNANIU DO WIELKOŚCI POSIADANYCH ŚRODKÓW	50
13.	UCHWAŁY WALNEGO ZGROMADZENIA AKCJONARIUSZY I RADY NADZORCZEJ	53
14.	OPERACJE NA AKCJACH COMARCH S.A.	54
15.	POZOSTAŁE WYDARZENIA 2015 ROKU I PO DACIE BILANSU	56
16.	OSIĄGNIĘCIA W ZAKRESIE BADAŃ I ROZWOJU	57
17.	POWIĄZANIA KAPITAŁOWE EMITENTA.....	58
18.	ODDZIAŁY COMARCH S.A.....	62
19.	TRANSAKCJE ZAWARTE PRZEZ EMITENTA LUB JEDNOSTKĘ OD NIEGO ZALEŻNĄ Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI NA INNYCH WARUNKACH NIŻ RYNKOWE	62
20.	OBJAŚNIENIE RÓŻNIC POMIĘDZY WYNIKAMI FINANSOWYMI WYKAZANYMI W RAPORCIE ROCZNYM A WCZEŚNIEJ PUBLIKOWANYMI PROGNOZAMI WYNIKÓW NA DANY ROK.....	62
21.	OPIS CZYNNIKÓW I ZDARZEŃ O NIETYPOWYM CHARAKTERZE MAJĄCYCH ZNACZĄCY WPŁYW NA DZIAŁALNOŚĆ EMITENTA I OSIĄGNIĘTE ZYSKI ORAZ ICH OCENA.....	62
22.	ZMIANY W PODSTAWOWYCH ZASADACH ZARZĄDZANIA PRZEDSIĘBIORSTWEM EMITENTA I JEGO GRUPĄ KAPITAŁOWĄ.....	62
23.	DANE DOTYCZĄCE UMOWY Z PODMIOTEM UPRAWNIONYM DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH.....	63
24.	SYSTEM KONTROLI PROGRAMÓW AKCJI PRACOWNICZYCH.....	63
25.	OPIS PROWADZONEJ POLITYKI W ZAKRESIE DZIAŁALNOŚCI SPONSORINGOWEJ I CHARYTATYWNEJ.....	63
26.	POSTĘPOWANIA TOCZĄCE SIĘ PRZED SĄDEM, ORGANEM WŁAŚCIWYM DLA POSTĘPOWANIA ARBITRAŻOWEGO LUB ORGANEM ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ.....	65

1. Informacje o firmie

Firma Spółki: Comarch Spółka Akcyjna („Spółka”)
 Adres Spółki: 31-864 Kraków, Aleja Jana Pawła II 39 A
 Telefon: (12) 646 10 00
 Fax: (12) 646 11 00
 Regon: 350527377
 Nr identyfikacyjny NIP: 677-00-65-406

1.1. Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% w ogólnej liczbie głosów na WZA Comarch S.A.

Na kapitał zakładowy Comarch S.A. składa się 8 133 349 akcji o łącznej wartości nominalnej 8 133 349 zł. Zgodnie z informacją posiadaną przez Comarch S.A., na dzień 31 grudnia 2015 r. akcjonariuszami posiadającymi co najmniej 5% głosów na WZA Spółki są Janusz Filipiak i Elżbieta Filipiak.

Akcyonariusze	Ilość akcji	% kapitału zakładowego	Liczba głosów na WZA Spółki	% głosów na WZA Spółki
Janusz Filipiak	2 674 488	32,88	6 246 488	41,30
Elżbieta Filipiak	846 000	10,40	4 230 000	27,96
Pozostali członkowie Zarządu	91 622	1,13	129 222	0,85
Inni akcjonariusze	4 521 239	55,59	4 521 239	29,89
Razem	8 133 349	100,00	15 126 949	100,00

W dniu 14 maja 2015 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował podwyższenie kapitału zakładowego Spółki Comarch S.A. do wysokości 8 133 349 zł w związku z emisją 7 759 akcji zwykłych na okaziciela serii L1 w ramach realizacji programu opcji menadżerskich dla członków Zarządu Spółki zarządzających Spółką oraz Grupą Kapitałową. Po podwyższeniu kapitału zakładowego Spółki dzieli się na 8 133 349 akcji. Akcjom tym odpowiada 15 126 949 głosów na WZA Spółki.

PO DACIE BILANSU

Stan na 28 kwietnia 2016 r.

Akcyonariusze	Ilość akcji	% kapitału zakładowego	Liczba głosów na WZA Spółki	% głosów na WZA Spółki
Janusz Filipiak	2 674 488	32,88	6 246 488	41,30
Elżbieta Filipiak	846 000	10,40	4 230 000	27,96
Pozostali członkowie Zarządu	91 622	1,13	129 222	0,85
Inni akcjonariusze	4 521 239	55,59	4 521 239	29,89
Razem	8 133 349	100,00	15 126 949	100,00

1.2. Rada Nadzorcza i Zarząd Comarch S.A.

a) Rada Nadzorcza wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 r.:

Imię i nazwisko	Funkcja	Comarch S.A. Ilość akcji / wartość nominalna	Metrum Capital S.A. (dawniej Volatech Capital Advisors S.A.) Ilość akcji / wartość nominalna
Elżbieta Filipiak	Przewodniczący Rady	846 000 / 846 000 zł	-
Maciej Brzeziński	Wiceprzewodniczący Rady	-	-
Danuta Drobniak	Członek Rady	-	-
Wojciech Kucharzyk	Członek Rady	-	-
Anna Ławrynowicz	Członek Rady	-	-

Robert Bednarski	Członek Rady	-	-
Anna Pruska	Członek Rady	-	50 000 / 50 000 zł

PO DACIE BILANSU

Bez zmian.

b) Zarząd wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku:

Imię i nazwisko	Funkcja	Ilość akcji Comarch S.A.	Wartość nominalna
Janusz Filipiak	Prezes Zarządu	2 674 488	2 674 488 zł
Marcin Dąbrowski	Wiceprezes Zarządu	-	- zł
Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu	37 539	37 539 zł
Andrzej Przewięźlikowski	Wiceprezes Zarządu	-	- zł
Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu	32 867	32 867 zł
Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	10 608	10 608 zł
Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu	10 608	10 608 zł

W dniu 8 kwietnia 2015 r. Piotr Piątosa, szef sektora telekomunikacyjnego, złożył rezygnację z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu Comarch S.A., ze skutkiem na dzień 30 kwietnia 2015 r., bez podania przyczyny. W dniu 8 kwietnia 2015 r. Piotr Reicher, szef sektora finanse, bankowość i ubezpieczenia złożył rezygnację z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu Comarch S.A., ze skutkiem na dzień 30 kwietnia 2015 r., bez podania przyczyny.

Obowiązki szefa sektora telekomunikacyjnego przejął Marcin Dąbrowski, wieloletni członek kadry menadżerskiej sektora telekomunikacyjnego. Obowiązki szefa sektora finanse, bankowość i ubezpieczenia przejął Andrzej Przewięźlikowski, wieloletni członek kadry menadżerskiej sektora handel i usługi. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-10-2015 z dnia 9 kwietnia 2015 r. Na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, które odbyło się dnia 24 czerwca 2015 r., Marcin Dąbrowski i Andrzej Przewięźlikowski zostali powołani na stanowiska Wiceprezesów Zarządu Comarch S.A.

W dniu 20 stycznia 2015 r. jedna z osób zarządzających Comarch S.A. kupiła 30 akcji zwykłych na okaziciela spółki Comarch S.A. po cenie jednostkowej 104,10 zł za 1 akcję. Wartość transakcji wyniosła 3 123,00 zł. Spółka informowała o szczegółach w raporcie bieżącym nr RB-7-2015 z dnia 2 marca 2015 r.

W dniu 11 czerwca 2015 r. jedna z osób zarządzających Comarch S.A. zbyła na podstawie umowy majątkowej małżeńskiej zawartej w formie aktu notarialnego 20 950 akcji zwykłych na okaziciela spółki Comarch S.A. Zbycie nastąpiło nieodpłatnie, szacunkowa wartość akcji objętych transakcją wyniosła 2 775 875,00 zł, przy cenie jednostkowej 132,50 zł za 1 akcję. Spółka informowała o szczegółach w raporcie bieżącym nr RB-17-2015 z dnia 15 czerwca 2015 r.

PO DACIE BILANSU

Stan na 28 kwietnia 2016 r.

Imię i nazwisko	Funkcja	Ilość akcji Comarch S.A.	Wartość nominalna
Janusz Filipiak	Prezes Zarządu	2 674 488	2 674 488 zł
Marcin Dąbrowski	Wiceprezes Zarządu	-	- zł
Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu	37 539	37 539 zł
Andrzej Przewięźlikowski	Wiceprezes Zarządu	-	- zł
Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu	32 867	32 867 zł
Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	10 608	10 608 zł
Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu	10 608	10 608 zł

Prokurentami Spółki są: Michał Bajcar, Dariusz Duralek, Anna Kleszcz, Maria Smolińska, Iwona Kasprzyk oraz Dorota Klentak-Łyżwa.

- c) **Umowy, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy i obligatariuszy**

Nie dotyczy.

- d) **Umowy zawarte między emitentem a osobami zarządzającymi przewidujące rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia emitenta przez przejęcie**

Nie dotyczy.

- e) **Wartość wynagrodzeń, nagród lub korzyści, w tym wynikających z programów motywacyjnych lub premiowych opartych na kapitale emitenta, wypłaconych, należnych lub potencjalnie należnych, odrębnie dla każdej z osób zarządzających i nadzorujących emitenta**

Informacje dotyczące tego punktu znajdują się w nocie 40 sprawozdania finansowego.

2. Podstawowe wielkości ekonomiczno-finansowe

2.1. Wybrane dane finansowe

	2015	2014	2013	2012	2011
Przychody ze sprzedaży	749 556	724 825	637 692	666 859	567 673
Zysk operacyjny	83 377	72 508	51 305	62 392	53 748
Zysk netto	57 683	41 049	45 584	41 604	55 191
Zysk na akcję	7,09	5,06	5,66	5,17	6,85
Aktywa	1 117 308	1 041 911	1 009 603	1 060 650	953 265
Wartość księgową	731 905	677 089	661 046	629 386	609 697
Wartość księgową na akcję	89,99	83,33	82,10	78,17	75,72

W 2015 roku przychody ze sprzedaży wzrosły o 24,7 mln zł, czyli o 3,4% w porównaniu do roku ubiegłego. Zysk z działalności operacyjnej osiągnął wartość 83,4 mln zł i był większy o 15% w porównaniu do 2014 roku, zysk netto w 2015 roku wzrósł wobec roku poprzedniego o 16,6 mln zł, tj. o 40,5%. Rentowność operacyjna w 2015 roku wzrosła z poziomu 10% do 11,1%, natomiast rentowność netto wzrosła z 5,7% do 7,7%.

2.2. Zatrudnienie i zdolności produkcyjne spółki

W dniu 31 grudnia 2015 r. w Comarch S.A. było zatrudnionych 3 943 osób wobec 3 339 osób zatrudnionych na dzień 31 grudnia 2014 r.

W poniższych tabelach przedstawione zostało przeciętne zatrudnienie w Comarch S.A. w latach 2011-2015:

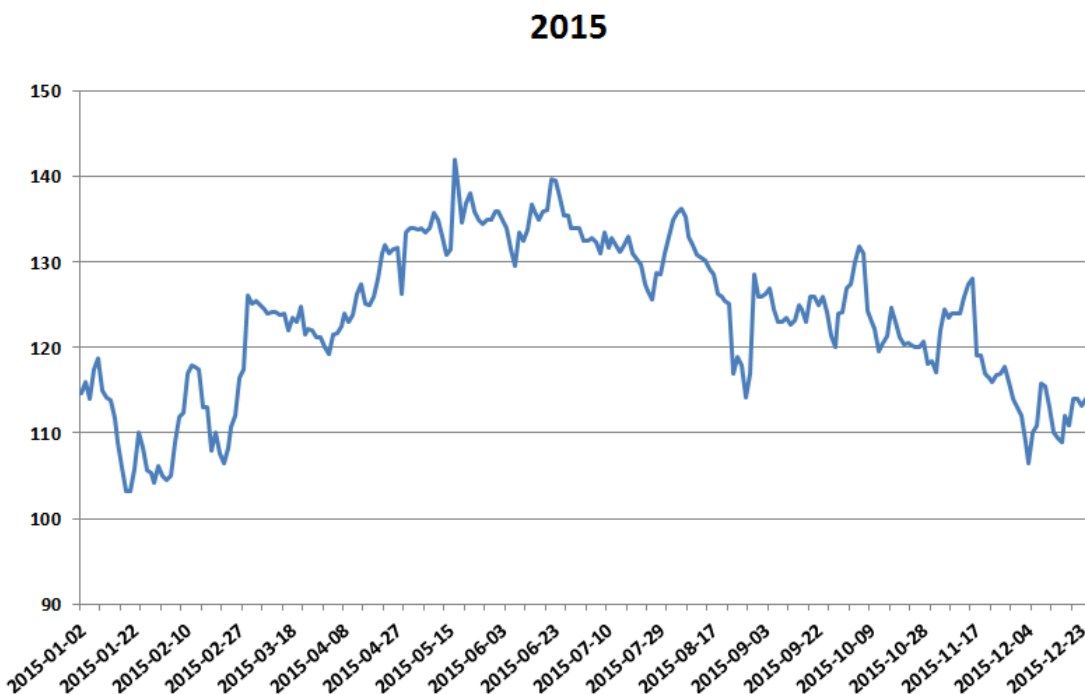
	2015	2014	2013	2012	2011
Ilość osób zatrudnionych:					
- na stałe	3 120	2 647	2 675	2 426	2 210
- jako współpracownicy	731	548	651	535	480
Razem	3 851	3 195	3 326	2 961	2 690

	2015	2014	2013	2012	2011
Pracownicy					
- produkcyjni oraz konsultanci techniczni	3 196	2 620	2 730	2 377	2 098
- marketing i sprzedaż	323	288	306	302	293
- kierownictwo i administracja	332	287	290	282	299
Razem	3 851	3 195	3 326	2 961	2 690

Usługi wykonywane przez Comarch polegają na tworzeniu i wdrażaniu własnych, uniwersalnych produktów software'owych i hardware'owych oraz na wytwarzaniu i wdrażaniu oprogramowania komputerowego na zlecenie „pod klucz”. Podstawowym czynnikiem ograniczającym moce produkcyjne są zasoby ludzkie. Do stałego inwestowania w nowe produkty i technologie informatyczne firma potrzebuje pracowników o odpowiednim wykształceniu i o szerokim zakresie kompetencji. Firma elastycznie zarządza zespołami pracowników, poprzez ciągłą optymalizację alokacji zasobów w aktualnych projektach komercyjnych i prowadzonych wewnętrznych projektach badawczo-rozwojowych (budowa nowych produktów i uaktualnianie istniejącego oprogramowania nie związane bezpośrednio z umowami z klientami), wykorzystując do tego celu autorskie rozwiązania informatyczne. W efekcie wykorzystanie

zasobów ludzkich jest bliskie 100%. Spółka dywersyfikuje ryzyko ograniczeń w dostępności zasobów ludzkich poprzez prowadzenie działalności w 14 oddziałach zlokalizowanych w ośrodkach miejskich w Polsce. Na dzień 31 grudnia 2015 r. 2 830 pracowników było zatrudnionych w Krakowie, natomiast 1 672 w innych miastach w Polsce.

2.3. Kurs akcji Comarch S.A. na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie

Okres	Najwyższy	Najniższy
I kwartał 2015	126,10	103,20
II kwartał 2015	142,00	121,60
III kwartał 2015	136,20	114,20
IV kwartał 2015	131,80	106,50

Kurs akcji Comarch S.A. pomiędzy 2 stycznia 2015 r. a 29 grudnia 2015 r. spadł ze 115,5 zł do 114,05 zł, tj. o 1,3%. W trakcie roku maksymalny kurs wyniósł 142,00 zł.

3. Produkty i usługi oferowane przez Comarch w 2015 roku

Comarch jest producentem innowacyjnych systemów informatycznych dla kluczowych sektorów gospodarki: telekomunikacji, finansów i bankowości, administracji publicznej, medycyny, dużych oraz małych i średnich przedsiębiorstw. Szeroki zakres oferty Comarch obejmuje systemy klasy ERP, finansowo-księgowo, systemy CRM, oprogramowanie lojalnościowe, systemy wsparcia sprzedaży i elektronicznej wymiany dokumentów, systemy bankowości elektronicznej, systemy zarządzania sieciami teleinformatycznymi, systemy billingowe, oprogramowanie Business Intelligence, usługi zarządzania bezpieczeństwem i ochroną danych oraz wiele innych rozwiązań. Oprócz dostarczania klientom innowacyjnych rozwiązań informatycznych Comarch koncentruje się na profesjonalnej obsłudze klienta oraz zapewnieniu usług konsultingowych, doradczych i integracyjnych, a także infrastruktury IT jako spójnego pakietu, dzięki czemu odbiorcy produktów i usług oferowanych przez Comarch mogą w pełni korzystać z możliwości oferowanych przez nowoczesne systemy informatyczne.

SEKTOR TELEKOMUNIKACJA

Comarch jest dostawcą kompletnych rozwiązań IT dla telekomunikacji. Od 1993 firma wspiera operatorów na 4 kontynentach w optymalizacji kosztów, zwiększaniu efektywności i transformacjach systemów BSS/OSS. Rozwiązania Comarch są połączeniem bogatych funkcjonalności z dużymi możliwościami dopasowania ich do potrzeb klienta, uzupełnionych o szeroką gamę usług. Elastyczne podejście firmy do realizacji projektów oraz różne modele wdrażania systemów umożliwiają operatorom na całym świecie wprowadzanie inteligentnych rozwiązań sieciowych, zwiększanie satysfakcji klientów i sprawne uruchamianie nowych usług cyfrowych, związanych z Internetem Rzeczy (IoT) oraz machine-to-machine (M2M). Tą strategią Comarch zdobył zaufanie i lojalność klientów na całym świecie wśród których znajdują się tak uznane marki jak: Vodafone, T-Mobile, Telefónica, Orange, KPN i MTS.

PRODUKTY

Sprzedaż i obsługa klienta

Comarch Customer Management to narzędzie do zarządzania relacjami z klientem, opracowane specjalnie z myślą o potrzebach biznesu telekomunikacyjnego. System ten można łatwo integrować z istniejącą infrastrukturą BSS/OSS. Jest to elastyczne rozwiązanie, które dostarcza kompletny, scentralizowany widok klienta i automatyzuje kluczowe procesy sprzedażowe, marketingowe oraz obsługi klienta.

Comarch Online Self-Care zapewnia abonentom wszelkiego rodzaju usług telekomunikacyjnych sprawny dostęp do dokładnej informacji przez całą dobę. Ten kompleksowy system pozwala abonentom i partnerom na przeglądanie i analizowanie dokumentów finansowych i informacji o ich kontaktach, aktywowanie i dezaktywowanie usług oraz przesyłanie komentarzy do operatora w łatwy i elastyczny sposób. System wspiera również marketing operatora, pełniąc funkcję kanału komunikacji m.in dla reklam i promocji.

Comarch Sales Channel Management optymalizuje wysiłki sprzedażowe pozwalając dostawcom usług na zwiększenie sprzedaży. Wysoce wydajny moduł Comarch Commission & Incentive umożliwia wdrażanie innowacyjnych strategii i optymalizację planów sprzedażowych. Wstępnie zintegrowana aplikacja CESMA umożliwia sprawdzenie najbardziej aktualnych danych o klientach z dowolnego miejsca w dowolnym czasie. Comarch Logistics Management pozwala zaś na weryfikację, kontrolę i automatyzację zasobów dostępnych w punktach sprzedaży.

Biling i rozliczenia finansowe

Comarch Convergent Billing System to nowoczesne narzędzie, które pozwala każdej firmie telekomunikacyjnej na naliczanie należności za dowolny typ usługi w czasie rzeczywistym, personalizację

ofert dla klientów i łatwiejsze zarządzanie nowymi modelami biznesowymi we współpracy z partnerami, co jest kluczowe dla osiągnięcia sukcesu w obecnych realiach rynku telekomunikacyjnego i Internetu Rzeczy.

Comarch Inter-Partner Billing służy do rozliczeń między operatorami oraz do podziału zysków i kosztów pomiędzy kilku operatorów. System umożliwia optymalizację relacji z partnerami biznesowymi w kraju i za granicą oraz daje możliwość rozliczania za pomocą jednej platformy wszelkich typów usług (w tym głosowych, transferu danych, usług premium) w wielu modelach biznesowych, takich jak dostarczanie platformy, odsprzedaż i handel hurtowy.

Tworzenie i dostarczanie usług

Comarch Service Fulfillment wspiera proces tworzenia i dostarczenia usługi do klienta od powstania koncepcji, przez jej modelowanie i odpowiednią orkiestrację operacji sieciowych. Rozwiązanie pozwala operatorom na automatyzację tego procesu i na szybsze wprowadzanie nowych usług na rynek. System zakłada, że nowe usługi budowane są ze wstępnie zdefiniowanych elementów zarządzanych w katalogu usług, dzięki czemu operatorzy mogą szybciej dostarczać je do klienta i zachować wysoką innowacyjność oferowanych produktów. Proces dostarczania usługi realizowany jest ponad istniejącymi silosami technologicznymi, co pozwala na stopniową transformację bez konieczności dużych inwestycji.

Comarch Product Catalog pozwala na uproszczenie architektury IT, przyspieszenie wprowadzania na rynek nowych produktów oraz na kompleksowe zarządzanie katalogiem i cyklem życia produktów z jednego miejsca. Oprogramowanie pozwala określać specyfikacje ofert i produktów, wyznaczać powiązania między produktami i definiować, które z nich się wykluczają lub mogą być sprzedawane wyłącznie w ramach większych pakietów. System określa potencjalnych klientów docelowych, lokalizację i wiele innych parametrów. Produkt bazuje na TM Forum Information Framework, nazywanym też Shared Information Data model (SID).

Comarch Field Service Management jest kompletnym rozwiązaniem w zakresie planowania, tworzenia harmonogramów, dystrybucji i wsparcia realizacji zadań w terenie. Dzięki możliwości przypisywania do zadań pracowników posiadających odpowiednie kompetencje przy jednoczesnym uwzględnieniu ich dostępności oraz lokalizacji geograficznej, system pozwala na zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów i na optymalizację kosztów pracy oraz zużycia paliwa.

Comarch Order Management to rozwiązanie przeznaczone do automatyzacji oraz przyspieszenia realizacji procesu „Order-to-cash” poczynając od złożenia zamówienia, poprzez jego obsługę i realizację aż do naliczenia należności. Comarch Order-to-Cash Automation skraca czas wprowadzania na rynek nowych usług i produktów dzięki oparciu rozwiązania wokół centralnego katalogu produktów i usług, który pełni rolę miejsca definiującego produkt. Proces w warstwie biznesowej i technologicznej obsługiwany jest przez Comarch Customer Order Management oraz Comarch Service Order Management.

Zapewnienie wysokiej jakości usług i sieci

Comarch Fault Management pozwala efektywnie kontrolować występowanie problemów i usterek w całej konwergentnej sieci telekomunikacyjnej obsługiwanej przez kilku dostawców (lokalizacja geograficzna, pozycja w logicznej architekturze sieci, standardowa lista alarmów) i umożliwia odpowiednio szybkie reagowanie na pojawiające się usterki sieciowe. Poprzez stały monitoring wszystkich elementów sieci, Comarch Fault Management umożliwia odbiór, wizualizację i śledzenie występujących alarmów oraz rozwiązywanie ich u źródła, zanim wpłyną one na jakość usługi u klienta końcowego.

Comarch Service Assurance pozwala operatorom telekomunikacyjnym na monitorowanie skomplikowanych usług sieciowych oraz automatyzację wykrywania przyczyn problemów w sieci. System pozwala na kontrolowanie procesu zarządzania jakością usług (service assurance) z poziomu jednej, centralnej aplikacji.

Comarch Customer Experience Management oparty na zintegrowanych systemach OSS i BSS pozwala operatorom na wgląd w postrzeganie usług przez klienta końcowego, a tym samym na zarządzanie siecią i usługami na poziomie gwarantującym jak najwyższą satysfakcję klientów. Produkt ten może być zintegrowany z modułami Comarch Service Monitoring oraz Comarch Service Quality Management, umożliwiając przejście od tradycyjnego zarządzania siecią do zarządzania praktycznego, którego podstawowym celem jest poprawa satysfakcji klientów (ang. customer experience).

Comarch Service Quality Management umożliwia zmianę tradycyjnego zarządzania wydajnością sieci, które koncentruje się na urządzeniach sieciowych, na zarządzanie rzeczywistą jakością dostarczanych usług, skoncentrowane na kliencie końcowym. Wgląd w to, jak klienci odbierają usługi i ich jakość, umożliwia ustawienie priorytetów związanych z zarządzaniem wydajnością sieci na bazie przewidywanego wpływu na doświadczenie klienta i pomaga zapobiec problemom z siecią i usługami, zanim odczuje je klient (poprzez analizę trendów oraz prognozy).

Zarządzanie siecią i planowanie

Comarch Network Planning pozwala na kompleksowe i efektywne zarządzanie planowaniem, rozbudową i optymalizacją procesów sieciowych. Rozwiązanie umożliwia pełną kontrolę nad procesami strategicznymi, administracyjnymi i technicznymi za pomocą jednej platformy OSS, co zapewnia niespotykaną dotąd widoczność procesów biznesowych.

Comarch Network Inventory przechowuje komplet informacji o zasobach sieciowych, umożliwia zarządzanie siecią telekomunikacyjną oraz prezentuje obecny, historyczny i przyszły stan sieci telekomunikacyjnej i IT. System umożliwia modelowanie połączeń, planowanie, projektowanie i konfigurowanie sprzętu, nadawanie i kontrolowanie adresów, numerowanie zasobów i sporządzanie raportów. Dostarcza on też szczegółowej informacji o elementach sieciowych i pozwala użytkownikom przeszukiwać bazę danych według różnych kryteriów.

Comarch Service Inventory pozwala na zarządzanie siecią z perspektywy usług. Produkt ten, wstępnie zintegrowany z Comarch Service Catalog, opisuje usługi zgodnie z modelem TMF SID, który wyróżnia usługi klienckie (Customer Facing Services– CFS) oraz usługi sieciowe (Resource Facing Services– RFS).

Comarch Configuration Management umożliwia operatorom automatyzację ważnego obszaru zarządzania konfiguracją sieciową. Produkt może być dostarczony jako część szerszego rozwiązania do usprawniania i planowania sieci – Comarch NG Network Planning.

Systemy BSS

Comarch B2B Solution to rozwiązanie dedykowane BSS/OSS, wspierające operatorów telekomunikacyjnych w obszarze sprzedaży usług B2B. Narzędzie koncentruje się na krytycznych problemach związanych z segmentem B2B, takich jak zapewnienie unikatowego podejścia sprzedażowego dla różnych rozmiarów firm, dostarczanie i wsparcie szerokiej gamy produktów i usług personalizowanych, zarządzanie umowami SLA i skomplikowanymi procesami service fulfillment. System wspiera różnorodne i złożone scenariusze bilingowe.

Comarch Smart BSS jest kompletnym preintegrowanym rozwiązaniem, które pozwala dostawcom usług telekomunikacyjnych kompleksowo zarządzać procesami "Request-to-Answer", "Order-to-Payment", "Usage-to-Payment", "Request-to-Change", "Termination-to-Confirmation" oraz "Problem- / Complaint-to-Solution" za pomocą aplikacji do zarządzania klientami oraz samoobsługowego portalu dla abonentów. Rozwiązanie dedykowane jest dla operatorów lokalnych oraz mniejszych firm telekomunikacyjnych, takich jak dostawcy Internetu, sieci telewizji kablowej i satelitarnej czy operatorów wirtualnych.

Comarch MVNO/MVNE to rozwiązanie dostosowane do modeli biznesowych MVNO (Mobile Virtual Network Operators) i MVNE (Mobile Virtual Service Enablers). Dzięki niemu dostawcy usług telekomunikacyjnych mogą uruchamiać efektywne kosztowo usługi, często targetowane na segmenty

niszowe, i w ten sposób generować dodatkowe przychody. Comarch MVNO/MVNE pozwala operatorom w łatwy sposób zarządzać relacjami z klientami i partnerami biznesowymi oraz portfelem oferowanych usług i przepływami przychodów.

Inteligentne sieci przyszłości

Comarch SDN/NFV to rozwiązanie łączące usługi typu Software Defined Networking z usługami Network Function Virtualization. Narzędzie przygotowuje firmę do pełnego przejścia do ery digital services i Internetu Rzeczy, pozwalając jednocześnie na znaczące obniżenie kosztów OPEX i CAPEX oraz wyższy zwrot z inwestycji sieciowych. NFV / SDN umożliwia przekształcenie węzłów sieci w micro-datacenters, mogące hostować nie tylko software'owo zaimplementowane funkcje sieciowe, ale także aplikacje klientów. Sieć może zostać przekształcona w rozproszoną platformę dynamicznie dopasowującą się do aplikacji klienta i alokującą zasoby w zależności od potrzeb.

Customer-Centric OSS – transformacja środowiska OSS w kontekście dbania o satysfakcję klienta oznacza zmianę sposobu patrzenia na sieć przez pryzmat infrastruktury i koncentrację na kliencie końcowym. Podstawowym celem inwestycji w sieć jest poprawienie jakości usług dostarczanych do klientów, dzięki czemu operatorzy mogą łączyć parametry techniczne i inne dane z tym, jak przekładają się one na poziom zadowolenia abonentów.

Comarch Self-Organizing Network odpowiada na wyzwania związane z automatyzacją usług i synchronizacją tego procesu z celami biznesowymi operatorów. Koncepcja samoorganizującej się sieci towarzyszy wdrażaniu technologii LTE i migracji do sieci 4G. Narzędzie Comarch SON umożliwia zwiększanie zadowolenia klientów poprzez wprowadzenie paradygmatów "plug & play", "samo- optymalizacji" i "samo-leczenia" sieci.

Profesjonalne usługi

Doradztwo biznesowe wspiera operatorów telekomunikacyjnych i dostawców technologii w optymalizacji i automatyzacji procesów biznesowych oraz w zwiększeniu efektywności w zakresie OSS/BSS poprzez przebudowę architektury i konfiguracji środowisk IT. Oferta Comarch zbudowana została na trzech podstawach: bogatym portfolio usług biznesowych, kompleksowej odpowiedzialności za wdrożenie i rezultaty biznesowe oraz doświadczeniu i znajomości branży.

Managed Services (usługi zarządzane) to zestaw usług z zakresu modernizacji środowiska BSS/OSS, które przekładają się na poprawę efektywności procesów biznesowych, ograniczenie kosztów i zachowanie wysokiej jakości świadczonych usług. Comarch oferuje usługę outsourcingu zarządzania systemami i procesami, co pozwala klientom na optymalizację procesu dostarczania usług do odbiorcy końcowego oraz na zwiększenie ich dostępności, przy jednoczesnej redukcji kosztów operacyjnych i nakładów pracy. Produkty Comarch, wraz z komponentami firm trzecich i usługami Data Center, gwarantują transformację do modelu usług zarządzanych nowej generacji i umożliwiają świadczenie wysokiej jakości usług konsultingu w zakresie biznesu i IT.

Transformacje BSS/OSS to usługi pozwalające na personalizację i poprawę jakości usług świadczonych przez operatora, a także na kierowanie ich do określonego grona odbiorców. Transformacje BSS/OSS wspierają kompleksową, wielopoziomą transformację środowiska IT opartą o produkty i infrastrukturę Comarch oraz o otwarty model współpracy. Usługi umożliwiają stworzenie zunifikowanej, zestandaryzowanej architektury systemu zgodnej ze wskaźnikami KPI operatora.

Kompleksowe dostarczanie projektów to zestaw usług Comarch zapewniający operatorowi oprogramowanie efektywnie integrujące się z istniejącym środowiskiem IT, zawierające zarówno systemy i komponenty od dostawców zewnętrznych, jak i rozwiązania autorskie Comarch. Pakiet przewiduje zaprojektowanie od podstaw niektórych procesów biznesowych i zapewnia kompletną, bezpieczną migrację danych oraz nieprzerwane sprawne działanie systemów, a na późniejszych etapach również wsparcie w rozwiązywaniu problemów związanych z utrzymaniem, szkolenia dla wybranych pracowników i aktualizację systemów.

Rozwiązania M2M / IoT

Comarch M2M Platform umożliwia dostawcom usług telekomunikacyjnych świadczenie usług związanych z łącznością w technologii M2M na skalę międzynarodową i w środowisku obejmujących wielu dostawców. System pozwala firmom telekomunikacyjnym docierać z wyspecjalizowanymi usługami M2M do takich branż jak: motoryzacja, elektronika, FMCG, dostawcy mediów, banki i instytucje finansowe, służba zdrowia, produkcja, administracja publiczna, bezpieczeństwo, jak również transport i logistyka.

Digital Services Platform to narzędzie do współpracy z partnerami i zarządzania usługami, które umożliwia operatorom telekomunikacyjnym zarządzanie jakością nowoczesnych usług (Internet of Things/ Machine-to-Machine/ usługi w chmurze/ płatności mobilne/ podstawowe produkty telekomunikacyjne oparte o nowe technologie), zarządzanie procesami współpracy między partnerami, a także usprawnienie integracji usług poprzez efektywną dystrybucję zadań pomiędzy partnerów i jednostki organizacyjne wewnątrz firmy. Rozwiązanie pozwala operatorowi na odgrywanie aktywnej roli w branżach takich jak Smart Cities, motoryzacja, służba zdrowia i elektronika.

Comarch M2M Actionable Analytics to moduł zapewniający wymierne korzyści biznesowe dzięki inteligentnemu przetwarzaniu dużych ilości danych (Big Data) i ich precyzyjnej analizie w czasie rzeczywistym. Udostępnia szczegółowe informacje na temat sposobów wykorzystania usług M2M przez klientów końcowych. Ponadto moduł rozwiązuje niektóre problemy związane z jakością usług M2M (quality of service – QoS), ułatwiając wykrywanie urządzeń (lub rodzajów urządzeń) powodujących trudności, wykrywając wzorce i trendy dotyczące danych, a także zapewniając raporty i analizy różnego typu anomalii.

Comarch IoT Monetization Suite łączy w sobie kilka rozwiązań z zakresu zarządzania usługami M2M i IoT, tworząc jedną kompleksową platformę, która umożliwia operatorom efektywne dostarczanie tego typu usług do różnych branż (motoryzacja, sieci handlowe, elektrownie wiatrowe itd.), łatwe ich rozliczanie, oferowanie wysokiej jakości usług w ramach umów SLA, analizę danych związanych z M2M i IoT oraz oferowanie dowolnego typu nowych usług, z szerokim wyborem modeli cenowych.

SEKTOR FINANSE, BANKOWOŚĆ I UBEZPIECZENIA

Od ponad 20 lat Comarch dostarcza systemy informatyczne dla największych instytucji finansowych, w szczególności dla banków, domów maklerskich, ubezpieczycieli oraz firm zarządzających aktywami i funduszami. Jako jeden z największych producentów oprogramowania w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej, Comarch może poszczycić się wieloma liniami produktowymi, bogatym zbiorem kompetencji, a przede wszystkim liczną grupą zadowolonych klientów, m.in. UniCredit, ING, Raiffeisen, BGŻ BNP Paribas, BPH, Alior Bank, Swiss Life, Ergo, Oney, Allianz. Nasza oferta obejmuje zarówno gotowe rozwiązania własne, rozwiązania dedykowane, jak również usługi doradcze i prace integracyjne.

PRODUKTY

Comarch Asset Management jest wielomodułową platformą przeznaczoną dla towarzystw funduszy inwestycyjnych i emerytalnych, firm zarządzających aktywami oraz towarzystw ubezpieczeniowych. Rozwiązanie wspiera procesy zarządzania aktywami, wyceny i księgowości funduszy, pomiaru ryzyka i efektywności portfeli oraz raportowania regulacyjnego. Składa się z modułów: Comarch Portfolio Management, Comarch Fund Valuation, Comarch Performance Attribution & Risk, Comarch Regulatory & Portfolio Reporting i Comarch Fund Portal.

Comarch Commission & Incentive jest systemem internetowym składającym się z wielu funkcjonalnych modułów. W pełnym zakresie obsługuje zarządzanie siecią sprzedaży, naliczenia i rozliczenia prowizji, rejestr szkoleń sieci sprzedaży, generowanie dokumentów oraz raportowanie. Przeznaczony jest dla towarzystw ubezpieczeniowych, banków i pozostałych przedsiębiorstw, których działalność wiąże się z zarządzaniem rozbudowaną siecią sprzedaży i skomplikowanymi politykami prowizyjnymi.

Comarch Corporate Banking to wielokanałowa i wieloproduktowa platforma przeznaczona do obsługi klientów korporacyjnych oraz średnich przedsiębiorstw. Dzięki zastosowanym rozwiązaniom, modułowości oraz szerokim możliwościom konfiguracyjnym platforma spełnia oczekiwania nawet najbardziej wymagających banków. Dzięki integracji z systemami banku, jest uniwersalnym, kompletnym, wydajnym i bezpiecznym narzędziem usprawniającym obsługę transakcji oraz pozwalającym na automatyzację procesów biznesowych i obniżenie ich kosztów. Łatwo integruje się z systemami ERP klientów, dzięki czemu firmy obsługujące dziesiątki tysięcy operacji dziennie zyskują efektywne narzędzie automatyzacji procesów i usprawnienia ich codziennej działalności.

Comarch CRM & Loyalty for Banking to platforma narzędziowa kompleksowo wspierająca procesy związane z budowaniem i utrzymywaniem relacji z klientami. Pozwala na badanie efektywności doradców oraz sprawne zarządzanie kanałami dystrybucji produktów. Te przeznaczone dla banków i pozostałych instytucji finansowych narzędzia kładą duży nacisk na utrwalanie relacji z klientami w oparciu o strategię profesjonalnej komunikacji. W skład rozwiązania wchodzi moduły Comarch Virtual Marketplace (z możliwością integracji z Comarch Beacon), Comarch Campaign Management oraz Comarch Customer Relationship Management – Branch Office.

Comarch Custody 2 jest nowoczesnym, systemem referencyjnym przeznaczonym do kompleksowej obsługi operacji bankowych w zakresie obrotu papierami wartościowymi w instytucjach finansowych różnej wielkości. Zapewnia obsługę podstawowych i zaawansowanych procesów, w tym podstawową ewidencję stanów portfela klientów i pozycji własnych, pełną automatyzację komunikacji, a także rozliczenia transgraniczne i obsługę zabezpieczeń. W systemie położono nacisk na wsparcie różnego typu operacji aktywnej instytucji finansowej: rozrachunków transakcji rynkowych, obsługi zdarzeń korporacyjnych, szerokiego zakresu sprawozdawczości banku oraz komunikacji z izbami rozliczeniowymi, klientami i kontrahentami zgodnie z najnowszymi standardami wymiany danych (SWIFT, ISO20022).

Comarch Insurance Agent Essentials jest platformą, której zadaniem jest zintegrowanie wielu systemów biznesowych oraz dostarczenie intuicyjnego i ergonomicznego interfejsu pracy, spójnego zarówno dla agentów, pracowników oddziałów i *call center*, jak i przedsiębiorstw współpracujących, czyli agencji, multiagencji i brokerów. Platforma odpowiada na potrzeby użytkowników biznesowych i może działać zarówno w trybie online, jak i offline. Jest to istotna zaleta rozwiązania biorąc pod uwagę mobilność agentów ubezpieczeniowych i likwidatorów szkód.

Comarch Loan Origination to platforma zapewniająca kompleksową obsługę procesów kredytowych. Sprawdza się zarówno w przypadku produktów skierowanych do klientów indywidualnych, jak i biznesowych tj. mikroprzedsiębiorstw, firm z sektora MSP czy korporacji. Rozwiązanie stworzono w oparciu o autorskie narzędzie Comarch Business Process Management, dzięki któremu wszystkie parametry produktu kredytowego, jak również sam proces oraz powiązane z nim ekrany i wydruki, mogą być konfigurowane w zależności od potrzeb.

Comarch Smart Finance jest platformą bankowości detalicznej, w której skonsolidowano bankowość internetową i mobilną, zarządzanie finansami osobistymi oraz udoskonalone kanały komunikacyjne. To również inteligentne rozwiązanie pełniące funkcję doradcy, który przeprowadza precyzyjną analizę finansową, umożliwiając klientom detalicznym banków, takim jak osoby fizyczne lub małe firmy, podejmowanie na tej podstawie decyzji inwestycyjnych bądź oszczędnościowych. Przyczynia się do wzrostu lojalności klientów banków, gdyż stwarza możliwość skutecznego dopasowania oferty produktowej do jego potrzeb, po dokonaniu analizy zachowań klienta rekomendując ofertę, która potencjalnie powinna go zainteresować.

Comarch Wealth Management jest wielomodułową platformą skierowaną do segmentu bankowości prywatnej i zarządzania bogactwem. Wspiera procesy zarządzania majątkiem klientów realizowane w ramach obsługi osobistej oraz w kanale samoobsługowym, w tym m.in. analizę sytuacji finansowej klienta, ocenę profilu ryzyka, planowanie finansowe, strategiczną alokację aktywów, rekomendacje w zakresie produktów finansowych czy raportowanie wyników inwestycyjnych. Składa się z modułów: Comarch

Investment Advisor, Comarch Client Front-End, Comarch Client Reporting, Comarch Portfolio Management oraz Comarch Performance Attribution & Risk.

Comarch Global IT Services to kompleksowe usługi dla wymagających klientów, którzy szukają wydajnego i stabilnego systemu IT. W ramach Comarch Global IT Services dostępne są cztery główne kategorie usług: Outsourcing IT/Data Center, Community Cloud, Security & Monitoring oraz Comarch Big Data.

SEKTOR TECHNOLOGICZNY

Sektor koncentruje swoje działania na rozwoju bezpiecznych rozwiązań end-to-end sprzętu i oprogramowania komputerowego dla klientów B2B. Bazą rozwojową jest doświadczenie zdobyte w zakresie prototypowania, produkcji oraz kontroli jakości oferowanych rozwiązań z obszaru elektroniki użytkowej oraz przemysłu motoryzacyjnego, medycznego i finansowo-bankowego.

Własny ośrodek R&D oraz uruchomienie linii produkcyjnej (IoT Lab) gwarantuje najwyższą jakość produkowanej elektroniki oraz zgodność technologii z bieżącymi trendami, jak również standardami branżowymi.

PRODUKTY

INTERNET RZECZY (INTERNET OF THINGS)

Comarch IoT Platform to elastyczna platforma do zarządzania inteligentnymi oraz mobilnymi urządzeniami w chmurze. Platforma ta umożliwia konfigurację, zarządzanie oraz monitorowanie komunikacji pomiędzy urządzeniami w sieci, co przekłada się na wzrost efektywności zarządzania procesami oraz obniżenie kosztów zarówno działalności operacyjnej jak i wykorzystywanych zasobów.

Comarch beacon to mały nadajnik transmitujący ciągły sygnał radiowy w technologii Bluetooth Low Energy. Urządzenie, poprzez dedykowaną aplikację mobilną pozwala na nawiązanie indywidualnego dialogu z klientem, wykorzystując do tego takie funkcjonalności jak: wysyłanie wiadomości kontekstowych, komunikacje w czasie rzeczywistym, nawigacje wewnątrz budynku czy mikro-lokalizacje.

Comarch Field Service Management służy do planowania, tworzenia harmonogramów, dystrybucji i wsparcia realizacji zadań pracowników wykonujących swoje zadania w terenie. System pozwala na zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów, dzięki możliwości przypisywania do zadań tych pracowników, którzy posiadają najbardziej odpowiednie kompetencje oraz lokalizacje w terenie przyczyniając się przy tym do optymalizacji kosztów pracy i zużycia paliwa.

MOBILNOŚĆ

Tworzenie aplikacji to usługa polegająca na projektowaniu aplikacji mobilnych zgodnie z wymaganiami klienta, przy wykorzystaniu wiedzy i doświadczeń z zakresu bezpieczeństwa w sieci oraz logiki i intuicyjności samej aplikacji w kontakcie z odbiorcą.

Konsultacje User Experience polegają na kompleksowym badaniu zachowań i profili użytkowników, celem projektowania aplikacji intuicyjnych i przyjaznych użytkownikom końcowym.

Kontrola jakości i testy to kompleksowe planowanie i zarządzanie procesem testowania aplikacji mobilnych.

Narzędzia certyfikujące umożliwiają skuteczne zarządzanie procesem certyfikacji urządzeń oraz aplikacji. Dodatkowo pozwalają na sprawdzanie zgodności z założonymi standardami oraz automatyczne wydawanie certyfikatów na podstawie przyjętych wcześniej wymagań.

BEZPIECZEŃSTWO W SIECI (CYBER SECURITY)

Consulting

- **Comarch Cyber Security Professional Services** świadczy usługi w zakresie opracowania i wdrożenia polityki bezpieczeństwa, jak również przeprowadzania audytu informatycznego w organizacji. Nowością jest wdrożenie usługi C²SOC (Comarch Cyber Security Operations Center) służącej do wczesnego wykrywania oraz eliminowania cyberataków mogących mieć wpływ na działalność biznesową klienta. Usługa C²SOC jest czynna przez 24 godziny na dobę, przez cały rok.

Identity and Access Management

- **Comarch Identity and Access Manager DRACO** to oprogramowanie ułatwiające zarządzające tożsamością i dostępem do systemów informatycznych organizacji. Budowane od podstaw z myślą o mechanizmie pojedynczego logowania (ang. *single sign-on*, SSO), kontroli dostępu opartej na rolach (ang. *role-based access control*) oraz rozliczalności użytkowników.

Public Key Infrastructure

- **Comarch CertificateAuthority** zarządza procesem tworzenia, przechowywania i dystrybucji certyfikatów PKI, które są używane do bezpiecznego przesyłania danych w sieci, jak również weryfikacji tożsamości uczestników tej wymiany.
- **Comarch CertificateWorkshop** wraz z Comarch CertificateAuthority obsługuje pełny cykl życia certyfikatu PKI, począwszy od przyjęcia wniosku o wydanie certyfikatu, jego wydanie, aż po jego przedłużenie, wygaśnięcie lub unieważnienie.
- **Comarch SOPEL** zapewnia dostęp do bibliotek PKI oraz usług powiązanych z operacjami odnoszącymi się do podpisu elektronicznego. Podpis elektroniczny służy do potwierdzenia tożsamości użytkownika, oprogramowania lub sprzętu, jak również do autoryzacji transakcji.

Authentication & Authorization Methods

- **Comarch Smart PKI Devices** to rodzina urządzeń kryptograficznych, które weryfikują tożsamość ich właścicieli oraz zapewniają bezpieczny dostęp do danych poufnych. W jej skład wchodzi karty kryptograficzne, tokeny oraz czytniki kart kryptograficznych obsługiwane również w technologii biometrycznej.
- **Comarch SmartElliptic Devices** to rodzina urządzeń wyposażonych w certyfikaty i klucze publiczne oparte na mechanizmie krzywych eliptycznych (ECC). W przeciwieństwie do dzisiejszych najczęściej używanych algorytmów, mechanizm ECC zapewnia wyższy poziom bezpieczeństwa. Rodzina Comarch SmartEllipticDevices obejmuje urządzenia Comarch tPro oraz Comarch SmartToken ECC.
- **Comarch OTPSolutions** zapewnia silne metody uwierzytelniania i autoryzacji użytkowników w oparciu o dwa mechanizmy: generacji jednorazowego hasła oraz 'challenge-response'. Mechanizm generacji jednorazowego hasła jest najbardziej popularną i prostą formą dwuetapowego uwierzytelniania użytkownika. Oferta w ramach tej grupy obejmuje Comarch SmartToken OTP oraz Comarch MobileID.

Security Assurance

- **Comarch SecureAccess** to narzędzie przeznaczone do zarządzania, zdalnego monitorowania i wewnętrznego dostępu do zasobów serwerowych. Dodatkowo wyposażone w mechanizm

konfiguracji limitu czasu sesji oraz automatycznego powiadomienia o nieautoryzowanej próbie dostępu do serwera.

- **Comarch FrozenObject** monitoruje i raportuje zmiany, które zaszły w wyszczególnionych przez administratora elementach systemów informatycznych organizacji.
- **Comarch CentralLog** to rozwiązanie służące do gromadzenia logów pochodzących z systemów informatycznych organizacji. Zgromadzone dane są filtrowane, przetwarzane online oraz przechowywane w celach audytowych.

OUTSOURCING

Outsourcing dostarczany przez Comarch świadczony jest w obrębie outsourcingu procesów, R&D, systemów oraz know-how (zasobów ludzkich). Współpraca z Comarch pozwala na ograniczenie kosztów, czasu oraz ryzyka prowadzonych projektów.

DESIGN & PROTOTYPING

W IoT Lab budowane są prototypy spełniające najwyższe standardy branżowe w zakresie bezpieczeństwa oraz doświadczenia użytkownika. Usługa prototypowania obejmuje proces tworzenia szkicu projektu; wizualizacji 3D i jego projektowania; tworzenia projektu technicznego; finalnego prototypowania zakończonego wytwarzaniem krótkich serii produktów.

KONTROLA JAKOŚCI (QUALITY ASSURANCE)

Comarch świadczy usługę kontroli jakości systemów informatycznych. Usługa **kontroli jakości** obejmuje opracowanie specyfikacji zawierającej analizę wymagań klienta; opracowanie scenariuszy testowych wraz z opracowaniem dokumentacji; automatyzację testów i ich realizację; przeprowadzenie analiz mających na celu wprowadzenie ulepszeń, jak również kontrole poaudytową.

WYTWARZANIE KRÓTKICH SERII PRODUKTÓW (SHORT SERIES MANUFACTURING)

Comarch posiada innowacyjną linię produkcyjną, która umożliwia krótkoseryjną produkcję prototypów elektroniki użytkowej w bardzo krótkim okresie czasu. Comarch wspiera swoich klientów podczas całego procesu ich prototypowania, jak również świadczy usługi z zakresu wzornictwa przemysłowego, rozwoju oprogramowania oraz kontroli jakości.

SYSTEMY WBUDOWANE (EMBEDDED SYSTEMS)

Comarch oferuje wizjonerskie rozwiązania systemowe oraz produktowe z obszaru systemów wbudowanych. Doświadczenie zdobyte podczas realizacji międzynarodowych projektów z obszaru elektroniki użytkowej oraz przemysłu motoryzacyjnego, medycznego i finansowo-bankowego jest gwarancją zgodności technologii z bieżącymi trendami oraz standardami branżowymi oferowanych rozwiązań.

SEKTOR ERP

Comarch ERP Altum – pierwsza inteligentna platforma ERP, kompleksowo wspierająca wszystkie kluczowe procesy biznesowe w średnich i dużych firmach handlowych, usługowych oraz sieciach handlowych. Przeznaczona jest również dla holdingów. Rozwiązanie dostosowane do potrzeb rynku polskiego oraz rynków zagranicznych. System dostępny także w modelu usługowym (SaaS).

Comarch ERP XL – od lat najchętniej wybierany system klasy ERP w Polsce, z którego korzysta około 5000 firm z różnych branż. Rozwiązanie spełnia specyficzne wymogi przedsiębiorstw produkcyjnych, a

także firm handlowych oraz zajmujących się działalnością usługowo-serwisową. System dostępny także w modelu usługowym (SaaS).

Comarch ERP Optima – program dla mikro, małych i średnich firm, obsługujący sprzedaż, zarządzanie, prowadzenie księgowości oraz kadr i płac. Wraz z dodatkowym modulem Biuro Rachunkowe oraz portalem Społeczności Biur Rachunkowych iKsięgowość24, Comarch ERP Optima stanowi narzędzie do prowadzenia i promocji biur rachunkowych oraz kancelarii doradztwa podatkowego. Program dostępny także w modelu usługowym (SaaS).

Comarch ERP iFaktury24 – innowacyjna aplikacja do fakturowania online, prowadzenia magazynu oraz uproszczonej księgowości, udostępniana poprzez przeglądarkę internetową lub aplikację instalowaną na komputerach z systemem Windows 8, 8.1 i 10. Rozwiązanie dedykowane mikro i małym firmom. Głównymi jego zaletami jest prostota użytkowania, pełna automatyzacja procesów, możliwość integracji z biurem rachunkowym, portalem Wszystko.pl, Comarch ERP e-Sklep oraz Comarch BI Point. Program dostępny wyłącznie w modelu usługowym (SaaS).

Comarch Retail – samodzielny system do prowadzenia sprzedaży detalicznej, pozwalający na sprawne i kompleksowe zarządzanie siecią handlu detalicznego, począwszy od jej centrali, poprzez zaplecze sklepu, aż po punkt sprzedaży (POS).

Comarch ERP Mobile – pakiet aplikacji mobilnych wspierający systemy klasy ERP: Comarch ERP Optima, Comarch ERP XL oraz Comarch ERP Altum. W skład tego pakietu wchodzi: Comarch ERP Mobile Kierownik Sprzedaży oraz Comarch ERP Mobile Sprzedaż. Comarch ERP Mobile Kierownik Sprzedaży to aplikacja webowa umożliwiająca zarządzanie pracownikami mobilnymi oraz osiągniętą przez nich sprzedażą z poziomu jednej aplikacji uruchomionej na dowolnym urządzeniu typu: smartfon, tablet, laptop, PC. Umożliwia monitorowanie efektów pracy oraz aktualnego położenia pracowników i zarejestrowanych przez nich tras. Comarch ERP Mobile Sprzedaż to aplikacja typu SFA umożliwiająca pracę na smartfonie lub tablecie pracujących na platformie Android, wspierająca pracę pracowników pracujących w terenie, m.in. przedstawicieli handlowych oraz asystentów sprzedaży w sklepach.

Comarch WMS – rozwiązanie umożliwiające kompleksową obsługę magazynu wysokiego składowania. W skład pakietu wchodzi: Comarch WMS Zarządzanie oraz Comarch WMS Magazynier. Comarch WMS Zarządzanie to narzędzie przeznaczone do zarządzania logistyką magazynową firmy m.in. poprzez definiowanie struktury magazynowej, obsługę nośników, przydzielanie dyspozycji magazynowych, monitorowanie pracy magazynierów. To aplikacja webowa, którą można uruchomić na dowolnym urządzeniu typu: smartfon, tablet, laptop, PC. Comarch WMS Magazynier wspiera pracę magazynierów na kolektorach danych z możliwością pracy w trybie online. Aplikacja umożliwiająca przyjmowanie, wydawanie, przesuwanie oraz inwentaryzowanie towarów

Comarch Business Intelligence – system oparty na technologii hurtowni danych, przeznaczony dla dużych i średnich firm oraz korporacji międzynarodowych. Rozwiązanie wspiera procesy decyzyjne oraz obsługę zadań związanych z raportowaniem. Wspomaga następujące branże: instytucje finansowe i ubezpieczeniowe, FMCG, usługi oraz produkcja.

Comarch BI Point – autorskie narzędzie raportowe umożliwiające tworzenie i przeglądanie interaktywnych raportów i kokpitów managerskich online, skierowane głównie do analityków, kontrolerów oraz kadry zarządzającej. Responsywność aplikacji pozwala na korzystanie z niej także na urządzeniach mobilnych. Poprzez intuicyjny interfejs i wiele form wizualizacji zapewniona jest łatwość obsługi dla użytkownika. Narzędzie wykorzystywane jest w każdego rodzaju i wielkości przedsiębiorstwach – możliwość udostępniania raportów innym użytkownikom, z różnych lokalizacji geograficznych oraz różnych systemów operacyjnych, zapewnia jego elastyczność i uniwersalność.

iBard24 – proste w użyciu, wielofunkcyjne narzędzie m.in. do automatycznego backupu, synchronizacji plików pomiędzy urządzeniami oraz wspólnej pracy grupowej na dokumentach. Usługa iBard24 pozwala na stały dostęp do firmowych danych z każdego urządzenia i miejsca 24 godziny na dobę. Dużą zaletą programu jest wysoki poziom bezpieczeństwa przechowywanych danych: podwójne szyfrowanie danych

oraz ich lokalizacja w certyfikowanym Comarch Data Center na terenie Polski. iBard24 dostępny jest w czterech językach (polski, angielski, niemiecki, francuski).

iKsięgowość24 – obsługa rachunkowo-księgowa dla przedsiębiorstw, realizowana przez ponad 1000 biur rachunkowych korzystających z Comarch ERP Optima.

Comarch ERP Pulpit Kontrahenta – platforma B2B umożliwiająca m.in. zamawianie towarów przez Internet. Zalogowany kontrahent ma dostęp do historii swoich zamówień, płatności, zgłoszonych reklamacji, podglądu stanu realizacji zleceń serwisowych oraz zleceń produkcyjnych. Aplikacja współpracuje z Comarch ERP XL oraz Comarch ERP Altum.

Comarch ERP e-Sklep – oprogramowanie sklepu internetowego dla małych i średnich firm w pełni zintegrowane z systemami do zarządzania Comarch ERP, porównywkami cen, serwisem aukcyjnym Allegro oraz Wszystko.pl, a także serwisami płatności internetowych.

Wszystko.pl – platforma handlowa (działająca dotychczas w domenie www.iMall24.pl), która umożliwia sprzedaż w Internecie wprost z systemu fakturująco-magazynowego wykorzystywanego przez przedsiębiorstwa. Swoje produkty oferować może w niej każda firma posiadająca oprogramowanie do zarządzania Comarch ERP.

Comarch ERP e-Pracownik - aplikacja do zarządzania m.in. czasem pracy i urlopami, współpracująca z modulem kadrowo-płacowym w Comarch ERP Optima, Comarch ERP XL oraz Comarch ERP Altum. Z aplikacji można korzystać na komputerze, laptopie, tablecie oraz smartfonie. Program dynamicznie dopasowuje się do rozmiaru ekranu urządzenia, na którym jest wyświetlany. Może być zainstalowany na lokalnym komputerze Użytkownika lub w modelu usługowym w chmurze Comarch (SaaS).

Comarch ERP Inwentaryzacja – służy do dokonania spisów inwentaryzacyjnych z wykorzystaniem smartfona. Wykorzystując aparat wbudowany w smartfona pozwala zeskanować kody kreskowe towarów i wprowadzić ich ilości lub zliczać je automatycznie za użytkownika.

SEKTOR ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

Comarch specjalizuje się w projektowaniu, wdrażaniu oraz integracji nowoczesnych systemów informatycznych dla administracji publicznej i firm oraz instytucji z sektora publicznego. Firma posiada również doświadczenia w tworzeniu kompleksowych rozwiązań „pod klucz” oraz w rozbudowie infrastruktury sprzętowo-sieciowej. Mając na uwadze przemiany zachodzące w polskiej administracji publicznej, Comarch stworzył szereg rozwiązań typu e-government, które mają za zadanie spełnianie potrzeb specyficznych dla jednostek sektora publicznego. Rozwiązania Comarch są opracowywane w oparciu o najnowocześniejsze międzynarodowe standardy, a w ich implementacji bierze udział kadra złożona z najwyższej klasy specjalistów. Do najważniejszych rozwiązań wdrażanych w sektorze administracji publicznej należą:

Comarch Workflow

Aplikacja wspiera elektroniczny (i papierowy) obieg dokumentów w przedsiębiorstwach i instytucjach (stworzono wersje branżowe wyspecjalizowane dla poszczególnych podmiotów).

Comarch Portal

To autorski system CMS (Content Management System) umożliwiający nie tylko tworzenie i publikację treści w serwisach www, ale również zaawansowane zarządzanie treścią i komunikacją. Comarch Portal umożliwia zarządzanie plikami multimedialnymi i obsługę e-learningu, a dzięki tematycznym video czatom, forum oraz opcji FAQ w szerokim zakresie wspiera wymianę informacji z otoczeniem.

Comarch e-Investor

To narzędzie do obsługi inwestorów (zarówno osób fizycznych, instytucji, jak i przedsiębiorstw). System jest oferowany jednostkom samorządu terytorialnego i agencjom inwestycyjnym. Wykorzystywany jest w

wielu dziedzinach sfery inwestycyjnej (informacyjnej, badawczej, organizacyjnej, przestrzennej i transportowej).

Comarch e-Turysta

To platforma wspierająca promocję miejsc i regionów atrakcyjnych turystycznie. Interaktywne mapy (powiązane z mapami GPS) mogą zawierać wizualizacje szlaków turystycznych, opisy punktów gastronomicznych, noclegowych i miejsc aktywnego wypoczynku, a także serwis pogodowy. Platforma może pełnić również funkcję systemu rezerwacyjnego rozmaitych usług (w tym przewodników wycieczek, specjalnych atrakcji oraz obsługi w wybranych językach) dla turystów indywidualnych i grup oraz prezentację lokalnych atrakcji (w tym w 3D).

Comarch e-Urząd

Comarch e-Urząd jest platformą usług publicznych online zawierającą zestaw modułów pozwalających na realizację zadań stawianych jednostce samorządu administracji publicznej przez ustawodawcę. Intuicyjne narzędzia umożliwiają samodzielne zarządzanie aplikacją, zapewniając wsparcie procesów tworzenia i publikacji treści. Na Comarch e-Urząd składają się m.in. następujące moduły: Cyfrowy Urząd, Biuletyn Informacji Publicznej, Portal Informacyjny, Intranet.

Comarch ERP Egeria

Zintegrowany System Informatyczny klasy ERP wspierający zarządzanie organizacją i podejmowanie decyzji. Cechuje go duża konfigurowalność i elastyczność, co pozwala na dostosowanie do indywidualnych potrzeb każdego klienta. System oferowany w różnych typach przedsiębiorstw i instytucji (administracja rządowa i samorządowa, ochrona zdrowia, uczelnie wyższe, utilities etc.).

Comarch ERP Egeria e-Zdrowie

Jest to system informatyczny przeznaczony do obsługi części administracyjnej placówek służby zdrowia. Posiada budowę modułową, dzięki czemu może być łatwo dostosowany do bieżących potrzeb klienta jak również stopniowo rozbudowywany. System jest przygotowany do współpracy z rejestratorami czasu pracy, kolektorami danych oraz drukarkami fiskalnymi. Dla wygody użytkowników system został podzielony na obszary: zarządzania księgowością i finansami, zarządzania personelem, zarządzania magazynami i CRM. System wspiera również definiowanie procedur medycznych i kalkulowanie kosztów leczenia.

Comarch ERP Egeria Edukacja

To zintegrowane narzędzie do obsługi procesów realizowanych przez uczelnie wyższe. System składa się z części FrontOffice – wspierającej procesy dydaktyczne, obsługę spraw studenckich i naukowych oraz z BackOffice – części odpowiedzialnej za obsługę procesów księgowych, magazynowych, kadrowych i innych związanych z administrowaniem uczelnią wyższą. System jest wyposażony w rozbudowane narzędzia raportujące.

Comarch ERP Egeria Wirtualna Uczelnia

Wirtualna Uczelnia to rozwiązanie zapewniające kompleksowy pakiet funkcjonalności przeznaczonych do obsługi bieżących spraw studentów. Portal jest w pełni zintegrowany z częścią dziekanatową systemu Comarch ERP Egeria Edukacja. Dostęp do poszczególnych sekcji portalu WU uzależniony jest od posiadanego poziomu uprawnień użytkownika (student, wykładowca, pracownik, administrator).

Comarch ERP Egeria Wirtualna Uczelnia Mobile

Rozwiązanie funkcjonalne Mobilna Wirtualna Uczelnia umożliwia studentom uzyskanie wiedzy na temat spraw związanych z tokiem studiów z wykorzystaniem urządzeń mobilnych. Studenci mają dostęp m.in. do: spersonalizowanych komunikatów, aktualności, historii ocen, planu zajęć, oferty edukacyjnej uczelni.

Comarch ERP Egeria Leasing

To zintegrowany system informatyczny wspierający firmy świadczące usługi finansowe (w tym leasingowe). System wspiera sprzedaż produktów finansowych z pomocą kalkulatorów, szablonów i narzędzi pozwalających na indywidualizowanie oferty i jej dostosowanie do zmieniających się wymogów rynkowych.

Comarch ERP Egeria Leasing Partner Care

Kluczowa funkcjonalność systemu Leasing Partner Care to możliwość wprowadzania ofert przedmiotów dla klientów firmy leasingowej. System pozwala na ich obsługę – tworzenie harmonogramu spłaty rat leasingowych przy danych jego atrybutach, a także dodawanie zabezpieczeń oraz parametrów umowy ubezpieczenia dla oferty. Ostatnim etapem jest precena, czyli proces, w którym następuje sprawdzenie warunków określonych w konfiguracji produktu.

Comarch ERP Egeria Administracja Publiczna

System informatyczny dedykowany dla samorządowych jednostek samorządu terytorialnego. Poza standardowymi modułami ERP, został wyposażony w liczne funkcjonalności usprawniające m.in. budżetowanie i obsługę podatków.

Comarch ERP Egeria Utilities

Wersja systemu przeznaczona dla przedsiębiorstw ciepłowniczych i wodociągowych, wyposażona w moduły bilingowe, wyspecjalizowane narzędzia wspierające gospodarkę remontową i utrzymanie oraz moduły analityczne.

Comarch ERP Egeria EBOK

To dedykowany portal z elementami CMS, zapewniający bezpośredni dostęp online do podstawowych danych dotyczących klienta, w szczególności do zestawień dokumentów sprzedażowych, sald rozrachunków, wykazu umów i urzędzeń dotyczących klienta oraz istotnych danych odczytowych. EBOK pozwala na bezpośrednie przesyłanie informacji od przedsiębiorstwa do użytkownika i odwrotnie, a elementy CMS pozwalają na dowolne publikowanie profilowanych artykułów informacyjnych. Dodatkowo dzięki portalowi EBOK możliwe jest wysyłanie zapytań, rejestrowanie dowolnej sprawy bezpośrednio dotyczącej klienta, czy też zgłaszanie ewentualnej usterki co znacznie upraszcza i przyspiesza proces komunikacji klienta z dostawcą usług, a bezpośredni dostęp do dokumentów sprzedażowych niweluje konieczność gromadzenia sporej liczby dokumentów, w tym faktur papierowych.

Comarch ERP Egeria Inwentaryzacja i Mobilna Inwentaryzacja

Comarch Mobilna Inwentaryzacja to rozwiązanie umożliwiające pełną obsługę procesu inwentaryzacji środków trwałych zaewidencjonowanych w systemie Comarch ERP Egeria z wykorzystaniem urządzeń mobilnych. Proces inwentaryzacji kompleksowo obsługuje poszczególne kroki procesu: pobieranie danych z systemu dziedziczonego, weryfikację danych środka trwałego (wraz z fotografiami), ich adaptację lub korektę, rozliczenie w ramach arkuszy kalkulacyjnych, złożenie wniosku o zmianę środka trwałego. Aplikacja działa w trybach online oraz offline, a po zakończonej inwentaryzacji pozwala na porządkowanie środków trwałych w systemie. Comarch Mobilna Inwentaryzacja współpracuje z terminalem Motorola MC40 lub typowym tabletem lub telefonem wyposażonym w system Android w wersji 4.1 lub wyższej i czynnikiem Motorola CS3000 Series, który umożliwia całościową obsługę procesu inwentaryzacji.

Comarch ERP Egeria Smart Office

Pakiet bezpiecznych ergonomicznych aplikacji mobilnych zintegrowanych z systemem ERP Egeria optymalizujących realizację wybranych procesów biznesowych związanych z obsługą przyjęć i wydań magazynowych, obsługą zgłoszeń i zleceń infrastruktury sprzętowej, rezerwacji oraz inwentaryzacji. Aplikacje działają w trybach online oraz offline, współpracują z kolektorami danych lub typowymi tabletami czy telefonami wyposażonym w system Android w wersji 4.1 lub wyższej.

Comarch Rejestracja Nakładów Pracy

Służy do planowania oraz deklaracji czasu pracy (również do rejestracji obecności). System pozwala na planowanie zadań pracowników oraz ewidencję rzeczywistych obecności pracowników i realizacji powierzonych zadań.

Comarch Centralna Baza Odczytów dla spółek obrotu mediów oraz odbiorców rozproszonych

Jest rozwiązaniem przeznaczonym dla spółek obrotu energią elektryczną, spółek ciepłowniczych, gazowniczych, wodociągowych oraz dla odbiorców rozproszonych. Zapewnia szybki dostęp do danych odczytowych pobieranych z różnych źródeł (np. spółki dystrybucji, niezależny operator pomiarów), a także

umożliwia śledzenie poboru mediów oraz wielopłaszczyznową analizę otrzymanych danych. Dane zawarte w systemie stanowią wiarygodną podstawę do rozliczania odbiorców, planowania zakupów oraz prowadzenia proaktywnych działań handlowych. System wspomaga również prognozowanie zapotrzebowania, analizy taryf oraz segmentację klientów pod kątem ich struktury zużycia.

Comarch Centralna Baza Odczytów dla spółek dystrybucji mediów

System zapewnia przedsiębiorstwom realizację funkcji operatora pomiarów. Dostarcza szereg automatycznych mechanizmów: akwizycji danych odczytowych z różnych źródeł oraz ich weryfikacji, uzupełniania, udostępniania, wielowymiarowej analizy. Pozwala na łatwą integrację z już działającymi w przedsiębiorstwie systemami bilingowymi, systemami zarządzania majątkiem sieciowym oraz innymi systemami istotnymi w jego działalności. Rozwiązanie pozwala na zarządzanie odczytami zarówno z liczników energii elektrycznej oraz liczników innych mediów, w tym wody, ciepła, gazu.

Comarch System Zarządzania Majątkiem Sieciowym

To rozwiązanie przeznaczone dla przedsiębiorstw sieciowych, takich jak spółki dystrybucji energii elektrycznej, spółki dystrybucji gazu, spółki wodno-kanalizacyjne. System zapewnia kompletną ewidencję i zarządzanie danymi o całej infrastrukturze sieciowej przedsiębiorstwa oraz usprawnienia realizację głównych procesów biznesowych, takich jak np. przyłączanie odbiorców, planowanie i realizacji inwestycji i remontów, eksploatacja sieci, czy obsługa zgłoszeń, reklamacji sieciowych, zdarzeń awaryjnych, wyłączeń.

Comarch IT Cost & Risk Analysis

Comarch ICRA to narzędzie umożliwiające określenie całkowitych kosztów informatyzacji oraz zestawienia z kosztami braku wsparcia. System pozwala na obliczenie kosztów oraz ryzyka związanego z migracją wsparcia procesów biznesowych. Oferuje ocenę wskaźników ekonomicznych związanych z opłacalnością informatyzacji ROI, NPV, IRR. Pozwala też na przedstawienie wyników symulacji dla procesów, systemów oraz całych modeli informatyzacji.

Comarch Business Intelligence

Budowane przez Comarch tematyczne hurtownie danych obejmują różnorodne zakresy danych i realizują rozmaite cele. Stworzyliśmy hurtownie będące bazami wiedzy, narzędzia analizujące dane medyczne, finansowe oraz wspierające działalność biznesową. Nasze rozwiązania szczególnie sprawdzają się w przypadku zarządzania dużymi wolumenami danych, pochodzących z wielu systemów i lokalizacji.

Comarch Database Archive

To narzędzie wykorzystywane w celu optymalizacji danych archiwizowanych i planowego zarządzania tymi danymi. System umożliwia tworzenie nowych partycji danych poprzez wydzielenie ich z partycji aktywnych i odpowiednią przebudowę struktur bazodanowych, odłączanie i archiwizację partycji, autoryzację usunięć i przywracanie danych.

Comarch Security Platform

Platforma Comarch Security jest rozwiązaniem łączącym elementy bezpieczeństwa fizycznego oraz cybernetycznego. System zarządzania bezpieczeństwem fizycznym jest innowacyjnym rozwiązaniem wspierającym zachowanie bezpieczeństwa różnego rodzaju obiektów i chronionych obszarów. System integruje dziedzinowe systemy bezpieczeństwa (SKD, SSWiN, P.POŻ, CCTV, inne), co pozwala na obsługę oraz zarządzanie bezpieczeństwem w jednym centralnym systemie. Dodatkowe elementy związane z analizą obrazu, korelacją informacji oraz zdefiniowanymi procedurami działania pozwalają na zwiększenie automatyzacji pracy systemu, a tym samym podniesienie bezpieczeństwa chronionego obiektu czy obszaru. Moduły analizy informacji i zagrożeń w cyberprzestrzeni pozwalają na wykrywanie i analizę zagrożeń fizycznych takich jak terroryzm czy demonstracje oraz zagrożeń wirtualnych pokroju aktywności hakerskiej i botnetów.

Platforma Comarch Smart City

Platforma Comarch Smart City to kompleksowe rozwiązanie dla miast. Centrum platformy stanowi Comarch Smart City Engine, który łączy wszystkie elementy platformy, istniejące systemy miejskie oraz

infrastrukturę (w tym Internet of Things). Elementy platformy: Comarch Partners Market, Aplikacje mobilne i dedykowany Comarch City Portal, Comarch Developers Platform, Comarch Smart City Console.

Comarch Smart City to zestaw stanowi jednocześnie hurtownię danych i narzędzie analityczne. Gromadzenie danych z systemów, infrastruktury miejskiej oraz od samych użytkowników ma umożliwiać nie tylko optymalizację procesów miejskich, lecz także sprawniejsze dopasowywanie się z ofertą usług do preferencji i zwyczajów mieszkańców.

Comarch eNagrywanie

Comarch eNagrywanie to kompleksowe i spójne rozwiązanie łączące w sobie wygodę obsługi klasycznych rejestratorów audio/wideo z systemami nagłośnieniowymi oraz dedykowaną aplikacją służącą do kontroli przeprowadzania procesu rejestracji audio/wideo. System pozwala na rejestrację spotkań, posiedzeń czy wystąpień publicznych wraz z powiązаныmi metadanymi i komentarzami umożliwiającymi sprawne przeszukiwanie nagrania podczas odtwarzania. Dodatkowymi źródłami rejestrowanych danych mogą być zewnętrzne dane multimedialne oraz transmisje zdalne prowadzone poprzez wideoterminale. Comarch eNagrywanie udostępnia (wraz z nagraniem) niezależny od platformy urządzenia odtwarzającego, wielościeżkowy odtwarzacz multimedialny.

Comarch Wideoterminal

Comarch Wideoterminal to klient wideokonferencji obsługujący popularne standardy połączeń i transmisji audio-wideo. Stanowi doskonale uzupełnienie rozwiązania Comarch eNagrywanie, zapewnia połączenia punkt-punkt, jak również zestawianie połączeń wielostronnych w oparciu o standardy i infrastrukturę mostków wideokonferencyjnych wiodących dostawców.

SEKTOR USŁUGI

W obszarze sektora Usługi Comarch projektuje, wdraża oraz integruje nowoczesne rozwiązania informatyczne do obsługi programów lojalnościowych, zarządzania kampaniami marketingowymi, zarządzania motywacją pracowników, elektronicznej wymiany danych i informacji biznesowych, zarządzania dokumentami i ich przepływem w firmie oraz zarządzania procesami sprzedaży za pomocą systemów wsparcia i aplikacji mobilnych. W ofercie znajduje się również kompleksowy zakres usług zarządzania infrastrukturą IT przedsiębiorstw.

Sektor Usługi zatrudnia obecnie około 900 pracowników i realizuje projekty na 5 kontynentach, w 35 krajach, poczynając od Polski, poprzez wszystkie kraje europejskie, kraje arabskie, Malezję i Filipiny po USA, Kanadę, Dominikanę, Brazylię i Chile. Wśród klientów znajdują się m.in. BP Global, Carlsberg, Heathrow Airport, Heineken, JetBlue Airways, Metro Group, OMV, Diageo (producent takich marek jak Johnnie Walker, Smirnoff i Baileys), Red Bull czy Tesco.

Rozwiązania do zarządzania programami lojalnościowymi i działaniami marketingowymi

Comarch CRM & Marketing to oferta skierowana do dużych przedsiębiorstw stanowiąca kompleksowy pakiet rozwiązań IT i usług eksperckich, który pomaga budować programy lojalnościowe i zarządzać nimi, tworzyć dobre relacje z klientami, automatyzować procesy marketingowe i, ostatecznie, zwiększać zyski. Nasze oprogramowanie wspiera wszystkie działania tworzące wartość dla uczestników programu lojalnościowego. Comarch zna specyfikę wielu branż dzięki doświadczeniu zdobytemu w trakcie pracy z ponad osiemdziesięcioma klientami, do których zaliczają się firmy FMCG, sieci handlowe, operatorzy telekomunikacyjni, instytucje finansowe, linie lotnicze i lotniska, m.in. JetBlue Airways, Heathrow Airport czy BP. Oferta Comarch obejmuje również narzędzia do analizy Big Data i innowacyjne, oparte na grywalizacji, systemy do budowania zaangażowania klientów, które zwiększają zyski i wzmacniają relacje pomiędzy klientami, partnerami i marką.

W ramach platformy Comarch CRM&Marketing oferowane są następujące rozwiązania:

Comarch Loyalty Management for Retail - światowej jakości system do zarządzania programami lojalnościowymi różnej wielkości, zarówno multipartnerskimi, jak i realizowanymi w modelu stand-alone. System wspomaga operatorów programów lojalnościowych B2C i B2B i zapewnia obsługę wszystkich obszarów, począwszy od rejestracji klienta i zarządzania profilem, poprzez tworzenie promocji opartych

na różnych walutach oraz wielokanałową komunikację z uczestnikami, aż po nagradzanie klientów prezentami, rabatami i ofertami specjalnymi od partnerów. Klienci angażowani są poprzez wbudowane oferty marketingowe, mechanizm grywalizacji i działania promocyjne, np. loterie, aukcje, kupony lub zasady nagradzania najlepszych klientów. Wszystko to w celu utrzymania wysokiego poziomu satysfakcji i zwiększenia stopnia utrzymania klientów oraz sprzedaży.

Comarch Loyalty Management Travel Edition - wersja produktu CLM (Comarch Loyalty Management) dedykowana dla firm z sektora transportu i turystyki w szczególności linii lotniczych. Platforma obsługuje lotnicze programy lojalnościowe wszystkich typów przewoźników, zarówno dla klientów indywidualnych (Frequent Flyer Programs), jak i w modelu B2B. System wspiera tworzenie specyficznych dla tego sektora reguł naliczania punktów, definiowania nagród i przywilejów, jak również posiada oddzielny moduł automatyzujący proces przyłączania i obsługi partnerów.

Comarch Campaign Management - system przeznaczony do zarządzania wieloetapowymi kampaniami marketingowymi, automatyzacji procesów ich realizacji, monitoringu i analizy wyników poszczególnych akcji marketingowych. Rozwiązanie ułatwia marketerom planowanie i spersonalizowaną komunikację z klientami poprzez wiele kanałów. Zapewnia również kontrolę nad kosztami marketingowymi, pozwala na testowanie kampanii oraz pomaga w koordynacji i zwiększeniu poziomu kontroli zadań poszczególnych członków zespołu.

Comarch Customer Engagement - rozwiązanie służące zarządzaniu zaangażowaniem i lojalnością klientów. System może funkcjonować zarówno jako element wspomagający inne rozwiązania, jak również w modelu stand-alone. Rozwiązanie umożliwia definiowanie angażujących i różnorodnych zadań (edukacyjnych, społecznych, rozrywkowych) użytkownikom, za które są nagradzani odznaczeniami (badge'ami), wyższym poziomem, czy pozycją w rankingu.

Comarch Smart Analytics - system klasy Business Intelligence, który pozwala na zdobywanie i jednoczesne wykorzystanie informacji o klientach, ich zachowaniu czy upodobaniach. Aby analizy były maksymalnie wiarygodne i wiernie odzwierciedlały zachowanie rynku, narzędzie pobiera dane z systemów lojalnościowych, CRM, zarządzania kampaniami marketingowymi, jak również z innych źródeł takich jak systemy ewidencyjne – finansowe, rejestracji przychodów, czy też systemy controllingowe.

Comarch Social Mining - system, który pozwala na analizę zachowań uczestników programu lojalnościowego w mediach społecznościowych poprzez monitorowanie ich zaangażowania w tym postów, komentarzy, polubień, liczby udostępnień treści opublikowanych przez operatora programu wraz z weryfikacją ich popularności. Dodatkowo system gromadzi dane użytkowników wybranych mediów społecznościowych, które pozwalają na budowanie profil i segmentację grup docelowych dla definiowanej komunikacji i działań marketingowych w zakresie programów lojalnościowych.

W zakresie CRM&Marketing oferowane są również usługi Managed Services:

Loyalty Consulting - pakiet usług, w ramach którego pomagamy naszym klientom tworzyć kompletne, innowacyjne programy lub rekonstruować istniejące, tak by przyciągnęły klientów, zwiększyły zyski i zbudowały silniejszą więź między klientem i marką.

Comarch oferuje swoim klientom m.in. opracowanie strategii i koncepcji programu, zdefiniowanie sposobów nagradzania, komunikacji marketingowej, organizacji przeprowadzenia programu, opracowanie szczegółowych procedur oraz analizę wymagań IT.

Creative Services - profesjonalne i kompleksowe usługi, które dzięki orientacji wokół wizualnej i koncepcyjnej strony implementacji, pozwalają zwiększyć zaangażowanie i motywację uczestników. Charakterystyczne elementy usług kreatywnych to: projektowanie schematu strategii zaangażowania, ustalenie podstawowych zasad i mechanizmów programu angażującego, opracowanie unikatowego projektu graficznego (aplikacja mobilna, www, spoty TV, ulotki, plakaty), zarządzanie programem angażującym klientów.

Program Management Services – doświadczeni managerowie firmy Comarch zarządzają i koordynują programy lojalnościowe poprzez realizację zadań operacyjnych, administrowanie aplikacjami oraz dostarczanie eksperckiej wiedzy dotyczącej przyszłych usprawnień i wzrostu. Zakres usług realizowanych przez Comarch obejmuje m.in. zarządzanie bieżącymi relacjami ze strategicznymi partnerami programu oraz podwykonawcami, początkową konfigurację oprogramowania wykorzystywanego do zarządzania programem lojalnościowym, ciągłą administrację aplikacji używanych do realizacji programu, kluczowe wskaźniki efektywności programu oraz raportowanie efektywności działań. Obejmują też wykrywanie nadużyć i zapobieganie im, zarządzanie ogólną komunikacją, a także konfigurację i administrowanie stroną internetową programu.

Customer Analytics - usługi, w ramach których zapewniamy wsparcie i pomoc w gromadzeniu, analizie i interpretacji danych służących budowie strategii zorientowanej na klienta. Nasza wiedza i doświadczenie w dziedzinie projektów analitycznych obejmują: gromadzenie danych, czyszczenie i audyt danych, poprawę i utrzymanie jakości danych oraz analizę danych. Specjalizujemy się w budowaniu modeli segmentacji klientów, analizie danych z programów lojalnościowych, analizie migracji klientów i strategii aktywizacji klientów, opracowywaniu modeli prognostycznych i scoringowych, marketingu baz danych oraz analizie poziomu satysfakcji klientów.

Rozwiązanie do zarządzania motywacją pracowników

Comarch Enterprise Engagement Platform - kompleksowe rozwiązanie służące do zarządzania motywacją, zaangażowaniem pracowników i partnerów biznesowych. System umożliwia definiowanie i projektowanie angażujących, różnorodnych zadań (edukacyjnych, sprzedażowych, rozrywkowych, a także opartych o media społecznościowe) dla pracowników, za wykonanie których są oni nagradzani odznaczeniami (badge'ami), wyższym poziomem czy pozycją w rankingu.

Rozwiązanie Smart City dla władz miejskich, przedsiębiorstw transportowych i centrów handlowych

Comarch Smart City – profesjonalna, wielofunkcyjna platforma składająca się zarówno z zaplecza administracyjnego, jak i aplikacji mobilnej, która oferuje naszym klientom kompleksowe usługi z zakresu transportu, mobilności, administracji oraz pełen zakres usług handlowych. Comarch Smart City pozwala na wyeksponowanie i dopasowanie możliwości połączenia szeregu udogodnień w zależności od indywidualnych potrzeb każdego z klientów. Z kolei Comarch Smart City Mobile Application łączy w sobie funkcjonalności występujące zazwyczaj w wielu kanałach mobilnych, dzięki czemu użytkownik aplikacji ma bezpośredni i szybki dostęp do interesujących go informacji transportowych, usług czy ofert wyróżnionych partnerów.

Rozwiązania do elektronicznej wymiany danych

Comarch EDI (Electronic Data Interchange) jest opartą na nowoczesnej technologii platformą usług transakcyjnych, zapewniającą komunikację elektroniczną z każdym partnerem biznesowym na świecie. Gwarantuje optymalizację procesów i automatyzację przetwarzania danych w całym łańcuchu dostaw począwszy od wymiany Master Data, procesu zamawiania, poprzez realizację dostaw, aż po fakturowanie i realizację płatności.

Platforma Comarch EDI, wyróżniona w 2014 r. w raporcie MQ Gartnera, została wybrana przez ponad 50 000 użytkowników z 40 krajów wymieniających ponad 500 milionów dokumentów rocznie (m. in. Metro, Leroy Merlin, Unilever, BP). Zapewnia, m.in.:

- Walidację danych,
- Mapowanie/translację z/do odpowiednich formatów,
- Integrację z systemami IT (m.in. ERP, WMS),
- Routowanie danych,
- Raportowanie.

Rozwiązania ofertowane w obszarze Comarch EDI:

Comarch EDI E-Fakturowanie - rozwiązanie do kompleksowej obsługi faktury elektronicznej zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi. W ramach rozwiązania zapewniamy:

- Obsługę faktur sprzedażowych i zakupowych
- Walidację danych pod kątem prawnym i biznesowym
- Dostosowanie formatu dla różnych odbiorców (np. XML, PDF)
- Podpis elektroniczny w imieniu Klienta
- Dystrybucja różnymi kanałami (m.in. integracja, portal, e-mail)
- Archiwizacja elektroniczna faktur zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi.
- Integracja z Comarch ECM – kompleksowe podejście do faktur papierowych i elektronicznych.

Comarch EDI Finansowanie - szybsze otrzymanie płatności, czy przedłużenie terminu wymagalności – dzięki integracji z bankami rozwiązanie umożliwia pełną obsługę faktury wraz z usługami finansowania faktur.

Comarch EDI e-Market – Comarch EDI e-Market to rozwiązanie typu B2B commerce, pozwalające głównie producentom na efektywną współpracę biznesową z mniejszymi partnerami biznesowymi. Zapewnia m.in.:

- Dostosowanie wyglądu aplikacji,
- Definiowanie indywidualnych katalogów produktów,
- Określanie i obliczanie rabatów,
- Wprowadzanie różnorodnych promocji,
- Zamawianie produktów/Koszyk,
- Raportowanie.

Comarch EDI Master Data Management – centralny katalog produktów usprawniający zarządzanie danymi o produktach w jednym miejscu.

Umożliwia definiowanie różnorodnych atrybutów zarówno ogólnodostępnych, jak również dedykowanych dla danego partnera biznesowego.

Comarch EDI Mobile – aplikacja mobilna umożliwiająca szybkie i proste zamawianie produktów poprzez skanowanie kodów kreskowych. Inną funkcjonalnością jest możliwość optymalizacji przyjmowania dostaw poprzez połączenie dokumentów EDI (DESADV) z etykietą logistyczną (SSCC).

Rozwiązania do zarządzania dokumentami i procesami

Comarch ECM (Enterprise Content Management) pozwala na kompleksowe zarządzanie dokumentami i procesami biznesowymi firmy, zapewniając przyspieszenie pracy, lepszą kontrolę danych i pracy oraz wysoki poziom bezpieczeństwa kluczowych informacji w firmie. Comarch oferuje szerokie portfolio rozwiązań oraz usług umożliwiających zaprojektowanie, wdrożenie, uruchomienie i zarządzanie dokumentową stroną procesów biznesowych. Wyróżniamy wśród nich takie procesy jak rozliczanie faktur, procesy zakupowe, procesy kadrowe, zarządzanie kontraktami czy zarządzanie danymi głównymi.

Comarch ECM posiada bazę ponad 600 klientów w 35 krajach na 4 kontynentach. We wdrożonych rozwiązaniach przechowywanych jest ponad 15 miliardów dokumentów, codziennie startowanych jest ponad 1 milion instancji procesów. Z rozwiązań Comarch ECM skorzystały firmy takie jak ING, Carrefour, Grupa Eurocash, Rossmann, Valeo, Valeant, Igepa, T-Mobile czy Technicolor.

W ramach Comarch ECM oferowane są moduły:

Comarch ECM Accounts Payable – moduł pozwala na przeprojektowanie, usprawnienie oraz automatyzację procesów przetwarzania dokumentów kosztowych. Jeden, zunifikowany proces obsługi jest w stanie obsłużyć wiele jednostek biznesowych i systemów ERP w wielu krajach i językach. Wdrożenie rozwiązania:

- pozwala na zunifikowanie i ustandaryzowanie procesowania faktur zakupowych,

- umożliwia zintegrowanie kanałów wejściowych dokumentów (papier i skanowanie, pdf na email, EDI),
redukuje czasochłonność związaną z rejestracją dokumentów spoza kanału EDI przez użycie bez szablonowego silnika OCR,
- dzięki wykorzystywanemu silnikowi workflow, umożliwia wsparcie elektronicznego procesu obiegu, dekretacji i zatwierdzania, z którego dane automatycznie trafiają do systemów ERP.

Rozwiązanie skierowane jest do centrów usług wspólnych grup kapitałowych, które obsługują wiele podmiotów w różnych językach, integrując się z różnymi systemami księgowymi oraz do podmiotów o znaczącym wolumenie i rozproszeniu geograficznym decydentów akceptujących dokumenty finansowe.

Comarch ECM Employee LifeCycle Management to rozwiązanie stworzone z myślą o przedsiębiorstwach zatrudniających kilkaset lub nawet kilka tysięcy pracowników, czyli takich, w których optymalizacja obsługi kadrowej staje się istotnym elementem. Zastąpienie w codziennej pracy papierowej teczki pracownika jej elektronicznym odpowiednikiem zapewnia łatwe wyszukiwanie i szybki podgląd dokumentów, co daje realne oszczędności czasu dla pracowników działu kadr. System powiadomień i raportowania pozwala także na sprawne zarządzanie kończącymi się umowami, czy koniecznością przeprowadzania badań lub szkoleń.

Comarch ECM Contract LifeCycle Management – moduł pozwala na wdrożenie bezpiecznego, jednolitego rejestru umów handlowych, dzięki któremu pracownicy działów zakupowych lub księgowości będą mogli szybko odnaleźć i zweryfikować zapisy umowy. Umożliwia również proces wewnętrznej akceptacji i opiniowania dokumentu przed podpisem zarządu. W ramach poniższego modułu obsługiwany jest cały cykl życia umowy, od jej stworzenia (możliwe stworzenie predefiniowanych szablonów), poprzez negocjacje, podpisanie aż po wykonanie zapisów umowy, mierzenie KPI, a w chwili zbliżającego się wygaśnięcia przypomnienie o konieczności podjęcia kroków dążących do przedłużenia lub rozwiązania umowy.

Comarch ECM Master Data Management (MDM) – moduł pozwala uporządkować proces dodawania oraz modyfikacji danych kluczowych, takich jak dane kontrahenta lub dane produktów, eliminując chaotyczną komunikację e-mailową lub papierową i podwójne wprowadzanie danych poprzez integrację z systemami docelowymi (ERP).

Comarch ECM Quality Management – pozwala na zorganizowanie wszystkich dokumentów jakościowych w przedsiębiorstwie w postaci centralnej bazy wiedzy, a co za tym idzie ułatwia dostęp i przyspiesza wyszukiwanie kluczowej dokumentacji jakościowej nie tylko w dziale jakości, ale również pracownikom innych działów.

Comarch ECM Manufacturing Management – Wdrożenie to stanowi obsługę dokumentacji technicznej i produkcyjnej, której głównym atutem jest szybki i łatwy dostęp dla pracowników działów produkcji.

Comarch ECM Procure To Pay – Comarch ECM P2P umożliwia systemowe wdrożenie procedur zakupowych i podnosi tym samym skuteczność kontroli planowanych wydatków oraz upraszcza proces zatwierdzania przez kadrę zarządzającą. Jednocześnie rozwiązanie znacząco podnosi dokładność prognoz rezerw finansowych.

Comarch ECM Customer Care – moduł pozwala na podniesienie jakości obsługi klienta poprzez szybszą i transparentną realizację sprawy. Moduł odnajduje się wszędzie tam, gdzie obsługiwanych jest wielu klientów zgłaszających reklamacje, pragnących włączyć dodatkowe usługi czy procesujących zmianę danych teleadresowych. System pozwala na obsługę zgłoszeń spływających z różnych kanałów – rozmowa telefoniczna, e-mail, chat z konsultantem, faks, poczta tradycyjna, interaktywny formularz, social media.

Comarch ECM Advanced Document Management – Centralne repozytorium dla dokumentów dostępne z rozproszonych lokalizacji. Moduł pozwala na zmniejszenie zużycia papieru. Przeznaczony dla firm, w

których procesuje się duże wolumeny dokumentów, pozwala na eliminację dublowania pracy, kontrolę nad wersjonowaniem dokumentu, rozbudowany system uprawnień zapewnia najwyższy poziom

bezpieczeństwa przechowywanych danych.

Rozwiązania do wsparcia sprzedaży i dystrybucji

Comarch SFA (Sales Force Applications) to rozwiązania mobilne i webowe przeznaczone do obsługi i optymalizacji procesów około sprzedażowych. W naszym portfolio znajdują się systemy służące do wsparcia sprzedaży i zarządzania pracą przedstawicieli handlowych, rozwiązania integracyjne i usługi komunikacji z partnerami handlowymi, a także aplikacje webowe służące do zarządzania sprzedażą i trade marketingiem, marketingiem, oraz promocjami.

Comarch SFA to 4,5 tysiąca użytkowników mobilnych aplikacji, 20 milionów wygenerowanych zleceń dostawy i ponad 15 milionów przetworzonych dokumentów. Rozwiązania Comarch SFA zostały wdrożone w takich firmach jak Carlsberg, Diageo (producent m.in. Johnnie Walker, Smirnoff i Baileys), Red Bull, Nivea, Energizer, czy BioMed.

W ramach Comarch SFA oferowane są rozwiązania:

Mobile Sales Force Applications - profesjonalny system klasy Sales Force Automation zapewniający pełną obsługę punktu sprzedaży przez mobilnych pracowników terenowych. W ramach oferty Comarch SFA udostępnia użytkownikom aplikacje w zależności od roli i odpowiedzialności, jakie posiadają. Użytkownicy mogą korzystać z aplikacji mobilnych (na smartfony oraz tablety) oraz aplikacji dostępnych on-line przez przeglądarkę internetową lub zainstalowanych lokalnie na komputerach. Aplikacje mobilne dostępne są na platformy Android oraz iOS. Rozwiązanie Comarch SFA Mobile Sales Force Applications zostało docenione przez analityków Gartnera i umieszczone w raporcie „Market Guide for Retail Execution and Monitoring Solutions”

Comarch SFA Online Manager, Comarch SFA Online Administrator i Comarch SFA Mobile Manager - aplikacje dla menedżerów i administratorów biznesowych zarządzających siłami sprzedaży w organizacji. Aplikacje udostępniają funkcjonalności związane z raportowaniem i kontrolą pracy przedstawicieli handlowych i medycznych działających w terenie.

Comarch SFA Online Sales Support - wyrafinowana platforma B2B integrująca partnerów biznesowych – producentów, dystrybutorów i sklepy. Zapewnia kompleksową komunikację, raportowanie oraz wsparcie dla działów sprzedaży i marketingu w organizacjach handlowych. Jako część systemu Comarch SFA udostępnia również aplikacje dla menedżerów i administratorów biznesowych zarządzających siłami sprzedaży w organizacji. Posiada moduł e-commerce i call center.

Comarch SFA Trade Promotion Management - system wspomagający planowanie oraz rozliczanie budżetu i promocji handlowych. Daje możliwość łatwego definiowania długo- i krótkookresowych działań promocyjnych u wybranych klientów, mierzenia efektywności tych działań oraz wykorzystywania danych historycznych do analizowania i wyszukiwania najlepszych rozwiązań zwiększających sprzedaż. Jako jedyne polskie rozwiązanie IT zostało uwzględnione w raporcie Gartnera „Market Guide for Trade Promotion Management and Optimization”.

Comarch SFA Online Distribution - usługa komunikacyjno-integracyjna umożliwiająca automatyczne, codzienne raportowanie do producentów kluczowych informacji z tradycyjnego kanału sprzedaży, takich jak stany magazynowe czy odsprzedaż. Usługa Online Distribution świadczona jest w oparciu o międzynarodowe standardy komunikacji elektronicznej EDI (Electronic Data Interchange), z wykorzystaniem niezbędnej integracji z systemami finansowo-księgowymi oraz sprzedażowymi producentów i dystrybutorów (hurtowni). Umożliwia również raportowanie sprzedaży producenta na tle konkurencji.

Zarządzanie infrastrukturą IT – Comarch ICT

Rozwiązania Comarch ICT pozwalają kompleksowo zapanować nad infrastrukturą IT przedsiębiorstwa. Połączenie kompetencji i wieloletniego doświadczenia w obszarze telekomunikacji, outsourcingu, czy data center to gwarancja realizacji poszczególnych wdrożeń w oparciu o najlepsze światowe standardy i partnerstwa technologiczne z liderami rynku IT. Gwarantują one bezpieczeństwo przechowywania danych, wspierają rozwój procesów IT wewnątrz organizacji, a także komunikację wewnętrzną i zewnętrzną.

Do najważniejszych usług świadczonych przez Comarch w obszarze ICT należą Comarch Data Center, Comarch IT Outsourcing i Comarch IT Networks.

Comarch Data Center

Comarch posiada 15-letnie doświadczenie w zakresie świadczenia usług data center. Są to usługi świadczone w oparciu o zaawansowane technologiczne centra przetwarzania danych o wysokiej dostępności oraz architekturze TIER III i TIER IV. Stanowią alternatywę dla firm wobec rozbudowy własnych zasobów infrastruktury IT. Pozwalają czerpać korzyści z użytkowania specjalnie zaprojektowanych pomieszczeń bez konieczności ich budowy oraz tworzenia kosztownej infrastruktury technicznej. Towarzyszymy klientowi we wszystkich etapach realizacji projektu, począwszy od przygotowania wstępnej koncepcji, poprzez projektowanie rozwiązań, ich implementację i migrację, aż po utrzymanie i zarządzanie. Comarch S.A. posiada 3 własne ośrodki Data Center, natomiast spółki Grupy Comarch posiadają 13 własnych ośrodków Data Center na świecie, w których utrzymywanych jest 5 peta bajtów danych dla klientów w ponad 50 krajach.

Usługi w obszarze Comarch Data Center mogą być świadczone w jednym z poniższych modeli usługowych:

IaaS (Infrastructure as a Service) - usługa polegająca na wynajęciu infrastruktury informatycznej: określonej ilości serwerów, mocy obliczeniowej, czy przestrzeni dyskowej. Wybór modelu IaaS umożliwia elastyczny i skalowalny dobór zasobów infrastruktury IT w zależności od bieżących potrzeb firmy. W ramach IaaS Comarch zapewnia:

- kolokację systemów w bezpiecznych pomieszczeniach data center, zaprojektowanych i zabezpieczonych zgodnie z wysokimi standardami branżowymi
- współdzieloną infrastrukturę sieciową i system centralnego backupu
- redundantne łącza dostępowe do sieci Internet

PaaS (Platform as a Service) - w ramach usługi PaaS Comarch dostarcza pełną platformę sprzętowo-systemową wraz z całym zestawem usług towarzyszących tzw. Manager Services niezbędnych do obsługi aplikacji klienta. W ramach modelu PaaS Comarch dostarcza:

- sprzęt (macierze i serwery) kolokowany w ośrodkach Comarch Data Center
- zapewnienie wszystkich niezbędnych licencji obcych
- administrację i zarządzanie warstwą operacyjną (np. system operacyjny, baza danych)
- zarządzanie warstwą sieciową i systemami bezpieczeństwa
- udostępnienie redundantnych łączy telekomunikacyjnych
- monitoring całego rozwiązania w trybie 24/7
- jeden poziom SLA dla całego systemu

SaaS (Software as a Service) jest najbardziej kompleksową usługą świadczoną przez Comarch Data Center. W jej zakres wchodzi dostawa aplikacji Comarch wraz z niezbędną infrastrukturą serwerową dostarczaną w modelu usługowym. W ramach usługi SaaS Comarch dostarcza:

- Platform as a Service (hosting)
- aplikacje Comarch lub w określonych przypadkach aplikacje obce
- usługi administracji aplikacjami i infrastrukturą IT
- całodobowy monitoring i nadzór nad elementami systemu i bardzo krótki czas reakcji/ naprawy
- pojedynczy punkt kontaktu dla klienta i jedno SLA na całość rozwiązania
- opcjonalnie help-desk dla użytkowników końcowych

Disaster Recovery Center (DRC) jest usługą opcjonalną do wszystkich wyżej omówionych rozwiązań. Obejmuje ona dostarczenie zapasowego ośrodka przetwarzania danych dla krytycznych systemów klienta. Usługa oferowana jest w różnych modelach, w ramach których Comarch dostarcza:

- podstawowy ośrodek data center – ośrodek zapasowy znajduje się w lokalizacji klienta
- zapasowy ośrodek data center - ośrodek podstawowy znajduje się w lokalizacji klienta
- podstawowy oraz zapasowy ośrodek data center – oba ośrodki znajdują się w jednej lub dwóch lokalizacjach fizycznych

Usługa ta może być dostarczona w modelu PaaS lub SaaS z zapewnieniem replikacji danych pomiędzy obydwoma ośrodkami oraz uruchomienia środowiska zapasowego po awarii podstawowej lokalizacji.

Comarch IT Outsourcing & Integration

W związku z dynamicznymi zmianami na rynku infrastruktury IT kluczowe znaczenie dla rozwoju biznesu ma dziś doświadczony partner technologiczny. Środowisko IT firmy w rękach inżynierów i analityków Comarch, to gwarancja ciągłości działania oraz wymaganej dostępności systemów. Comarch oferuje szeroki zakres usług IT, które zawsze są dopasowywane do indywidualnych potrzeb klienta. Do najważniejszych usług świadczonych w tym obszarze należą Comarch IT Outsourcing, Comarch IT Integration oraz Comarch Business Continuity.

Comarch IT Outsourcing - Są to usługi ciągłe, których zadaniem jest zapewnienie kompleksowej obsługi IT klienta, począwszy od pełnego wsparcia dla użytkownika końcowego (Service Desk i opieka stanowiskowa), poprzez administrację sieciami LAN/WAN, infrastrukturą serwerową i bezpieczeństwa, aż po zarządzanie procesami IT, zgodnie z dobrymi praktykami biblioteki ITIL. Usługi realizujemy w oparciu o zespół doświadczonych inżynierów i Service Managerów zgodnie z uzgodnionymi parametrami SLA. Ponadto oferujemy klientom usługi ciągłe realizowane zdalnie lub bezpośrednio w lokalizacji klienta, związane z zaawansowanymi systemami serwerowymi, macierzowymi i bazodanowymi, a więc z systemami najbardziej krytycznymi dla biznesu klienta i najbardziej wymagającymi pod względem dostępności i niezawodności.

Comarch IT Integration - to usługi których zadaniem jest dostosowanie środowiska IT klienta do nowych wymagań biznesowych i technicznych. Wspieramy klientów począwszy od etapu analizy i projektowania nowej platformy IT, poprzez dostawę odpowiednich urządzeń i oprogramowania, aż po fazę wdrożenia. Usługi dotyczą zarówno uruchomienia nowych systemów na nowych platformach, rozszerzenia funkcjonalności poprzez aktualizację wersji oprogramowania, jak i migracji pomiędzy systemami, konsolidacji systemów, czy też wirtualizacji środowisk fizycznych obecnie wykorzystywanych przez klienta.

Comarch Business Continuity - usługi, dzięki którym zapewniamy klientom wysoki poziom dostępności ich systemów, minimalizację skutków awarii i katastrof oraz gwarantujemy możliwie szybki powrót do stanu sprzed awarii. W oparciu o powierzchnie biurowe Comarch w Krakowie i Warszawie, oferujemy klientom biuro zapasowe dla ich kluczowych pracowników. Rozwiązania backup i archiwizacja danych to usługi dla wszystkich przedsiębiorstw świadomych ważności danych przechowywanych i przetwarzanych w systemach informatycznych. Ponadto świadczymy również usługi audytów w różnych obszarów IT.

Comarch IT Networks

Oferowane przez Comarch rozwiązania mają na celu usprawnienie komunikacji wewnątrz organizacji, ale także z partnerami biznesowymi i klientami. Comarch IT Networks to szereg usług pozwalających na integrację rozwiązań wspierających wymianę informacji i sprawną komunikację w firmie. Obejmuje to wszelkie technologie komunikacyjne, aplikacje, a także środki transmisji danych jak sieci WAN czy LAN pozwalające nie tylko na usprawnienie komunikacji, ale również wymianę i dostęp do informacji firmowych. Do rozwiązań Comarch IT Networks należą:

Comarch Network Managed Services (CNMS) - to koncepcja rozwiązań przeznaczonych do tworzenia i utrzymania sieci transmisji danych (w tym WAN / LAN / WLAN). CNMS to kompleksowy produkt w zakresie budowy lub modernizacji istniejących sieci transmisji, a także zarządzania i administrowania tymi sieciami. Ponadto dostarczamy rozwiązania w zakresie bezpieczeństwa sieciowego.

Comarch Contact Center (CCC) - kompleksowy pakiet rozwiązań mających na celu wsparcie zarządzania relacjami z klientem, a także komunikację wewnętrzną organizacji, jak również na wielu płaszczyznach biznesowych. Proponowane przez Comarch rozwiązanie ułatwia sprawne zarządzanie

informacją w przedsiębiorstwie oraz pozwala na zoptymalizowanie procesu obsługi klienta przy wykorzystaniu posiadanych przez niego systemów informatycznych. Na życzenie klienta rozwiązanie Comarch Contact Center może być świadczone również w modelu usługowym. Klient w ramach rozwiązania otrzymuje wówczas dostęp do infrastruktury Contact Center oraz wymaganą liczbę stanowisk agentów (telefon IP z licencją CC, aplikację agenta CC oraz słuchawki), sam zapewnia tylko agentów CC i dostęp do Internetu.

Comarch NOC (Network Operations Center) - to kompleksowe rozwiązanie stanowiące Pojedynczy Punkt Kontaktu z klientem, zapewniające wsparcie techniczne w zakresie monitoringu w obszarze infrastruktury IT oraz aplikacji biznesowych dla wszelkiego typu przedsiębiorstw i instytucji. Dzięki rozbudowanej funkcjonalności, zautomatyzowanemu i niezawodnemu systemowi służącemu do monitorowania usług IT, oferowana przez Comarch usługa może być pomocna zarówno dla administratorów, jak i menadżerów IT. Usługa Comarch Network Operations Center zapewnia klientom bieżącą wiedzę na temat dostępności i wydajności poszczególnych elementów ich infrastruktury IT, systemów operacyjnych, czy platformy operacyjnej.

SEKTOR MEDYCZYNA

Comarch jest dostawcą rozwiązań dedykowanych rynkowi zdrowia. W swojej ofercie posiada oprogramowanie ERP dla szpitali i przychodni medycznych, rozwiązania medyczne dla sektora edukacji, Business Intelligence, rozwiązania IT dla regionów i miast oraz oprogramowanie dla radiologii.

Comarch ERP

Comarch ERP to oprogramowanie wspierające zarządzanie częścią administracyjną placówki medycznej. Comarch ERP Egeria oferuje szerokie portfolio raportów i analiz. Równocześnie zapewnia użytkownikom definiowanie własnych raportów i zestawień oraz różnorodne narzędzia do analizy zarejestrowanych danych.

Business Intelligence dla placówek medycznych

BI dla placówek medycznych to oprogramowanie które pozwala nie tylko na przetwarzanie danych z systemu ERP i HIS, ale również z EDM i wielu innych systemów dziedzinowych wykorzystywanych w placówkach medycznych. Umożliwia budowanie wielowymiarowych analiz dotyczących całości procesów realizowanych w instytucji. Oferuje także szereg gotowych pulpitów informacyjnych dedykowanych dla określonych grup pracowniczych i szczebli zarządczych oraz umożliwia w prosty sposób tworzenie ad hoc dashboardów na potrzeby konkretnych użytkowników.

Comarch Radiology Information System

RIS to nowoczesne oprogramowanie wspomagające pracę zakładów diagnostyki obrazowej. Oprogramowanie posiada pełen zakres funkcji pozwalających zarządzać obsługą pacjentów a także przepływem informacji w placówce medycznej. Może stanowić integralną część z systemem HIS, ale także w pełni niezależnie zarządzać działem diagnostyki obrazowej.

Comarch DICOM Runner

Comarch DICOM Runner to uniwersalna przeglądarka dla obrazów radiologicznych. Przeglądarka umożliwia oglądanie badań radiologicznych w formacie DICOM o dowolnej modalności i pochodzeniu. Pozwala na wykonywanie pomiarów oraz przekształceń obrazów radiologicznych.

Miasto Zdrowia

Miasto Zdrowia” to platforma usługowo-informatyczna składająca się z zestawu wzajemnie współpracujących aplikacji i systemów IT. Stanowi efektywne narzędzie realizacji regionalnej polityki ochrony zdrowia. Jednocześnie skupia się na mieszkańcach jako odbiorcach i klientach świadczonych usług opieki zdrowotnej. Zanonimizowane dane z miasta lub regionu przetwarzane są przez platformę raportująco-analityczną. Na ich podstawie władze są w stanie podejmować optymalne decyzje dotyczące kształtowania strategii rozwoju polityki zdrowotnej i nadzoru nad jej realizacją.

4. Pozycja Spółki na rynku IT oraz informacja o rynkach zbytu i o źródłach zaopatrzenia

Ze względu na rodzaj oferowanych przez Comarch S.A. systemów informatycznych, główną grupę odbiorców stanowią średnie i duże przedsiębiorstwa, które na całym świecie są największymi odbiorcami zaawansowanych rozwiązań informatycznych. Większość produktów Spółki jest kierowana do określonej grupy odbiorców, natomiast usługi informatyczne, ze względu na ich uniwersalny charakter, są oferowane każdej grupie odbiorców. Oferta Comarch S.A. przeznaczona jest zarówno dla podmiotów z rynku polskiego jak i klientów zagranicznych. Od wielu lat jednym z głównych celów strategicznych Comarch jest rozwój sprzedaży coraz większej ilości produktów na rynkach zagranicznych, w szczególności w Europie Zachodniej oraz obu Amerykach. Sprzedaż Spółki jest mocno zdywersyfikowana i nie występuje uzależnienie od jednego odbiorcy. W 2015 roku sprzedaż do żadnego z kontrahentów nie przekroczyła 10% całkowitej sprzedaży Comarch S.A.

Ze względu na specyfikę branży, w której działa Comarch S.A., jako główne źródła zaopatrzenia należy uznać międzynarodowe koncerny, będące producentami sprzętu komputerowego, aplikacji bazodanowych oraz narzędzi programistycznych, polskie oddziały i przedstawicielstwa tych koncernów, polskie firmy dystrybucyjne oraz podwykonawców systemów IT.

W 2015 roku żaden kontrahent nie dostarczył produktów i towarów o wartości przekraczającej 10% przychodów ze sprzedaży Comarch S.A.

5. Struktura sprzedaży

5.1. Przychody ze sprzedaży - struktura geograficzna (w tys. zł)

	2015	%	2014	%	2013	%
Kraj	431 929	57,6%	469 576	64,8%	454 485	71,3%
Zagranica	317 627	42,4%	255 249	35,2%	183 207	28,7%
Przychody ze sprzedaży	749 556	100,00%	724 825	100,0%	637 692	100,0%

W 2015 roku przychody ze sprzedaży Comarch S.A. wzrosły o 24,7 mln zł, czyli o 3,4% w porównaniu do roku ubiegłego. Przychody ze sprzedaży zagranicznej wzrosły o 62,4 mln zł, tj. o 24,4%. W wyniku spowolnienia w sektorze publicznym przychody ze sprzedaży krajowej spadły o 37,6 mln zł, tj. o 8,0%. Struktura geograficzna sprzedaży pozostawała stabilna w ciągu roku obrotowego.

5.2. Przychody ze sprzedaży - struktura wg odbiorców (w tys. zł)

	2015	%	2014	%	2013	%
Telekomunikacja, Media, IT	194 003	25,9%	165 444	22,8%	144 689	22,7%
Finanse i Bankowość	126 834	16,9%	121 524	16,8%	123 700	19,4%
Handel i Usługi	120 961	16,1%	90 261	12,5%	83 498	13,1%
Przemysł & Utilities	101 194	13,5%	89 441	12,3%	87 730	13,7%
Sektor publiczny	80 070	10,7%	147 969	20,4%	105 056	16,5%
Medycyna	13 366	1,8%	6 485	0,9%	0	0%
Małe i Średnie Przedsiębiorstwa	107 549	14,3%	99 598	13,7%	84 127	13,2%
Pozostałe	5 579	0,7%	4 103	0,6%	8 892	1,4%
Przychody ze sprzedaży	749 556	100,00%	724 825	100,00%	637 692	100,0%

W okresie 12 miesięcy 2015 roku nastąpił istotny spadek sprzedaży do klientów z sektora publicznego: o 67,9 mln zł, tj. o 45,9%, co jest związane z ograniczeniem w trzecim i czwartym kwartale zakupów przez klientów z tego sektora, spowodowanym przejściowym ograniczeniem w dostępie do finansowania ze środków unijnych, a także ze zmniejszonymi dostawami własnych wyrobów gotowych Spółki. Sektor publiczny odpowiadał za 10,7% przychodów Comarch S.A. w omawianym okresie. Sprzedaż do sektora o najwyższym udziale w strukturze odbiorców Spółki, czyli Telekomunikacja, Media i IT odnotowała wzrost o 28,6 mln zł, tj. o 17,3%, a jej udział zwiększył się do 25,9% w stosunku do 22,8% w roku ubiegłym. Sprzedaż do klientów z sektora Finanse i Bankowość oraz MSP utrzymały się na stabilnym poziomie i stanowiły odpowiednio 16,9% i 14,3% sprzedaży ogółem (w porównaniu do odpowiednio 16,8% i 13,7% w roku poprzednim). Sprzedaż do sektora Przemysł & Utilities odnotowała wzrost o 11,8 mln zł, tj. o 13,1%, a jej udział wzrósł z 12,3% w 2014 roku do 13,5% w roku 2015. Zauważalnie wzrosła sprzedaż do klientów z sektora Handel i Usługi (o 30,7 mln zł, tj. 34,0%), a jej udział wzrósł z 12,5% w 2014 roku do 16,1% w roku 2015. Wartość sprzedaży dla klientów z sektora medycznego wyniosła w 2015 roku 13,4 mln zł. W poszczególnych kwartałach roku 2015 struktura sprzedaży wg odbiorców utrzymywała się na stabilnym poziomie.

5.3. Przychody ze sprzedaży - struktura wg rodzaju (tys. zł)

	2015	%	2014	%	2013	%
Usługi	531 255	70,9%	496 733	68,5%	445 907	69,9%
Oprogramowanie własne	135 987	18,1%	102 413	14,1%	91 884	14,4%
Oprogramowanie obce	52 159	7,0%	42 337	5,8%	72 788	11,4%
Wyroby gotowe	10 699	1,4%	38 948	5,4%	111	0,0%
Sprzęt komputerowy	8 356	1,1%	26 439	3,7%	18 990	3,0%
Pozostałe	11 100	1,5%	17 955	2,5%	8 012	1,3%
Przychody ze sprzedaży	749 556	100,0%	724 825	100,0%	637 692	100,0%

W 2015 roku strukturę sprzedaży wg rodzaju charakteryzował stały wzrost sprzedaży usług które stanowią największą część przychodów ze sprzedaży Comarch S.A.; jest to związane z postępującymi zmianami w

modelu biznesowym sprzedaży rozwiązań informatycznych. W okresie 12 miesięcy 2015 roku nastąpił bardzo znaczny wzrost łącznej sprzedaży usług i oprogramowania własnego o 68,1 mln zł, tj. o 11,4%. Jest to zarówno wynik wzrostu wartości sprzedaży usług (wzrost o 34,5 mln zł, czyli o 6,9%), jak i lepszej sprzedaży oprogramowania własnego (wzrost o 33,6 mln zł, czyli o 32,8%). Udział usług i oprogramowania własnego w całkowitej sprzedaży wyniósł 89%. Łączne przychody ze sprzedaży oprogramowania obcego i sprzętu komputerowego spadły o 36,5 mln zł, tj. o 33,9%, stanowiły one zaledwie 9,5% całkowitej sprzedaży Comarch S.A. Sprzedaż własnych wyrobów gotowych była znacznie niższa niż w 2014 (spadek o 28,2 mln zł, tj. o 72,5%), głównie na skutek zmniejszonych dostaw wyrobów własnych do klientów z sektora publicznego. Na przestrzeni całego roku 2015 struktura sprzedaży wg rodzaju utrzymywała się na stabilnym poziomie.

6. Charakterystyka czynników istotnych dla rozwoju przedsiębiorstwa emitenta

6.1. Czynniki wewnętrzne

- a) stały wzrost sprzedaży eksportowej i znaczenia działalności zagranicznej;
- b) pozycja i renoma Comarch S.A. mająca wpływ na charakter pozyskiwanych klientów;
- c) działalność Comarch S.A. w specjalnej strefie ekonomicznej w Krakowie;
- d) znaczny udział produktów standardowych (powtarzalnych) w sprzedaży, co oznacza:
  - niższe koszty, w szczególności koszty zmienne związane z pojedynczym kontraktem,
  - możliwość znacznego zwiększenia rentowności jednostkowego kontraktu przy jednoczesnym obniżeniu obciążenia klienta (opłaty licencyjne),
  - szersza i bardziej zdywersyfikowana klientela oznaczająca większą skalę działalności,
- e) atrakcyjna polityka szkoleniowa oraz atrakcyjne warunki pracy oferowane pracownikom Spółki;
- f) zwiększenie rozpoznawalności marki Comarch wśród potencjalnych klientów poprzez prowadzone akcje marketingowe, w tym marketing sportowy (MKS Cracovia SSA);
- g) konieczność dokonywania ciągłych inwestycji w kapitał ludzki celem utrzymania konkurencyjności firmy w kolejnych latach;
- h) wysoki poziom wydatków inwestycyjnych przeznaczanych na działalność badawczo-rozwojową oraz rozwój nowych produktów i usług informatycznych;
- i) wysoki poziom wydatków inwestycyjnych związanych z rozbudową zaplecza produkcyjnego w Polsce i za granicą (inwestycje rzeczowe) oraz z ekspansją na rynkach zagranicznych (inwestycje kapitałowe).

6.2. Czynniki zewnętrzne

- a) wzrost wymagań stawianych systemom informatycznym przez klientów. Zwiększa się zapotrzebowanie na duże, złożone systemy informatyczne dedykowane dla poszczególnych użytkowników. Stawia to w lepszej sytuacji większe spółki IT, takie jak Comarch S.A., które oferują szereg różnych technologii i produktów i są w stanie dostarczyć zaawansowane technologicznie rozwiązania;
- b) wzrost znaczenia technologii mobilnych, stosowanych obecnie powszechnie w rozwiązaniach informatycznych dla wszystkich grup odbiorców;
- c) zmiana modeli biznesowych w wielu branżach oraz zmiana strategii biznesowych wielu firm związana z postępem technicznym i rozwojem gospodarczym, co kształtuje popyt na nowe systemy informatyczne, upowszechnienie sprzedaży oprogramowania w modelu cloud computing oznacza dla firm informatycznych zwiększone wymogi kapitałowe i zasobowe;
- d) związany z członkostwem Polski w Unii Europejskiej dostęp polskich firm do środków z funduszy strukturalnych, które w pewnej części są przeznaczane na rozwój systemów informatycznych oraz finansowanie prac badawczo-rozwojowych;
- e) rosnąca konkurencja, wpływająca na zmniejszenie osiągniętych marż; konkurencja pomiędzy firmami IT;
- f) stała presja na wzrost wynagrodzeń w branży IT; zmniejszająca się liczba absolwentów uczelni technicznych z wykształceniem informatycznym;
- g) wzrastająca konkurencja na lokalnym rynku pracy w sektorze IT w Krakowie oraz innych miejscach prowadzenia działalności gospodarczej przez Spółkę;
- h) międzynarodowa sytuacja gospodarcza, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji na rynkach finansowych, mająca wpływ na wielkość popytu na produkty i usługi informatyczne;
- i) zmienność kursów walutowych, w szczególności EUR/PLN i USD/PLN, GBP/PLN, CAD/PLN, CHF/EUR, BRL/PLN oraz RUB/PLN, wpływająca na opłacalność sprzedaży zagranicznej;
- j) sytuacja polityczna w Europie Wschodniej, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji na Ukrainie i w Rosji, mającej wpływ na wielkość popytu na produkty i usługi informatyczne na tym rynku oraz wiarygodność finansową klientów z tego rejonu geograficznego;
- k) międzynarodowa sytuacja polityczna, m.in. wzrastające ryzyko zamachów terrorystycznych w miejscach prowadzenia projektów utrudnia ich realizację.

7. Pozostałe istotne czynniki, w tym ryzyka i zagrożeń

Comarch S.A. jest narażona na następujące główne rodzaje ryzyka finansowego:

7.1. Ryzyko kredytowe

Spółka analizuje wiarygodność finansową potencjalnych klientów przed zawarciem umów na dostawę systemów informatycznych i w zależności od oceny standingu finansowego dostosowuje warunki każdej umowy do potencjalnego ryzyka. Koncentracja ryzyka kredytowego jest ograniczona ze względu na dywersyfikację sprzedaży Comarch do znacznej liczby kontrahentów z różnych branż gospodarki i z różnych regionów świata.

7.2. Ryzyko zmiany stóp procentowych

Jednostka dominująca jest narażona na ryzyko zmian stóp procentowych w związku z posiadanymi środkami pieniężnymi i ich ekwiwalentami oraz z zawartymi długoterminowymi kredytami inwestycyjnymi przeznaczonymi na finansowanie nowych budynków produkcyjnych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Kredyty są oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej opartej o stawkę WIBOR oraz EURIBOR. Jednostka dominująca dokonywała zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej w tym obszarze za pomocą kontraktów IRS, a także prowadzi stały monitoring sytuacji rynkowej w tym zakresie. Wpływ zmiany stóp procentowych na wysokość płaconych odsetek od kredytów jest częściowo kompensowany przez zmianę odsetek otrzymywanych od posiadanych środków pieniężnych.

7.3. Ryzyko zmiany kursów walut

W związku ze sprzedażą eksportową lub denominowaną w walutach obcych Spółka jest narażona na ryzyko kursowe, szczególnie w odniesieniu do zmian kursów par walut EUR/PLN, USD/PLN, GBP/PLN, CAD/PLN, BRL/PLN, CHF/EUR i RUB/PLN. Równocześnie część kosztów i zobowiązań Spółki jest również wyrażona lub powiązana z kursem walut obcych. W indywidualnych przypadkach Spółka dokonuje zabezpieczenia przyszłych płatności za pomocą kontraktów forward, jak również stara się wykorzystywać *hedging* naturalny poprzez dopasowanie struktury aktywów i pasywów denominowanych w walutach obcych (np. poprzez zaciąganie w ostatnich okresach zobowiązań kredytowych wyrażonych w EUR). Wartość bilansowa aktywów oraz zobowiązań finansowych Spółki denominowanych w walutach obcych na dzień bilansowy dotyczy należności i zobowiązań z tytułu dostaw i usług, zobowiązań z tytułu kredytu inwestycyjnego oraz środków pieniężnych.

7.4. Ryzyko płynności finansowej

Spółka posiada system zarządzania ryzykiem płynności dla potrzeb zarządzania funduszami krótko-, średnio- i długoterminowymi. Podstawowe ryzyko płynności finansowej wynika z faktu, iż większość kosztów ponoszonych przez Spółkę ma charakter kosztów stałych, natomiast przychody ze sprzedaży podlegają zmienności charakterystycznej dla firm usługowych. Spółka zarządza ryzykiem płynności utrzymując odpowiednią wielkość kapitału obrotowego, utrzymując rezerwowe linie kredytowe w rachunku bieżącym, monitorując stale prognozowane i rzeczywiste przepływy pieniężne oraz analizując profile zapadalności aktywów i zobowiązań finansowych.

8. Perspektywy rozwoju działalności Spółki oraz przewidywana sytuacja finansowa Spółki w 2016 roku

W 2015 roku Spółka obserwowała znaczny wzrost popytu na usługi i produkty informatyczne. Dzięki temu portfel zamówień Spółki wzrósł i zapewnia obecnie pełne wykorzystanie jej mocy produkcyjnych w kilku kolejnych okresach. Rozwój sytuacji politycznej i gospodarczej w Polsce i na świecie będzie miał nadal decydujący wpływ na sytuację na rynku IT i wyniki finansowe Grupy Comarch w 2016 roku. Dzięki konsekwentnie realizowanej od wielu lat strategii pozycjonowania się na rynku jako firmy technologicznej i produktowej oferta Comarch jest bardzo dobrze zdywersyfikowana. Grono klientów stale się rozszerza, a znaczna ich część to firmy międzynarodowe, co pozwala kontynuować rozwój firmy. Dynamicznie rozwijająca się działalność Comarch S.A. na rynkach zagranicznych dodatkowo zwiększa wysokość

sprzedaży oraz polepsza wizerunek Comarch wśród klientów, przyczyniając się tym samym do umocnienia pozycji konkurencyjnej Comarch. Oznacza również konieczność dokonywania licznych inwestycji kapitałowych poza granicami Polski (głównie poprzez zakładanie zagranicznych spółek zależnych). Realizacja strategii przedsiębiorstwa zależy w dużej mierze od kształtowania się niezależnych od Comarch warunków makroekonomicznych, w szczególności od poziomu inwestycji w informatykę dokonywanych przez średnie i duże firmy w kraju i za granicą oraz od zaostrzającej się konkurencji na rynku pracy w sektorze IT. Równocześnie warunkiem koniecznym do realizacji strategii jest skuteczne zarządzanie ryzykami operacyjnymi. Szansą dla Spółki jest jej duża innowacyjność oraz wzrost zapotrzebowania na dostarczanie informatyki w modelu usługowym – Comarch S.A. dzięki szerokiej palecie własnych produktów, posiadanej infrastrukturze oraz zasobom ludzkim i kapitałowym może elastycznie dopasowywać się do modeli biznesowych oczekiwanych przez klientów.

Do najważniejszych ryzyk operacyjnych związanych z działalnością Spółki należą:

- a) ryzyka związane z pracami R&D (wytwarzanie własnych produktów softwarowych);
- b) ryzyka związane z realizacją kontraktów długoterminowych;
- c) ryzyka związane z niedotrzymaniem warunków umów i skorzystaniem przez kontrahentów z udzielonych im gwarancji dobrego wykonania lub przysługujących im kar umownych;
- d) ryzyka zagranicznego otoczenia gospodarczego, prawnego i politycznego związane z realizacją kontraktów eksportowych;
- e) ryzyko kredytowe związane ze sprzedażą z odroczonym terminem płatności oraz często długim okresem realizacji kontraktów;
- f) ryzyko rotacji personelu, ryzyko braku możliwości zatrudnienia odpowiedniej ilości wykwalifikowanych pracowników, ryzyko wzrostu kosztów pracy;
- g) ryzyko zmiany kursów walut oraz poziomu stóp procentowych;
- h) ryzyka związane z terroryzmem międzynarodowym, utrudniające delegowanie pracowników w podróże służbowe w niektóre rejony świata.

Spółka nie przewiduje istotnych zmian swojej sytuacji finansowej oraz w zakresie ryzyk związanych z prowadzoną działalnością.

9. Analiza finansowa Spółki

	31 grudnia 2015 r.	%	31 grudnia 2014 r.	%	2015/2014	%
I. Aktywa trwałe	689 344	61,7%	634 573	60,9%	54 771	8,6%
1. Wartości niematerialne i prawne	10 469	1,0%	7 506	0,7%	2 963	39,5%
2. Rzeczowe aktywa trwałe	258 116	23,1%	242 742	23,3%	15 374	6,3%
3. Inwestycje długoterminowe	412 612	36,9%	377 055	36,2%	35 557	9,4%
4. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	8 148	0,7%	7 270	0,7%	878	12,1%
II. Aktywa obrotowe	427 964	38,3%	407 338	39,1%	20 626	5,1%
1. Zapasy	27 746	2,5%	20 846	2,0%	6 900	33,1%
2. Należności krótkoterminowe	291 780	26,1%	264 035	25,3%	27 745	10,5%
3. Inwestycje krótkoterminowe	71 127	6,4%	87 345	8,4%	-16 218	-18,6%
4. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	37 311	3,3%	35 112	3,4%	2 199	6,3%
AKTYWA RAZEM	1 117 308	100,0%	1 041 911	100,0%	75 397	7,2%

Wartość aktywów Spółki na koniec 2015 roku wzrosła o 7,2% w stosunku do roku 2014 (z poziomu 1 041,9 mln zł do 1 117,3 mln zł), co jest spowodowane głównie wzrostem wartości aktywów trwałych oraz częściowo aktywów obrotowych. W porównaniu do roku ubiegłego wartość aktywów trwałych wzrosła o 54,8 mln zł i jest w znacznej mierze wynikiem wzrostu wartości inwestycji długoterminowych o 35,6 mln zł oraz rzeczowych aktywów trwałych o 15,4 mln zł. Wzrost wartości inwestycji długoterminowych to rezultat inwestycji kapitałowych, w tym nabycie udziałów w Thanks Again LLC. Wzrost rzeczowych aktywów trwałych z poziomu 242,7 mln zł do 258,1 mln zł, wynika z rozbudowy infrastruktury Spółki (budynek SSE6 w Krakowie). Struktura rzeczowych aktywów trwałych uległa zmianie w związku z oddaniem budynku SSE6 do użytkowania we wrześniu 2015 r. Wzrost aktywów obrotowych o 20,6 mln zł jest wynikiem wzrostu o 10,5% należności krótkoterminowych (z 264,0 mln zł do 291,8 mln zł), wzrostu zapasów o 33,1% oraz wzrostu rozliczeń międzyokresowych o 6,3%. Zmniejszenie stanu inwestycji krótkoterminowych o 18,6% wynika ze zmniejszeniem stanu środków pieniężnych.

	31 grudnia 2015 r.	%	31 grudnia 2014 r.	%	2015/2014	%
I. Kapitał własny	731 905	65,5%	677 089	65,0%	54 816	8,1%
1. Kapitał zakładowy	8 133	0,7%	8 125	0,8%	8	0,1%
2. Kapitał zapasowy	562 292	50,3%	521 244	50,0%	41 048	7,9%
3. Kapitał z aktualizacji wyceny	103 052	9,2%	105 926	10,2%	-2 874	-2,7%
4. Pozostałe kapitały rezerwowe	745	0,1%	745	0,1%	0	0,0%
5. Zysk (strata) z lat ubiegłych	0	0,0%	0	0,0%	0	0%
6. Zysk (strata) netto	57 683	5,2%	41 049	3,9%	16 634	40,5%
II. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	385 403	34,5%	364 822	35,0%	20 581	5,6%
1. Rezerwy na zobowiązania	140 669	12,6%	129 679	12,4%	10 990	8,5%
2. Zobowiązania długoterminowe	101 209	9,0%	103 993	10,0%	-2 784	-2,7%
3. Zobowiązania krótkoterminowe	131 535	11,8%	119 648	11,5%	11 887	9,9%
4. Rozliczenia międzyokresowe	11 990	1,1%	11 502	1,1%	488	4,2%
PASYWA RAZEM	1 117 308	100,0%	1 041 911	100,0%	75 397	7,2%

Za sprawą wysokiego wyniku finansowego wypracowanego w 2015 roku oraz w rezultacie uwzględnienia w kapitale zapasowym zysku netto wypracowanego w 2014 roku wartość kapitału własnego wzrosła w 2015 roku o 8,1% a jego udział w strukturze pasywów jest na nieco wyższym poziomie niż w ubiegłym roku (65,5% wobec 65,0% w 2014 roku). Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania stanowiły 34,5% pasywów wobec 35,0% rok wcześniej. W 2015 roku nastąpił powrót udziału zobowiązań krótkoterminowych w strukturze pasywów do poziomu z 2013 roku, w efekcie ich wzrostu o 9,9% w stosunku do 2014 roku. Rezerwy na zobowiązania wzrosły o 8,5%, tj. 11,0 mln zł, głównie ze względu na zwiększony poziom rezerw na sprawy sądowe, niewykorzystane urlopy oraz nagrody pieniężne. Wartość zobowiązań długoterminowych spadła o 2,8 mln zł. Udział pozostałych pozycji tej części pasywów nie uległ znaczącym zmianom.

	12 miesiące 2015	%	12 miesiące 2014	%	2015/2014	%
I. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	749 556	100,0%	724 825	100,0%	24 731	3,4%
II. Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	524 252	69,9%	503 226	69,4%	21 026	4,2%
III. Zysk (strata) brutto ze sprzedaży (I-II)	225 304	30,1%	221 599	30,6%	3 705	1,7%
IV. Koszty sprzedaży	76 706	10,2%	68 135	9,4%	8 571	12,6%
V. Koszty ogólnego zarządu	53 663	7,2%	48 533	6,7%	5 130	10,6%
VI. Zysk (strata) na sprzedaży (III-IV-V)	94 935	12,7%	104 931	14,5%	-9 996	-9,5%
VII. Pozostałe przychody operacyjne	2 148	0,3%	913	0,1%	1 235	135,3%
VIII. Pozostałe koszty operacyjne	13 706	1,8%	33 336	4,6%	-19 630	-58,9%
IX. Zysk (strata) z działalności operacyjnej (VI+VII-VIII)	83 377	11,1%	72 508	10,0%	10 869	15,0%
X. Przychody finansowe	7 620	1,0%	4 117	0,6%	3 503	85,1%
XI. Koszty finansowe	24 278	3,2%	22 890	3,2%	1 388	6,1%
XII. Zysk (strata) z działalności gospodarczej (IX+X-XI)	66 719	8,9%	53 735	7,4%	12 984	24,2%
XIII. Zysk (strata) brutto (XII)	66 719	8,9%	53 735	7,4%	12 984	24,2%
XIV. Podatek dochodowy	9 036	1,2%	12 686	1,8%	-3 650	-28,8%
XV. Zysk (strata) netto (XIII-XIV)	57 683	7,7%	41 049	5,7%	16 634	40,5%

W 2015 roku przychody ze sprzedaży wzrosły o 3,4%, czyli o 24,7 mln zł w porównaniu do roku ubiegłego. Zysk z działalności operacyjnej osiągnął wartość 83,4 mln zł i wzrósł o 15,0% w porównaniu do 2014 roku, natomiast zysk netto w 2015 roku wzrósł wobec roku poprzedniego o 40,5%. Rentowność operacyjna w 2015 roku wzrosła z poziomu 10,0% do 11,1%, natomiast rentowność netto wzrosła z 5,7% do 7,7%. Przyczyną poprawy rentowności był znaczący wzrost przychodów ze sprzedaży produktów i usług Spółki oraz niższy poziom pozostałych kosztów operacyjnych.

	2015	2014	2013	2012
Analiza rentowności:				
Marża na sprzedaży	30,1%	30,6%	24,6%	25,6%
Rentowność sprzedaży na działalności operacyjnej	11,1%	10,0%	8,0%	9,4%
Rentowność sprzedaży brutto	8,9%	7,4%	7,6%	6,5%
Rentowność sprzedaży netto	7,7%	5,7%	7,1%	6,2%
Rentowność aktywów	5,2%	3,9%	4,5%	3,9%
Rentowność kapitału własnego	8,6%	6,5%	7,4%	7,1%

Marża na sprzedaży zmniejszyła się nieznacznie z poziomu 30,6% do 30,1%, natomiast pozostałe wskaźniki uległy znaczącej poprawie.

Analiza płynności:	2015	2014	2013	2012
Wskaźnik bieżącej płynności finansowej	2,98	3,11	2,47	1,95
Wskaźnik płynności szybki	2,53	2,68	2,12	1,72
Wskaźnik podwyższonej płynności	0,50	0,67	0,33	0,08

Pomimo nieznacznego spadku wskaźników płynności w 2015 roku, podobnie jak w latach poprzednich Spółkę charakteryzowała bardzo dobra płynność finansowa. Zmniejszenie wskaźników w stosunku do roku 2014 wynikało z niższego stanu środków pieniężnych oraz zwiększonego poziomu zobowiązań krótkoterminowych. W ocenie Zarządu, Comarch S.A. nie ma problemów z terminowym wywiązywaniem się z zaciągniętych zobowiązań, przejściowo wolne środki Spółka inwestuje w bezpieczne instrumenty finansowe (lokaty bankowe, jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych).

Analiza rotacji:	2015	2014	2013	2012
Rotacja majątku obrotowego (krotność)	1,75	1,78	1,57	1,38
Rotacja należności (dni)	140	131	167	218
Rotacja zapasów (dni)	15	12	16	21
Rotacja zobowiązań (dni)	128	130	148	193
Rotacja zobowiązań bez zobowiązań z tytułu kredytów długoterminowych (dni)	72	69	97	143

Wskaźniki rotacji potwierdzają efektywne wykorzystywanie zasobów Comarch S.A. W 2015 roku wskaźniki rotacji należności oraz zapasów uległy wydłużeniu, natomiast rotacja zobowiązań nieznacznie się skróciła. Rotacja majątku obrotowego w 2015 uległa nieznacznemu zmniejszeniu.

Analiza zadłużenia:	2015	2014	2013	2012
Wskaźnik zadłużenia	34,5%	35,0%	34,5%	40,7%
Wskaźnik zadłużenia z tytułu kredytów długoterminowych	9,1%	10,0%	8,3%	7,9%
Wskaźnik zadłużenia kapitału własnego	52,7%	53,9%	52,7%	68,5%

Ze względu na znaczny wzrost sumy bilansowej, w tym kapitałów własnych wskaźniki zadłużenia w 2015 roku uległy poprawie w porównaniu do roku poprzedniego. Wskaźnik zadłużenia kapitału własnego spadł z 53,9% do 52,7%, czyli do poziomu z roku 2013, natomiast wskaźnik zadłużenia z tytułu kredytów spadł z 10,0% do poziomu 9,1%. Spółka finansuje się środkami własnymi w 65,5% a kapitałem obcym w 34,5%.

Metody obliczania wskaźników finansowych

Wskaźniki zadłużenia

$$\text{wskaźnik zadłużenia} = \frac{\text{zobowiązania i rezerwy na zobowiązania}}{\text{pasywa razem}}$$

$$\text{wskaźnik zadłużenia z tytułu kredytów długoterminowych} = \frac{\text{zobowiązania długoterminowe}}{\text{pasywa razem}}$$

$$\text{wskaźnik zadłużenia kapitału własnego} = \frac{\text{zobowiązania i rezerwy na zobowiązania}}{\text{kapitał własny}}$$

Wskaźniki rentowności

$$\text{zwrot na kapitale} = \frac{\text{zysk netto}}{\text{kapitał własny} - \text{zysk netto}}$$

$$\text{marża na sprzedaży} = \frac{\text{zysk brutto ze sprzedaży}}{\text{przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów}}$$

$$\text{rentowność operacyjna} = \frac{\text{zysk operacyjny}}{\text{przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów}}$$

$$\text{rentowność sprzedaży brutto} = \frac{\text{zysk brutto}}{\text{przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów}}$$

$$\text{rentowność sprzedaży netto} = \frac{\text{zysk netto}}{\text{przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów}}$$

Wskaźniki płynności

$$\text{bieżącej płynności finansowej} = \frac{\text{aktywa obrotowe}}{\text{zobowiązania krótkoterminowe} + \text{rozliczenia międzyokresowe}}$$

$$\text{płynności szybki} = \frac{\text{inwestycje krótkoterminowe} + \text{należności krótkoterminowe}}{\text{zobowiązania krótkoterminowe} + \text{rozliczenia międzyokresowe}}$$

$$\text{podwyższonej płynności} = \frac{\text{inwestycje krótkoterminowe}}{\text{zobowiązania krótkoterminowe} + \text{rozliczenia międzyokresowe}}$$

Wskaźniki rotacji

$$\text{rotacji majątku obrotowego (krotność)} = \frac{\text{przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów}}{\text{aktywa obrotowe}}$$

$$\text{rotacji należności (dni)} = \frac{(\text{należności krótkoterminowe}) * 360}{\text{przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów}}$$

$$\text{rotacji zapasów (dni)} = \frac{\text{zapasy} * 360}{\text{koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów} + \text{koszty sprzedaży} + \text{koszty ogólnego zarządu}}$$

$$\text{rotacji zobowiązań (dni)} = \frac{(\text{zobowiązania długoterminowe} + \text{zobowiązania krótkoterminowe}) * 360}{\text{koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów} + \text{koszty sprzedaży} + \text{koszty ogólnego zarządu}}$$

$$\text{rotacji zobowiązań bez zobowiązań z tytułu kredytu inwestycyjnego (dni)} = \frac{(\text{zobowiązania krótkoterminowe}) * 360}{\text{koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów} + \text{koszty sprzedaży} + \text{koszty ogólnego zarządu}}$$

10. Kredyty, pożyczki, poręczenia, gwarancje

10.1. Kredyty inwestycyjne

- a) kredyt inwestycyjny w BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie w wysokości 20 000 tys. zł zaciągnięty w 2004 roku na sfinansowanie I etapu budowy budynków produkcyjno - biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Okres kredytowania wynosił 10 lat, tj. do 2015 roku. W dniu 5 stycznia 2009 r. spółka dokonała przewalutowania pozostałej do spłaty kwoty kredytu na walutę euro. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka na wybudowanej nieruchomości, cesja polisy ubezpieczeniowej budynku oraz weksel in blanco. Kredyt oprocentowany był stopą zmienną EURIBOR1M+marża. W dniu 31 marca 2015 roku kredyt został w całości spłacony.
- b) kredyt inwestycyjny w BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie III etapu budowy budynków produkcyjno - biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosiła 44 000 tys. zł. Okres kredytowania wynosi 16 lat, tj. do 2024 roku. Wykorzystanie kredytu nastąpiło do dnia 30 września 2008 r. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka na wybudowanej nieruchomości, cesja polisy ubezpieczeniowej budynku oraz weksel in blanco. W dniu 5 października 2011 r. spółka dokonała przewalutowania pozostałej do spłaty kwoty kredytu na walutę euro. Kredyt oprocentowany jest stopą zmienną EURIBOR1M+marża. Na dzień 31 grudnia 2015 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 5 422 tys. EUR, tj. 23 104 tys. zł (wobec 6 042 tys. EUR, tj. 25 750 tys. zł na dzień 31 grudnia 2014 r.). W celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej od tego kredytu spółka Comarch S.A. zawarła transakcję IRS z terminem obowiązywania do dnia 29 lipca 2024 r.
- c) kredyt inwestycyjny w banku Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. z siedzibą w Warszawie na refinansowanie kredytu inwestycyjnego zaciągniętego w banku DNB Bank Polska S.A. w dniu 28 kwietnia 2010 r., na finansowanie IV etapu budowy budynków produkcyjno-biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosi 4 126 tys. EUR. Okres kredytowania wynosi 8 lat, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR1M+marża. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka w kwocie 6 189 tys. EUR ustanowiona na nieruchomości będącej przedmiotem refinansowania oraz cesja praw z polisy ubezpieczeniowej ww. nieruchomości. Całkowite wykorzystanie kredytu nastąpiło w dniu 1 października 2013 r. Na dzień 31 grudnia 2015 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 2 966 tys. EUR, tj. 12 638 tys. zł (wobec 3 482 tys. EUR, tj. 14 838 tys. zł na dzień 31 grudnia 2014 r.). W celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej od tego kredytu spółka Comarch S.A. zawarła transakcję IRS z terminem obowiązywania do dnia 31 października 2018 r.
- d) kredyt inwestycyjny w BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie zakupu sprzętu oraz oprogramowania dla realizacji projektu outsourcingu usług data center dla jednego z klientów. Kredyt został udzielony w wysokości 2 400 tys. EUR, z okresem kredytowania do 2016 roku. Uruchomienie środków nastąpiło w dniu 7 sierpnia 2012 r. Oprocentowanie oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR3M+marża. Zabezpieczeniem kredytu są przelew wierzycelności z kontraktu oraz zastaw rejestrowy na środkach trwałych będących przedmiotem finansowania. Na dzień 31 grudnia 2015 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 218 tys. EUR, tj. 930 tys. zł (wobec 873 tys. EUR, tj. 3 720 tys. zł na dzień 31 grudnia 2014 r.).
- e) nieodnawialny kredyt obrotowy w BZ WBK Bank S.A. (dawniej Kredyt Bank S.A.) z siedzibą we Wrocławiu zaciągnięty w pierwszym kwartale 2013 roku na finansowanie bieżącej działalności gospodarczej Spółki. Kredyt został udzielony w wysokości 7 400 tys. EUR. Okres kredytowania wynosi 8 lat, dzień ostatecznej spłaty przypada na 31 grudnia 2020 r. Oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR1M+marża. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka na jednej z nieruchomości Comarch S.A. zlokalizowanej w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie oraz cesja polisy ubezpieczeniowej budynku. Na dzień 31 grudnia 2015 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 4 774 tys. EUR, tj. 20 345 tys. zł (wobec 5 729 tys. EUR, tj. 24 419 tys. zł na dzień 31 grudnia 2014 r.). W celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej od

tego kredytu spółka Comarch S.A. zawarła transakcję IRS z terminem obowiązywania do dnia 28 czerwca 2019 r.

- f) kredyt inwestycyjny w Banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie na finansowanie oraz refinansowanie nie więcej niż 90% kosztów netto inwestycji polegającej na budowie budynku biurowego SSE6 i data center na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie. Kredyt został udzielony w EUR do kwoty 56 mln PLN, co na dzień podpisania umowy stanowiło równowartość kwoty 13 323 182,34 EUR. Okres kredytowania wynosi 10 lat, dzień ostatecznej spłaty przypada 4 grudnia 2023 r., oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR3M+marża. Zabezpieczeniem kredytu są: pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bieżącymi Comarch S.A. prowadzonymi przez Bank Pekao S.A., oświadczenie Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji, hipoteka umowna do kwoty 84 mln PLN na nieruchomości, na której jest realizowana inwestycja, cesja praw z umowy ubezpieczenia nieruchomości, cesja praw z gwarancji należytego wykonania oraz z gwarancji rękojmi. Kredyt został w całości wykorzystany do dnia 30 września 2015 r. Spłata kredytu rozpoczęła się w grudniu 2015. Na dzień 31 grudnia 2015 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 13 184 tys. EUR, tj. 56 185 tys. zł. W celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej od tego kredytu spółka Comarch S.A. zawarła transakcję IRS z terminem obowiązywania do dnia 30 listopada 2023 r.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. Spółka Comarch S.A. posiadała zobowiązania z tytułu kredytów inwestycyjnych w wysokości 112 900 tys. zł.

10.2. Linie kredytowe w rachunku bieżącym (o zmiennym oprocentowaniu)

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. Spółka Comarch S.A. posiadała limity kredytowe w rachunku bieżącym w wysokości 44 033 tys. zł.

- a) limit kredytowy w rachunku bieżącym w banku Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. (PKO BP S.A.) z siedzibą w Warszawie w wysokości 10 000 tys. zł, którego okres udostępnienia upływa w dniu 13 grudnia 2016 roku. Zabezpieczeniem kredytu są pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. w banku PKO BP S.A. oraz weksel in blanco. Na dzień 31 grudnia 2015 roku kredyt nie był wykorzystany, podobnie jak na dzień 31 grudnia 2014 roku.
- b) limit kredytowy w rachunku bieżącym w banku BPH S.A z siedzibą w Krakowie w wysokości 10 000 tys. zł, którego okres udostępnienia upływa w dniu 31 października 2016 roku. Zabezpieczeniem kredytu są weksel in blanco oraz oświadczenie o poddaniu się egzekucji. Na dzień 31 grudnia 2015 roku kredyt nie był wykorzystany, podobnie jak na dzień 31 grudnia 2014 roku.
- c) limit kredytowy w rachunku bieżącym w banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie w wysokości 24 033 tys. zł, którego okres udostępnienia upływa w dniu 31 maja 2016 roku. Zabezpieczeniem kredytu są pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. w Banku Pekao S.A., weksel in blanco oraz oświadczenie o poddaniu się egzekucji. Na dzień 31 grudnia 2015 roku kredyt nie był wykorzystany, podobnie jak na dzień 31 grudnia 2014 roku.

10.3. Pożyczki

a) Pożyczki zaciągnięte przez Comarch S.A.

Spółka Comarch S.A. w dniu 27 grudnia 2012 r. zawarła z IBM Polska sp. z o.o umowę pożyczki na kwotę 343 tys. zł na sfinansowanie dostawy sprzętu IBM w związku z realizowanym przez Grupę Comarch projektem informatycznym. Pożyczka została uruchomiona w pierwszym kwartale 2013 roku. Ostateczny termin spłaty pożyczki przypada na grudzień 2015 roku, oprocentowanie jest stałe (stopa procentowa ok. 5,63%). Pożyczka nie była zabezpieczona i została całkowicie spłacona w dniu 1 grudnia 2015 r.

Spółka Comarch S.A. w dniu 28 grudnia 2015 r. zawarła z IBM Polska sp. z o.o. umowę pożyczki na kwotę 6 265 681,96 zł na sfinansowanie dostawy sprzętu IT w związku z realizowanym przez Grupę Comarch projektem informatycznym. Pożyczka została uruchomiona w pierwszym kwartale 2016 roku. Ostateczny termin spłaty pożyczki przypada na wrzesień 2016 roku, oprocentowanie pożyczki jest stałe. Pożyczka nie jest zabezpieczona.

b) Pożyczki udzielone spółkom Grupy Comarch

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. następujące spółki Grupy Comarch były zadłużone wobec Comarch S.A. z tytułu udzielonych pożyczek:

spółka	termin wymagalności	kwota pożyczki	waluta	oprocentowanie	wartość pożyczki w PLN
Comarch Chile SpA	2017-12-31	50 000	USD	2,33%	195 055
	2017-12-31	100 000	USD	2,33%	390 110
	2017-12-31	100 000	USD	2,33%	390 110
	2018-06-30	100 000	USD	2,45%	390 110
	2017-12-31	100 000	USD	2,45%	390 110
	2017-12-31	80 000	USD	2,52%	312 088
	2017-12-31	100 000	USD	2,53%	390 110
	2017-12-31	100 000	USD	2,60%	390 110
Comarch R&D S.à r.l.	2017-12-31	250 000	EUR	2,05%	1 065 375
	2017-12-31	300 000	EUR	2,05%	1 278 450
Comarch Healthcare S.A.	2017-12-31	5 120 000	PLN	3,79%	5 120 000
	2017-12-31	1 750 000	PLN	3,79%	1 750 000
	2017-12-31	2 000 000	PLN	3,79%	2 000 000
	2017-12-31	1 400 000	PLN	3,79%	1 400 000
	2017-12-31	1 000 000	PLN	3,79%	1 000 000
	2017-12-31	1 000 000	PLN	3,80%	1 000 000
	2017-12-31	1 300 000	PLN	3,80%	1 300 000
	2017-12-31	400 000	PLN	3,81%	400 000
SolInteractive S.A.	2019-09-30	440 000	PLN	3,79%	440 000
Bonus Development Sp. z o.o. SK-A	2028-12-31	3 858 729	PLN	2,93%	3 858 729
Comarch Software Spain S.L.U.	2017-12-31	80 000	EUR	2,04%	340 920
Comarch SRL	2018-06-30	100 000	EUR	2,06%	426 150
	2017-12-31	50 000	EUR	1,96%	213 075
Comarch Yazilim A.S.	2018-06-30	250 000	EUR	2,05%	1 065 375
Razem					25 505 877

Odpisem aktualizującym objęte są obie pożyczki dla Comarch R&D S.à r.l., na łączną kwotę 2 343 825 zł.

c) Pożyczki udzielone pracownikom Comarch S.A.

Nie wystąpiły.

d) Udzielone pożyczki osobom zarządzającym i nadzorującym

Na dzień 31 grudnia 2015 r. nie istnieją żadne niespłacone pożyczki jak również udzielone przez Comarch S.A. gwarancje i poręczenia na rzecz Członków Zarządu, Rady Nadzorczej Spółki oraz ich bliskich.

10.4. Poręczenia

- a) W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów, w sierpniu 2010 roku została udzielona przez Comarch S.A. gwarancja na czas trwania kontraktu i gwarantuje należyte wykonanie przez Comarch S.A., wszelkich zobowiązań spółki Comarch AG wynikających z umowy. Wysokość gwarancji jest równa wartości umowy, tj. ok. 53 666 tys. EUR. Warunki finansowe, na jakich została udzielona gwarancja, nie odbiegają od warunków rynkowych.
- b) W związku z zawarciem przez Comarch Inc., spółkę zależną Comarch S.A., umowy z klientem na wdrożenie, hosting i utrzymanie systemu lojalnościowego, w dniu 28 kwietnia 2011 roku zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla klienta za zobowiązania spółki Comarch Inc. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 3 000 tys. USD i jest ważne przez czas trwania umowy.
- c) W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z klientem na sprzedaż licencji i wdrożenie Comarch Network & Service Inventory, Comarch Next Generation Service Assurance, Comarch OSS Mediations oraz sprzedaż licencji Comarch SLA Management, w dniu 11 sierpnia 2011 zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla klienta za zobowiązania Comarch AG wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do wysokości zobowiązań Comarch AG wynikających z umowy, tj. 5 495 tys. EUR.
- d) W związku z zawarciem przez Comarch Healthcare S.A (dawniej iMed24 S.A.), spółkę zależną Comarch S.A., umowy kredytu inwestycyjnego z Bankiem Pekao S.A., na podstawie której Bank Pekao S.A. udzielił spółce Comarch Healthcare S.A finansowania w wysokości 15 889 tys. PLN, w dniu 1 września 2011 r. spółka Comarch S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania spółki zależnej Comarch Healthcare S.A wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do kwoty 23 833 tys. PLN i jest ważne maksymalnie do dnia 31 grudnia 2021 r.
- e) W związku z zawarciem przez Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i utrzymanie systemu BSS, spółka Comarch S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania Comarch UK. Poręczenie zostało udzielone do wysokości zobowiązań Comarch UK wynikających z powyższej umowy, tj. do kwoty 808 tys. GBP oraz dodatkowo 86 tys. GBP rocznie za usługę SLA i jest ważne przez cały okres trwania umowy.
- f) W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie Next Generation Performance Management Solution, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch AG wynikające z umowy. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 3 682 tys. EUR i jest ważne przez cały okres trwania umowy.
- g) W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie Planning and Inventory Application (PIA), został podpisany przez Comarch S.A. list patronacki, w którym Comarch S.A. zobowiązuje się do zapewnienia należytego wykonania umowy przez Comarch AG. List patronacki jest ważny 24 miesiące od zakończenia umowy, wartość umowy wynosi 3 505 tys. EUR.
- h) W związku z otrzymaniem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., subwencji na budowę infrastruktury w Dreźnie od Sachsische AufbauBank, Comarch S.A. przystąpiła do długu

na wypadek powstania zobowiązania Comarch AG do zwrotu udzielonych środków. Maksymalna odpowiedzialność Comarch S.A. z tytułu przystąpienia do długu wynosi 263 tys. EUR plus odsetki za okres od momentu udzielenia subwencji do jej zwrotu. Przystąpienie do długu jest ważne do dnia 30 sierpnia 2018 r.

- i) W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A. umowy kredytu inwestycyjnego z BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A., na podstawie której bank udzielił spółce Comarch AG finansowania w wysokości 6 000 tys. EUR. W dniu 15 maja 2013 r. spółka Comarch S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania Comarch AG wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do kwoty 9 000 tys. EUR i jest ważne maksymalnie do dnia 15 maja 2020 r.
- j) W związku z zawarciem przez Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z klientem na wdrożenie Comarch Loyalty Management, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla klienta za zobowiązania spółki Comarch UK. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 2 351 tys. GBP i jest ważne przez okres trwania umowy.
- k) W związku z zawarciem przez Comarch S.A.S., spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i licencję Comarch Loyalty Management, a także na usługi data center, Support & Maintenance zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch S.A.S. wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do wartości podpisanych przez Comarch S.A.S. umów, tj. 2 807 tys. EUR i jest ważne do czasu zakończenia projektu.
- l) W związku z zawarciem przez Comarch AG Oddział w Belgii, umowy z jednym z klientów na usługi data center, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch AG wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do wartości podpisanej przez Comarch AG umowy, tj. 236 tys. EUR i jest ważne do czasu zakończenia projektu.
- m) W związku z zawarciem przez Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z klientem na zakup licencji na oprogramowanie oraz usługi utrzymania i wsparcia, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch UK wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 11 244 tys. GBP i jest ważne w okresie dwunastu lat od zakończenia kontraktu.
- n) W związku z zawarciem przez Comarch Healthcare S.A., spółkę zależną Comarch S.A., umów na obsługę kart paliwowych, zostały udzielone przez Comarch S.A. poręczenia dla operatora kart paliwowych za zobowiązania Comarch Healthcare S.A. wynikające z powyższych umów. Po wejściu w życie aneksu do umowy w 2015 roku, łączna kwota poręczenia wynosi 100 tys. PLN i wygasa 31 maja 2016 r.
- o) W związku z zawarciem przez oddział Comarch S.A. w Albanii umowy z klientem na usługi SLA zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania oddziału wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do wartości podpisanej przez Comarch S.A. Albanian Branch umowy, tj. ok. 10 tys. EUR miesięcznie i jest ważne do czasu zakończenia umowy.
- p) W związku z zawarciem przez Comarch S.A.S., spółkę zależną Comarch S.A. umowy z jednym z klientów na wdrożenie Comarch ECM, a także dostarczenie usług utrzymania i zarządzania systemem (SaaS), zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch S.A.S., wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 838 tys. EUR i jest ważne do momentu zakończenia projektu.
- q) W związku z zawarciem przez CA Consulting S.A., spółkę zależną Comarch S.A., umowy na obsługę kart paliwowych, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla operatora kart

- paliwowych za zobowiązania CA Consulting S.A. wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do kwoty 50 tys. PLN i obowiązuje do dnia 31 maja 2016 r.
- r) W związku z zawarciem przez Comarch AG Oddział w Belgii, umowy ramowej z jednym z klientów, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch AG. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do wartości umowy, tj. 3 241 tys. EUR i jest ważne do czasu zakończenia projektu.
  - s) W związku z zawarciem przez Comarch Middle East FZ-LLC, spółkę zależną Comarch S.A. umowy z jednym z klientów na wdrożenie Comarch Loyalty Management For Airlines, Comarch Smart Analytics oraz Comarch Customer Engagement Platform-Gamification, a także dostarczenie usług utrzymania i zarządzania systemem, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie („Parent Guarantee”) za zobowiązania spółki Comarch Middle East FZ-LLC, wynikające z tego projektu. Poręczenie jest ważne do momentu wywiązania się przez Comarch Middle East FZ-LLC ze wszystkich obowiązków wynikających z umowy i zostało udzielone do wysokości maksymalnej odpowiedzialności z kontraktu, tj. do 5 000 tys. USD. Poręczenie zostało udzielone na 5 lat.
  - t) W związku z zawarciem przez Comarch Middle East FZ-LLC, spółkę zależną Comarch S.A. umowy z jednym z klientów, na wdrożenie Comarch Customer Engagement Platform, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie („Parent Guarantee”) za zobowiązania spółki Comarch Middle East FZ-LLC wynikające z tego projektu. Umowa została podpisana na okres pięciu lat. Poręczenie jest ważne do momentu wywiązania się przez Comarch Middle East FZ-LLC ze wszystkich obowiązków wynikających z umowy i zostało udzielone do wysokości maksymalnej odpowiedzialności z kontraktu, tj. 10 000 tys. USD.
  - u) W związku z zawarciem przez Bonus Development Sp. z o.o. SK-A, spółkę zależną Comarch S.A., umowy kredytu inwestycyjnego z Bankiem Pekao S.A., na podstawie której bank udzielił spółce Bonus Development Sp. z o.o. SK-A finansowania w EUR w wysokości 38 800 tys. PLN (co na dzień podpisania umowy kredytu stanowiło równowartość kwoty 9 262 tys. EUR) oraz w związku z zawarciem umowy na transakcje skarbowe związane z zabezpieczeniem ryzyka kursowego oraz stopy procentowej ww. kredytu, spółka Comarch S.A. udzieliła poręczeń za zobowiązania Bonus Development Sp z o.o. SK-A wynikające z powyższych umów. Poręczenia są ważne do momentu spłaty wszystkich zobowiązań wynikających z umowy kredytu, ostateczny termin spłaty kredytu przypada na dzień 28 czerwca 2030 r.
  - v) W związku z zawarciem przez Comarch Chile SpA, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na świadczenie usług IT Out-Tasking Services, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki zależnej Comarch Chile SpA wynikające z tej umowy. Poręczenie zostało udzielone do wysokości 200 tys. EUR i jest ważne do czasu zakończenia projektu, tj. do 30 sierpnia 2018 r.
  - w) W związku z zawarciem przez Comarch Polska S.A. spółkę zależną Comarch S.A., umowy na obsługę kart paliwowych, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla operatora kart paliwowych za zobowiązania Comarch Polska S.A. wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do kwoty 10 tys. PLN i obowiązuje od dnia 15 września 2015 r.
  - x) W związku z zawarciem przez spółkę Comarch AB spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie systemu Loyalty Management Solutions i jego serwis, zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch AB. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 39 747 tys. SEK.
  - y) W związku z zakupem licencji od jednego z klientów przez spółkę CA Consulting S.A. spółki zależnej Comarch S.A. zostało udzielone poręczenie na ten zakup. Kwota poręczenia wyniosła 225 tys. EUR i została udzielona do 31 grudnia 2015 r.

- z) W związku z zawarciem przez spółkę Comarch AB spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i serwis usług Master Services Agreement zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch AB. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone na kwotę 3 827 tys. PLN.

10.5. Gwarancje bankowe

Na dzień 31 grudnia 2015 r. wartość gwarancji i akredytyw wystawionych przez banki na zlecenie Comarch S.A. w związku z realizowanymi umowami oraz uczestnictwem w przetargach wynosiła 48 740 tys. zł, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2014 r. ich wartość wynosiła 60 327 tys. zł.

Comarch S.A. udzieliła oświadczeń o możliwości udzielenia wsparcia finansowego („letter of comfort”) dla spółek zależnych MKS Cracovia SSA (oświadczenie ważne do 30 czerwca 2017 r.) oraz Comarch Healthcare S.A. (oświadczenie ważne do 30 czerwca 2017 r.).

11. Najważniejsze wydarzenia w 2015 roku i po dacie bilansu

11.1 Umowy znaczące dla działalności emitenta

Do najważniejszych umów podpisanych przez Comarch S.A. w 2015 roku należą:

11.1.1. Umowa z konsorcjum firm Łęgprzem sp. z o.o., ZSK sp. z o.o., Graphbud sp. z o.o.

W dniu 3 października 2013 r. została zawarta umowa z konsorcjum firm Łęgprzem sp. z o.o., ZSK sp. z o.o. oraz Graphbud sp. z o.o. na realizację V etapu inwestycji w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie (budynek SSE6). Przedmiotem umowy jest wybudowanie budynku biurowo-usługowego i data center wraz z infrastrukturą drogową i techniczną. Powierzchnia całkowita budynku będzie wynosić 11 708,87 m². Wartość umowy początkowo wynosiła 62 268 tys. zł. W wyniku podpisanych w 2015 roku aneksów do ww. umowy wartość umowy wzrosła z 62 268 tys. zł do 64 907 tys. zł w związku z rozszerzeniem zakresu prac świadczonych przez konsorcjum oraz termin zakończenia inwestycji został wydłużony do 31 sierpnia 2015 r. O powyższych zmianach Spółka informowała w raportach bieżących nr RB-5-2015 z dnia 16 stycznia 2015 r., RB-9-2015 z dnia 30 marca 2015 r., RB-15-2015 z dnia 28 maja 2015 r., RB-27-2015 z dnia 16 lipca 2015 r. oraz RB-31-2015 z dnia 14 sierpnia 2015 r.

11.1.2. Umowa na realizację inwestycji budowlanej w Łodzi

W dniu 16 czerwca 2015 roku została zawarta umowa pomiędzy Bonus Development spółka z ograniczoną odpowiedzialnością SK-A, spółką zależną Comarch S.A. oraz Skanska S.A. na realizację inwestycji budowlanej w Łodzi. Przedmiotem umowy jest wybudowanie budynku biurowego wraz z przebudową i zmianą sposobu użytkowania przyległego budynku pofabrycznego zlokalizowanego w Łodzi przy ul. Jaracza 76/78 wraz z infrastrukturą drogową i techniczną oraz z dostawą niezbędnych materiałów i urządzeń. Powierzchnia całkowita budynku będzie wynosić 9 906,20 m². Wartość umowy wynosi 38 800 tys. zł netto. Planowany termin zakończenia inwestycji to trzeci kwartał 2016 r. O zawarciu powyższej umowy Spółka informowała w raporcie bieżącym nr RB-18-2015 z dnia 16 czerwca 2015 r.

11.1.3. Umowa kredytu budowlano-inwestycyjnego

W dniu 29 czerwca 2015 r. Bonus Development Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością SK-A z siedzibą w Krakowie, spółka zależna Comarch S.A., zawarła umowę kredytu budowlano-inwestycyjnego z bankiem Polska Kasa Opieki Spółka Akcyjna ("PEKAO S.A.") z siedzibą w Warszawie na finansowanie i refinansowanie nie więcej niż 90% kwoty kosztów netto inwestycji, związanych z przebudową budynku pofabrycznego oraz budową przyległego budynku biurowego w Łodzi, przy ul. Stefana Jaracza 78 oraz Stefana Jaracza 76. Wysokość kredytu wynosi maksymalnie 38,8 mln zł, kredyt zostanie udostępniony w walucie EUR. Okres kredytowania trwa do 28 czerwca 2030 r., oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Uruchomienie kredytu powinno nastąpić do 28 czerwca 2017 r. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka umowna na nieruchomości, na której realizowana jest budowa, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, pełnomocnictwo do rachunków prowadzonych w banku PEKAO S.A., cesja praw z gwarancji należytego wykonania i gwarancji rękojmi, cesja praw z umów ubezpieczenia, cesja praw z umowy

dzierżawy zawartej między kredytobiorcą a Comarch S.A. oraz poręczenie Comarch S.A. wraz z oświadczeniem o poddaniu się egzekucji Comarch S.A. i pełnomocnictwem do dysponowania rachunkami Comarch S.A. prowadzonymi przez PEKAO S.A. O zawarciu powyższej umowy Spółka informowała w raporcie bieżącym nr RB-23-2015 z dnia 29 czerwca 2015 r.

11.1.4. Umowa warunkowego objęcia udziałów w spółce Thanks Again LLC

W dniu 17 lipca 2015 r. spółka Comarch Pointshub Inc., spółka zależna Comarch S.A. podpisała warunkową umowę objęcia 4 250 000 udziałów spółki Thanks Again LLC za łączną kwotę 8 000 000 USD. Obejmowane udziały miały stanowić 42,5% udziałów w spółce Thanks Again LLC i miały uprawniać do 42,5% wszystkich głosów na zgromadzeniu wspólników spółki. Objęcie udziałów miało nastąpić w terminie 5 dni roboczych licząc od dnia spełnienia się warunków określonych w umowie, przy czym warunki te powinny zostać spełnione w ciągu 30 dni od dnia zawarcia umowy. Spółka Thanks Again LLC jest operatorem systemów lojalnościowych dla lotnisk w Ameryce Północnej. O zawarciu powyższej umowy Spółka informowała w raporcie bieżącym nr RB-28-2015 z dnia 17 lipca 2015 r. Warunki określone w umowie zostały spełnione i w dniu 24 sierpnia 2015 r. nastąpiło objęcie udziałów spółki Thanks Again LLC. O szczegółach Spółka informowała w raporcie bieżącym nr RB-32-2015 z dnia 24 sierpnia 2015 r.

PO DACIE BILANSU

11.1.5. Umowa na realizację inwestycji budowlanych w Krakowie na realizację VI etapu inwestycji w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie (SSE7) oraz przebudowę budynku SSE6

W dniu 18 marca 2016 roku zostały zawarte dwie umowy pomiędzy Comarch S.A. a firmą Budimex S.A.:

1) Na realizację VI etapu inwestycji w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie (budynek SSE7). Przedmiotem umowy jest wybudowanie budynku biurowego wraz z infrastrukturą drogową i techniczną oraz dostawą niezbędnych materiałów i urządzeń. Powierzchnia całkowita budynku będzie wynosić 27 736,07 m². Wartość umowy wynosi 69 704 097 zł netto. Roboty budowlane rozpoczną się po przekazaniu placu budowy. Planowany termin zakończenia inwestycji to trzeci kwartał 2017 r.

2) Na przebudowę budynku SSE6 (Studio 1) w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Przedmiotem umowy jest przebudowa budynku z funkcji magazynowej na produkcyjną wraz z infrastrukturą drogową i techniczną oraz dostawą niezbędnych materiałów i urządzeń. Wartość umowy wynosi 4 350 000 zł netto. Planowany termin zakończenia inwestycji to trzeci kwartał 2016 r. O szczegółach Spółka informowała w raporcie bieżącym nr RB-3-2016 z dnia 18 marca 2016 r.

11.1.6. Umowa kredytu inwestycyjnego

W dniu 18 marca 2016 roku została podpisana przez Comarch S.A.S., spółkę zależną Comarch S.A. oraz Comarch S.A. (jako współkredytobiorca), umowa kredytu inwestycyjnego z bankiem BGŻ BNP Paribas S.A. z siedzibą w Warszawie na finansowanie i refinansowanie 100% kosztów netto budowy Data Center zlokalizowanego w Lille we Francji, ale nie więcej niż 83,5% łącznych kosztów netto realizacji całej inwestycji, o której spółka informowała raportem bieżącym nr RB-2-2016 z dnia 15 marca 2016 roku. Wysokość kredytu wynosi 8 000 000,00 EUR, tj. 34 164 000,00 PLN wg kursu euro z dnia zawarcia umowy. Okres kredytowania trwa do 18 września 2023 r., oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Uruchomienie kredytu powinno nastąpić do dnia 18 września 2017 roku. Zabezpieczeniem kredytu są:

- a) hipoteka umowna o wartości 12 000 000,00 EUR, tj. 51 246 000,00 PLN wg kursu euro z dnia zawarcia umowy, ustanowiona na drugim miejscu na nieruchomości należącej do Comarch S.A., położonej w Krakowie przy ul. prof. Michała Życzkowskiego 23 (budynek SSE IV). Aktualna wartość hipoteki na pierwszym miejscu ustanowionej na budynku SSE IV, na rzecz BGŻ BNP Paribas S.A. wynosi 53 815 386,00 PLN, a aktualna wartość rynkowa budynku SSE IV wynosi 78 880 000,00 PLN,
- b) oświadczenie Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji,
- c) pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. prowadzonych w banku BGŻ BNP Paribas S.A. ,
- d) cesja praw z umowy ubezpieczenia budynku SSE IV.

O szczegółach Spółka informowała w raporcie bieżącym nr RB-4-2016 z dnia 18 marca 2016 r.

11.2 Pozostałe

11.2.1. Pozew z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Zarząd Comarch S.A. otrzymał w dniu 14 stycznia 2015 r. z Sądu Okręgowego w Warszawie III Wydział Cywilny pozew w sprawie z powództwa ARiMR przeciwko Comarch S.A. o zapłatę kwoty 34 493 717,28 zł tytułem naliczonych przez ARiMR kar umownych w związku z realizacją umowy z dnia 29 kwietnia 2013 roku ("Umowa"). Comarch S.A., zgodnie z zarządzeniem sądu, złożył odpowiedź na pozew w terminie 60 dni od dnia jego otrzymania. Jednocześnie Zarząd Comarch S.A. podtrzymuje swoje dotychczasowe stanowisko, że naliczenie kar umownych dochodzonych pozewem nie znajduje uzasadnienia, ani oparcia w postanowieniach zawartej Umowy. Comarch S.A. informuje również, że pomimo sporu dotyczącego naliczonych kar umownych, Umowa jest realizowana, na bieżąco, zgodnie z wymaganiami SLA a współpraca z klientem została przedłużona w 2016 roku o kolejne 3 lata. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-4-2015 z dnia 15 stycznia 2015 r.

11.2.2. Rezygnacja osób zarządzających oraz powołanie nowych osób na stanowiska Wiceprezesów Zarządu Comarch S.A.

W dniu 8 kwietnia 2015 r. Piotr Piątosza, szef sektora telekomunikacyjnego, złożył rezygnację z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu Comarch S.A., ze skutkiem na dzień 30 kwietnia 2015 r., bez podania przyczyny. W dniu 8 kwietnia 2015 r. Piotr Reichert, szef sektora finanse, bankowość i ubezpieczenia złożył rezygnację z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu Comarch S.A., ze skutkiem na dzień 30 kwietnia 2015 r., bez podania przyczyny.

Obowiązki szefa sektora telekomunikacyjnego przejął Marcin Dąbrowski, wieloletni członek kadry menadżerskiej sektora telekomunikacyjnego. Obowiązki szefa sektora finanse, bankowość i ubezpieczenia przejął Andrzej Przewięźlikowski, wieloletni członek kadry menadżerskiej sektora handel i usługi. Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia, które odbyło się dnia 24 czerwca 2015 r., Marcin Dąbrowski oraz Andrzej Przewięźlikowski zostali powołani na stanowiska Wiceprezesów Zarządu spółki Comarch S.A. O szczegółach Spółka informowała raportami bieżącymi nr RB-10-2015 z dnia 9 kwietnia 2015 r., RB-21-2015 z dnia 24 czerwca 2015 r. oraz RB-22-2015 z dnia 24 czerwca 2015 r.

11.2.3. Opinia Rady Nadzorczej i rekomendacja Zarządu Comarch S.A. w sprawie podziału zysku netto za 2014 rok

Rada Nadzorcza pozytywnie zaopiniowała rekomendację Zarządu Comarch S.A. w sprawie podziału zysku netto za 2014 rok. Zarząd Comarch S.A. uchwałą nr 1/05/2015 z dnia 15 maja 2015 r. zarekomendował Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu Comarch S.A. przekazanie wypracowanego w roku obrotowym od 1 stycznia 2014 do 31 grudnia 2014 roku zysku netto w kwocie 41 048 275,65 zł w całości na kapitał zapasowy. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-12-2015 z dnia 18 maja 2015 r.

PO DACIE BILANSU

11.2.4. Spełnienie kryterium umowy znaczącej

W związku z zawarciem przez Comarch S.A.S., spółkę zależną Comarch S.A. oraz Comarch S.A. (jako współkredytobiorca) w dniu 18 marca 2016 roku umowy kredytowej z bankiem BGŻ BNP Paribas S.A. (o czym Comarch S.A. poinformowała w raporcie bieżącym RB-4-2016 z dnia 18 marca 2016 roku), wartość umów zawartych w okresie ostatnich 12 miesięcy pomiędzy podmiotami Grupy Comarch, a podmiotami Grupy BNP Paribas przekroczyły 10% kapitału własnego Comarch S.A. na dzień 31 grudnia 2015 roku, spełniając tym samym kryterium umowy znaczącej.

Umową o największej wartości spośród umów zawartych z podmiotami Grupy BNP Paribas jest Zmiana nr 6 z dnia 28 maja 2015 roku do Umowy wielocelowej linii kredytowej (dalej: „Umowa”). Wartość Umowy wynosi 35 000 tys. PLN. Umowa została zawarta na czas określony do dnia 30 maja 2016 roku. Warunki finansowe na jakich została zawarta Umowa nie odbiegają od powszechnie stosowanych na rynku dla tego rodzaju umów. Umowa nie przewiduje kar umownych.

Prawne zabezpieczenie limitu udzielonego przez bank BGŻ BNP Paribas S.A. stanowią:

- weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową,
  - oświadczenie o poddaniu się egzekucji na rzecz banku BGŻ BNP Paribas S.A.
- O szczegółach Spółka informowała w raporcie bieżącym nr RB-5-2016 z dnia 18 marca 2016 r.

12. Główne inwestycje krajowe i zagraniczne (papiery wartościowe, instrumenty finansowe, wartości niematerialne i prawne oraz nieruchomości), w tym inwestycje kapitałowe dokonane poza grupą jednostek powiązanych oraz opis metod ich finansowania a także ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych, w tym inwestycji kapitałowych, w porównaniu do wielkości posiadanych środków

Grupa Comarch nie ogranicza obszaru swojego działania jedynie do terytorium Polski. Dysponując produktami konkurencyjnymi międzynarodowo, Grupa konsekwentnie zwiększa wartość sprzedaży zagranicznej koncentrując się szczególnie na rynku Europy Zachodniej. Sprzedaż jest realizowana zarówno bezpośrednio do klienta końcowego (bądź to przez Comarch S.A. lub inną spółkę Grupy Comarch) lub przez firmy partnerskie.

W najbliższych latach w ramach Grupy Comarch będą kontynuowane projekty inwestycyjne, które pozwolą na dalszą ekspansję firmy w nowych obszarach działalności i na nowych rynkach. Będą one finansowane m.in. ze środków pieniężnych posiadanych przez Spółki Grupy Comarch, jak również z wykorzystaniem kredytów bankowych.

12.1. Inwestycje kapitałowe

W dniu 8 stycznia 2015 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie XI Wydział Gospodarczy KRS wydał postanowienie o wyznaczeniu biegłego do zbadania planu połączenia ESAProjekt sp. z o.o. z iMed24 S.A., które zostało następnie sprostowane postanowieniem z dnia 20 stycznia 2015 r. Następnie, w dniu 1 kwietnia 2015 roku, Sąd wydał postanowienie o dołączeniu do akt rejestrowych opinii z badania planu połączenia przez biegłego. W dniu 1 czerwca 2015 r. WZA iMed24 S.A. oraz zgromadzenie wspólników ESAProjekt Sp. z o.o. podjęły uchwały o połączeniu tych spółek oraz o zmianie statutu iMed24 S.A. Wskutek podjętych uchwał, po połączeniu, nastąpiła zmiana firmy spółki iMed24 S.A. – jako spółki przejmującej – na Comarch Healthcare S.A. Spółka przejmująca skupia większość aktywów sektora e-Zdrowie Grupy Comarch, na stanowisko jej prezesa został powołany Piotr Piątosza (RB-16-2015 z dnia 2 czerwca 2015 r.). W dniu 1 lipca 2015 r. połączenie zostało zarejestrowane. Jednocześnie został podwyższony kapitał zakładowy Comarch Healthcare S.A. do kwoty 5 328 806,00 zł. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-26-2015 z dnia 7 lipca 2015 r.

W dniu 26 października 2015 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Comarch Healthcare S.A. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego z kwoty 5 328 806 zł do kwoty 6 014 806 zł poprzez emisję 686 000 akcji serii M o wartości nominalnej 1 zł każda. Podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w dniu 31 grudnia 2015 r.

W dniu 5 lutego 2015 roku została zarejestrowana spółka Comarch SRL w Mediolanie we Włoszech.

W dniu 2 kwietnia 2015 roku została zarejestrowana spółka Comarch Malaysia SDN. BHD. w Kuala Lumpur, w Malezji o kapitale zakładowym w wysokości 2 RM (2,05 PLN wg kursu z dnia 2 kwietnia 2015 r.), z czego 50% było w posiadaniu Comarch S.A. W dniu 7 maja 2015 roku Comarch S.A. nabyła udział w spółce Comarch Malaysia SDN. BHD. od dotychczasowego udziałowca i posiada aktualnie 100% udziałów tej spółki. W dniu 8 czerwca 2015 roku nastąpiła rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego spółki do 500 000 RM (500 050 PLN wg kursu z dnia 8 czerwca 2015 r.), tj. o 499 998 udziałów, dzielonego na 500 000 udziałów zwykłych o wartości 1,00 RM każdy.

W dniu 16 kwietnia 2015 roku została zarejestrowana spółka Comarch Espace Connecté Inc. (Comarch Smart City) w Montrealu w Kanadzie.

W dniu 8 maja 2015 roku walne zgromadzenie Comarch Yazilim A.S. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki z 100 000 TL (134 300 PLN wg kursu z dnia 8 maja 2015 r.) do 600 000 TL (806 580 PLN wg kursu z dnia 8 maja 2015 r.). Kapitał został w całości opłacony. W dniu 5 czerwca 2015 roku podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane.

W dniu 7 lipca 2015 r. została podpisana warunkowa umowa nabycia udziałów spółki Goldcup 111447 AB w Szwecji przez Comarch S.A. 100% udziałów zostało nabytych w dniu 18 sierpnia 2015 r. za kwotę 50 000 SEK (22 080 PLN wg kursu z dnia 18 sierpnia 2015 r.). W dniu 28 sierpnia 2015 r. zarejestrowana została zmiana nazwy spółki na Comarch AB.

W dniu 13 lipca 2015 r. zarejestrowano spółkę Comarch Pointshub, Inc. w Rosemont, IL. W dniu 17 lipca 2015 r. spółka Comarch Pointshub Inc., spółka zależna Comarch S.A., podpisała warunkową umowę objęcia 4 250 000 udziałów spółki Thanks Again LLC za łączną kwotę 8 000 000 USD (30 140 800 PLN wg kursu z dnia 17 lipca 2015 r.). Objęte udziały stanowią 42,5% udziałów w spółce Thanks Again LLC i uprawniają do 42,5% wszystkich głosów na zgromadzeniu wspólników spółki. Warunki określone w umowie zostały spełnione i w dniu 24 sierpnia 2015 r. nastąpiło objęcie udziałów spółki Thanks Again LLC. Spółka Thanks Again LLC jest operatorem systemu lojalnościowych dla lotnisk w Ameryce Północnej.

W dniu 16 lipca 2015 r. dokonano podniesienia kapitału w spółce Comarch Software Spain S.L.U. o 250 000 EUR, tj. z 250 000 EUR (1 027 775 PLN wg kursu z dnia 16 lipca 2015 r.) do 500 000 EUR (2 055 550 PLN wg kursu z dnia 16 lipca 2015 r.).

W dniu 29 lipca 2015 r. została podjęta uchwała w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego Comarch SRL z 50 000 EUR (207 260 PLN wg kursu z dnia 29 lipca 2015 r.) na 200 000 EUR (829 040 PLN wg kursu z dnia 29 lipca 2015 r.).

W dniu 17 sierpnia 2015 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki Comarch Management sp. z o.o. SKA podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego z kwoty 140 110 zł do kwoty 170 110 zł poprzez emisję 30 000 akcji serii D o wartości 1 zł każda.

W dniu 18 sierpnia 2015 r. spółka Comarch Management sp. z o.o. SKA zawarła z CCF FIZ umowę nabycia 1 315 akcji w celu umorzenia.

W dniu 16 października 2015 r. zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego w spółce Comarch Management sp. z o.o. SKA do kwoty 170 110 zł.

W dniu 26 października 2015 r. spółka Comarch Management sp. z o.o. SKA zawarła z CCF FIZ umowę nabycia 26 000 akcji w celu umorzenia.

W dniu 11 listopada 2015 r. została zawarta umowa nabycia przez Comarch S.A. 100 000 akcji spółki Comarch Argentina S.A. z siedzibą w Buenos Aires (100% w kapitale zakładowym), każdy o nominalnej wartości 1 ARS, za kwotę nominalną 100 000 ARS (tj. 41 280 PLN wg kursu z dnia 10 listopada 2015 r.).

Na podstawie uchwał jedyne go wspólnika z dnia 10 grudnia 2015 r. dokonano zmian w kapitale zakładowym Comarch S.A.S. W pierwszej kolejności obniżono kapitał zakładowy z 2 500 000 EUR do 308 429 EUR (1 339 816 PLN wg kursu z dnia 10 grudnia 2015 r.), tj. obniżenie o 2 191 571 EUR (9 520 184 PLN wg kursu z dnia 10 grudnia 2015 r.), a następnie podwyższono o 3 000 000 EUR (13 032 000 PLN wg kursu z dnia 10 grudnia 2015 r.). Aktualna wysokość kapitału zakładowego Comarch S.A.S. to 3 308 429 EUR. Zmiana kapitału jest skuteczna od 17 grudnia 2015 r.

W dniu 10 grudnia 2015 r. spółki Comarch S.A.S. i Comarch S.A. (dotychczasowi wspólnicy w spółce Comarch R&D SARL) zawarły umowę sprzedaży udziałów, w wyniku której Comarch S.A. zakupił od Comarch S.A.S. 525 udziałów (70% w kapitale zakładowym) w Comarch R&D SARL za łączną kwotę 70 000 EUR (304 080 PLN wg kursu z dnia 10 grudnia 2015 r.), tj. 133,33 EUR (579,19 PLN wg kursu z dnia 10 grudnia 2015 r.) za jeden udział. Od dnia 10 grudnia 2015 r. Comarch S.A. jest jedynym wspólnikiem w spółce Comarch R&D SARL.

W dniu 21 grudnia 2015 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Comarch Management sp. z o.o. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego z kwoty 250 000 zł do kwoty 300 000

zł poprzez utworzenie 500 nowych udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy. Udziały zostały objęte przez dotychczasowego jedynego wspólnika, spółkę Comarch S.A. z siedzibą w Krakowie.

12.2. Nieruchomości

W dniu 3 października 2013 r. została zawarta umowa z konsorcjum firm Łęgprzem sp. z o.o., ZSK sp. z o.o. oraz Graphbud sp. z o.o. na realizację V etapu inwestycji w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie (budynek SSE6), której przedmiotem było wybudowanie budynku biurowo-usługowego i data center wraz z infrastrukturą drogową i techniczną, o łącznej powierzchni 11 708,87 m². Wartość umowy początkowo wynosiła 62 268 tys. zł. W wyniku podpisanych w 2015 roku aneksów do ww. umowy wartość umowy wzrosła z 62 268 tys. zł do 64 907 tys. zł. W związku z rozszerzeniem zakresu prac świadczonych przez konsorcjum termin zakończenia inwestycji został wydłużony do 31 sierpnia 2015 r. O powyższych zmianach Spółka informowała w raportach bieżących nr RB-5-2015 z dnia 16 stycznia 2015 r., RB-9-2015 z dnia 30 marca 2015 r., RB-15-2015 z dnia 28 maja 2015 r., RB-27-2015 z dnia 16 lipca 2015 r. oraz RB-31-2015 z dnia 14 sierpnia 2015 r. W dniu 31 sierpnia 2015 r. dokonano odbioru końcowego budynku SSE6. Ostateczna wartość poniesionych na jego budowę nakładów inwestycyjnych to 68 747 tys. zł. We wrześniu 2015 r. budynek został wprowadzony do ewidencji środków trwałych Comarch S.A., a od października 2015 roku rozpoczął się jego okres amortyzacji.

W dniu 16 czerwca 2015 r. została zawarta umowa pomiędzy Bonus Development spółka z ograniczoną odpowiedzialnością SK-A., spółką zależną Comarch S.A. oraz Skanska S.A. na realizację inwestycji budowlanej w Łodzi. Przedmiotem umowy jest wybudowanie budynku biurowego wraz z przebudową i zmianą sposobu użytkowania przyległego budynku pofabrycznego zlokalizowanego w Łodzi przy ul. Jaracza 76/78 wraz z infrastrukturą drogową i techniczną oraz z dostawą niezbędnych materiałów i urządzeń. Powierzchnia całkowita budynku będzie wynosić 9 906,20 m². Wartość umowy wynosi 38 800 tys. zł netto. Planowany termin zakończenia inwestycji to trzeci kwartał 2016 roku. Nakłady inwestycyjne poniesione w związku z ww. umową do dnia 31 grudnia 2015 r. wyniosły 5 968 tys. zł. O zawarciu powyższej umowy Spółka informowała w raporcie bieżącym nr RB-18-2015 z dnia 16 czerwca 2015 r.

Budynek biurowy nabyty w Lille przez Comarch S.A.S. został dostosowany do funkcji biurowej i stanowi obecnie siedzibę spółki. W dniu 15 marca 2016 r. została zawarta umowa pomiędzy Comarch S.A.S., spółką zależną Comarch S.A. oraz SNC-LAVALIN S.A.S. na realizację inwestycji budowlanej w Lille we Francji. Przedmiotem umowy jest przebudowa budynku magazynowego pod adresem 17 Rue Paul Langevin w Lezennes na data center. Wartość umowy wynosi 7 500 tys. EUR netto, tj. 32 118 tys. PLN, wg kursu euro z dnia zawarcia umowy. Planowany termin zakończenia inwestycji to drugi kwartał 2017 roku. Inwestycja będzie finansowana ze środków z długoterminowego kredytu bankowego. O podpisaniu powyższej umowy kredytowej Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr RB-2-2016 z dnia 15 marca 2016 r.

W dniu 18 marca 2016 roku zostały zawarte dwie umowy pomiędzy Comarch S.A., a firmą Budimex S.A.:

1) Na realizację VI etapu inwestycji w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie (budynek SSE7). Przedmiotem umowy jest wybudowanie budynku biurowego wraz z infrastrukturą drogową i techniczną oraz dostawą niezbędnych materiałów i urządzeń. Powierzchnia całkowita budynku będzie wynosić 27 736 m². Wartość umowy wynosi 69 704 tys. PLN netto. Planowany termin zakończenia inwestycji to trzeci kwartał 2017 r.

2) Na przebudowę budynku SSE6 (Studio 1) w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Przedmiotem umowy jest przebudowa budynku z funkcji magazynowej na produkcyjną wraz z infrastrukturą drogową i techniczną oraz dostawą niezbędnych materiałów i urządzeń. Wartość umowy wynosi 4 350 tys. PLN netto. Planowany termin zakończenia inwestycji to trzeci kwartał 2016 r.

Łączna wartość umów podpisanych z Budimex S.A. wynosi 74 054 tys. PLN netto. O szczegółach powyższych umów Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr RB-3-2016 z dnia 18 marca 2016 r.

13. Uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej

13.1. Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW w Warszawie

Zgodnie z zasadą nr 3) zawartą w części III, pkt 1 "Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW" stanowiących załącznik do Uchwały Nr 19/1307/2012 Rady Giełdy z dnia 21 listopada 2012 r. Zarząd Comarch S.A. poinformował w raporcie bieżącym nr EBI 2/2015, że uchwałą nr 10/5/2015 z dnia 18 maja 2015 r. Rada Nadzorcza Comarch S.A. pozytywnie zaopiniowała projekty uchwał Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki z dnia 24 czerwca 2015 r.

Zgodnie z zasadą nr 1) zawartą w części III, pkt 1 "Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW" stanowiących załącznik do Uchwały Nr 19/1307/2012 Rady Giełdy z dnia 21 listopada 2012 r. Zarząd Comarch S.A. zaprezentował w raporcie bieżącym nr EBI 1/2015 sprawozdanie z działalności Rady Nadzorczej Comarch S.A. za okres od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r. oraz ocenę sytuacji Spółki z uwzględnieniem oceny systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem istotnym dla Spółki.

13.2. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy z dnia 24 czerwca 2015 roku

a) Zwołanie WZA, porządek obrad i informacje dotyczące udziału w WZA emitenta

Dnia 18 maja 2015 r. Zarząd Comarch Spółka Akcyjna z siedzibą w Krakowie, działając na podstawie przepisów art. 395, art. 399 § 1, art. 4021 oraz art. 4022 Kodeksu Spółek Handlowych (dalej „KSH”) oraz art. 14 Statutu Spółki, zwołał Zwyczajne Walne Zgromadzenie na dzień 24 czerwca 2015 r., na godzinę 11.00 w Krakowie przy ul. Prof. Michała Życzkowskiego 23. Zarząd Spółki przedstawił w tym dniu również porządek obrad oraz projekty uchwał na niniejsze Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy wraz z uzasadnieniami. Zgodnie z art. 402² KSH Zarząd Spółki przekazał także informacje dotyczące udziału w Walnym Zgromadzeniu Spółki, w szczególności:

- prawo akcjonariusza do żądania umieszczenia poszczególnych spraw w porządku obrad Walnego Zgromadzenia,
- prawo akcjonariusza do zgłaszania projektów uchwał,
- sposób wykonywania prawa głosu przez pełnomocnika,
- możliwość i sposób uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej,
- sposób wypowiedzania się w trakcie Walnego Zgromadzenia przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej,
- sposób wykonywania prawa głosu drogą korespondencyjną lub przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej,
- dzień rejestracji uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu wyznaczono na 8 czerwca 2015 r.,
- informacja o prawie uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu,
- lista akcjonariuszy,
- dostęp do dokumentacji,
- adresy strony internetowej oraz adres poczty elektronicznej.

O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-11-2015 z dnia 18 maja 2015 r.

b) Uchwały podjęte na WZA emitenta

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy podjęło uchwały między innymi w następujących sprawach:

- wyboru Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia;
- wykreślenia z porządku obrad punktu dotyczącego wyboru Komisji Skrutacyjnej;
- uchwalenia porządku obrad;
- zatwierdzenia sprawozdania finansowego Comarch S.A. za rok obrotowy 1.01.2014 - 31.12.2014;
- zatwierdzenia sprawozdania Zarządu z działalności Spółki za rok obrotowy 1.01.2014 - 31.12.2014;
- zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Comarch S.A. za rok obrotowy 1.01.2014 - 31.12.2014;
- zatwierdzenia sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Comarch za rok obrotowy 1.01.2014 - 31.12.2014;

- zatwierdzenia sprawozdania Rady Nadzorczej Spółki z działalności w 2014 roku, zawierającego ocenę sytuacji Spółki;
- podziału zysku netto za rok obrotowy 1.01.2014 - 31.12.2014;
- udzielenia członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki absolutorium z wykonywania przez nich obowiązków w roku obrotowym 1.01.2014 - 31.12.2014;
- powołania Pana Andrzeja Przewięźlikowskiego na nowego Wiceprezesa Zarządu Spółki;
- powołania Pana Marcina Dąbrowskiego na nowego Wiceprezesa Zarządu Spółki.

Pełna treść uchwał została przekazana do publicznej wiadomości raportem bieżącym nr RB-20-2015 w dniu 24 czerwca 2015 r.

c) Uchwała WZA w sprawie podziału zysku za 2014 rok

Walne Zgromadzenie postanowiło, że wypracowany w roku obrotowym od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r. zysk netto w kwocie 41 048 275,65 złotych zostaje w całości przekazany na kapitał zapasowy.

d) Lista akcjonariuszy uczestniczących w WZA emitenta

Zgodnie z listą akcjonariuszy uczestniczących w Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Comarch S.A. w dniu 24 czerwca 2015 r., Elżbieta Filipiak, Janusz Filipiak oraz ING Otwarty Fundusz Emerytalny posiadali co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na tym Zgromadzeniu, według szczegółów poniżej:

1. Janusz Filipiak – 893 000 sztuk akcji, z których przysługiwało 4 465 000 głosów na WZA i które stanowiły 45,92% głosów na WZA; udział w ogólnej liczbie głosów Spółki: 29,52%;
  2. Elżbieta Filipiak – 846 000 sztuk akcji, z których przysługiwało 4 230 000 głosów na WZA i które stanowiły 43,5% głosów na WZA; udział w ogólnej liczbie głosów Spółki: 27,96%;
  3. ING Otwarty Fundusz Emerytalny - 500 000 sztuk akcji, z których przysługiwało 500 000 głosów na WZA i które stanowiły 5,14% głosów na WZA; udział w ogólnej liczbie głosów Spółki: 3,31%.
- Całkowita liczba głosów wynikająca z wszystkich wyemitowanych akcji Comarch S.A. wynosi 15 126 949 głosów. Na WZA w dniu 24 czerwca 2015 roku brali udział akcjonariusze reprezentujący 9 724 132 głosów. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-25-2015 z dnia 1 lipca 2015 r.

14. Operacje na akcjach Comarch S.A.

14.1. Transakcje zbycia/nabycia akcji Spółki

W dniu 20 stycznia 2015 r. jedna z osób zarządzających Comarch S.A. kupiła 30 akcji zwykłych na okaziciela spółki Comarch S.A. po cenie jednostkowej 104,10 zł za 1 akcję. Wartość transakcji wyniosła 3 123,00 zł. Spółka informowała o szczegółach w raporcie bieżącym nr RB-7-2015 z dnia 2 marca 2015 r.

W dniu 11 czerwca 2015 r. jedna z osób zarządzających Comarch S.A. zbyła na podstawie umowy majątkowej małżeńskiej zawartej w formie aktu notarialnego 20 950 akcji zwykłych na okaziciela spółki Comarch S.A. Zbycie nastąpiło nieodpłatnie szacunkowa wartość akcji objętych transakcją wyniosła 2 775 875,00 zł, przy cenie jednostkowej 132,50 zł za 1 akcję. Spółka informowała o szczegółach w raporcie bieżącym nr RB-17-2015 z dnia 15 czerwca 2015 r.

PO DACIE BILANSU

Nie dotyczy.

14.2. Program opcji menadżerskich dla Członków Zarządu

a) na lata 2014-2016

W dniu 26 czerwca 2013 r. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Comarch S.A. podjęło uchwałę nr 36 w sprawie uchwalenia programu opcji menadżerskich dla członków Zarządu Spółki zarządzających Spółką oraz Grupą Kapitałową na lata 2014-2016. Celem Programu było stworzenie dodatkowej motywacji dla członków Zarządu Spółki poprzez przyznanie uprawnionym premii (zwanej dalej "Opcją") uzależnionej od wzrostu wartości Spółki i wzrostu jej kapitalizacji giełdowej. Program miał być realizowany poprzez oferowanie członkom Zarządu Spółki kolejno w 2015 roku, w 2016 roku i w 2017 roku nowoemitowanych akcji Spółki w taki sposób, aby za każdym razem wartość Opcji stanowiła iloczyn różnicy pomiędzy średnim giełdowym kursem zamknięcia akcji Spółki z każdego kolejnego roku realizacji Programu począwszy od 2014 roku a ceną emisyjną akcji oferowanych Członkowi Zarządu Spółki i ilości akcji oferowanych Członkowi Zarządu Spółki. Po zmianach wprowadzonych uchwałą nr 25 WZA z dnia 26 czerwca 2014 r. okres trwania programu został ograniczony do 2014 roku.

Podstawą obliczenia wartości Opcji był wzrost kapitalizacji Spółki, liczony jako różnica pomiędzy średnią kapitalizacją Spółki w 2014 roku, a średnią kapitalizacją Spółki w 2013 roku, gdzie średnia kapitalizacja Spółki w danym roku jest średnią arytmetyczną z dziennych kapitalizacji Spółki w danym roku, przy czym dzienna kapitalizacja Spółki jest iloczynem ilości akcji Spółki oraz giełdowego kursu zamknięcia akcji Spółki w danym dniu.

Działając w wykonaniu Uchwały Nr 36 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Comarch S.A. z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie uchwalenia programu opcji menadżerskich dla członków Zarządu Comarch S.A. zarządzających Spółką oraz Grupą Kapitałową, dnia 16 lutego 2015 r. Rada Nadzorcza podjęła uchwałę nr 1/02/2015 w sprawie realizacji programu opcyjnego za 2014 rok w drodze emisji 7 759 akcji zwykłych na okaziciela serii L1 o wartości nominalnej 1 zł każda, po cenie emisyjnej 1 zł z wyłączeniem prawa poboru dotychczasowych akcjonariuszy Spółki. Akcje zostaną przyznane osobom uprawnionym zgodnie z założeniami programu opcji menadżerskich dla członków Zarządu Comarch S.A. zarządzających Spółką oraz Grupą Kapitałową uchwalonego Uchwałą Nr 36 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Comarch S.A. z dnia 26 czerwca 2013 r. (RB-6-2015 z dnia 16 lutego 2015 r.)

Zarząd Comarch S.A., działając na podstawie art. 430-433, 444, 446 i 447 k.s.h. oraz art. 9 ust. 3-7 Statutu Spółki, w wykonaniu Uchwały Nr 36 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 26 czerwca 2013 r. podjął uchwałę nr 1 z dnia 16 marca 2015 r. w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego w drodze emisji 7 759 akcji zwykłych na okaziciela serii L1 o wartości nominalnej 1 zł każda, po cenie emisyjnej 1 zł z wyłączeniem prawa poboru dotychczasowych akcjonariuszy Spółki oraz w sprawie zmiany Statutu Spółki w tym zakresie. O szczegółach spółka informowała w raporcie bieżącym nr RB-8-2015 z dnia 16 marca 2015 r.

W dniu 14 maja 2015 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował podwyższenie kapitału zakładowego Spółki Comarch S.A. do wysokości 8 133 349,00 zł. Po podwyższeniu kapitał zakładowy Spółki dzieli się na 8 133 349 akcji. Akcjom tym odpowiada 15 126 949 głosów na WZA Spółki (raport bieżący nr RB-13-2015 z dnia 21 maja 2015 r.).

W związku z powyższym podwyższeniem kapitału, w dniu 14 maja 2015 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował zmiany w statucie Spółki (raport bieżący nr RB-14-2015 z dnia 21 maja 2015 r.).

W dniu 23 czerwca 2015 roku Zarząd Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. podjął Uchwałę nr 400/15 dotyczącą warunkowej rejestracji 7 759 sztuk akcji zwykłych na okaziciela serii L1 o wartości nominalnej 1 zł każda. Warunkiem rejestracji akcji serii L1 w KDPW było podjęcie decyzji o wprowadzeniu tych akcji do obrotu na tym samym rynku regulowanym, na który zostały wprowadzone inne akcje Comarch S.A. oznaczone kodem PLCOMAR00012, przez spółkę prowadzącą ten rynek regulowany (raport bieżący nr RB-19-2015 z dnia 23 czerwca 2015 r.).

W dniu 21 lipca 2015 roku Zarząd Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., Uchwałą Nr 700/2015, postanowił dopuścić do obrotu giełdowego na rynku podstawowym 7 759 akcji zwykłych na okaziciela serii L1 spółki Comarch S.A. o wartości nominalnej 1 zł każda (raport bieżący nr RB-29-2015 z dnia 21 lipca 2015 r.).

W dniu 22 lipca 2015 r. Zarząd Comarch S.A. otrzymał komunikat Działu Operacyjnego Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., w którym poinformowano, iż na podstawie Uchwały Zarządu KDPW S.A. nr 400/15 z dnia 23 czerwca 2015 r., w dniu 23 lipca 2015 r. w Krajowym Depozycie nastąpi rejestracja 7 759 akcji Comarch S.A. o kodzie ISIN „PLCOMAR00012”. Łączna liczba papierów wartościowych po rejestracji to 6 384 949 (raport bieżący nr RB-30-2015 z dnia 22 lipca 2015 r.).

15. Pozostałe wydarzenia 2015 roku i po dacie bilansu

15.1. Terminy przekazywania raportów okresowych w 2015 roku

Zgodnie z § 103 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa nie będącego państwem członkowskim, Zarząd Comarch S.A. określił stałe daty przekazywania raportów okresowych w 2015 roku raportem bieżącym nr RB-1-2015 z dnia 7 stycznia 2015 r.

PO DACIE BILANSU

15.2. Terminy raportów okresowych w 2016 roku

Raportem bieżącym nr RB-1-2016 z dnia 18 stycznia 2016 r. Zarząd Comarch S.A. określił następujące stałe daty przekazywania raportów okresowych w 2016 roku:

- 1) IV kwartał 2015 w dniu 29.02.2016 r.
- 2) I kwartał 2016 w dniu 16.05.2016 r.
- 3) III kwartał 2016 w dniu 14.11.2016 r.
- 4) Skonsolidowany raport półroczny zawierający skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe za I półrocze 2016 roku w dniu 31.08.2016 r.
- 5) Raport roczny za 2015 rok w dniu 29.04.2016 r.
- 6) Skonsolidowany raport roczny za 2015 rok w dniu 29.04.2016 r.

15.3. Zawarte po dacie bilansu kontrakty forward

Spółka Comarch S.A. zawarła w okresie od 1 stycznia 2016 roku do dnia 28 kwietnia 2016 roku kontrakty terminowe na sprzedaż 12 700 tys. EUR, 6 700 tys. USD oraz 2 500 tys. GBP. Wartość netto kontraktów terminowych nierozliczonych na dzień 28 kwietnia 2016 roku wynosi 23 500 tys. EUR, 12 100 tys. USD, 500 tys. CAD oraz 3 400 GBP. Na dzień 28 kwietnia 2016 roku wycena otwartych kontraktów terminowych wyniosła 1 778 tys. zł. Kontrakty zapadają w terminie do 27 miesięcy od dnia bilansowego. Wszystkie kontrakty terminowe zostały zawarte w celu ograniczenia wpływu zmian kursów walut na wynik finansowy związany z realizowanymi przez Comarch S.A. kontraktami, w których wynagrodzenie ustalone jest w walutach obcych.

16. Osiągnięcia w zakresie badań i rozwoju

Globalizacja gospodarki światowej i liberalizacja handlu powoduje zanikanie barier dla firm i ich produktów. Rynek IT staje się rynkiem otwartym i globalnym, na którym następuje ciągle porównywanie cen i jakości dostępnych produktów. Wraz ze wzrostem obecności kapitału zagranicznego w Polsce, nawet firmy IT działające wyłącznie na polskim rynku muszą oferować produkty konkurencyjne z punktu widzenia rynku globalnego. Comarch od samego początku działania wypracował reputację firmy technologicznej wytwarzającej nowoczesne produkty i z sukcesem je sprzedającej na rynku krajowym i zagranicznym. Dlatego nadal głównym celem strategicznym Comarch jest opracowywanie nowych, konkurencyjnych produktów, co pozwoli na zapewnienie dalszego rozwoju Comarch, a co za tym idzie zwiększenie jej wartości. Utrzymanie dynamiki sprzedaży wymaga nakładów na rozwój produktów oraz właściwą ich promocję i marketing. Dotyczy to zarówno modyfikacji już istniejących produktów i technologii jak również opracowywania nowych produktów.

Polityka Comarch zakłada prowadzenie prac badawczo-rozwojowych związanych z wdrożeniem nowych produktów oraz standaryzację produktów od samego początku ich przygotowania dla klienta. Dzięki temu, o ile nawet produkt został przygotowany na potrzeby konkretnego klienta, to część lub całość oprogramowania/kodu może być następnie wykorzystana do przygotowania standardowego produktu. W rezultacie owocuje to wyższą rentownością poszczególnych kontraktów oraz rozszerzeniem bazy klientów. Nakłady na prace badawczo-rozwojowe w 2015 roku osiągnęły wartość 97,7 mln zł i tym samym osiągnęły ponad 13% przychodów ze sprzedaży Spółki. Comarch przeznaczył na nie zarówno środki własne, jak i aktywnie pozyskiwał fundusze europejskie.

W 2015 roku w zakresie projektów dofinansowanych w ramach **Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka Działanie 1.4** Spółka Comarch S.A. kontynuowała realizację projektu „Wydajne, ergonomiczne i bezpieczne systemy przeglądania i transmisji obrazów medycznych” z obszaru e-Medycyny (umowa o dofinansowanie została podpisana w 2012 roku).

**INNOWACYJNA
GOSPODARKA**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMARCH

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Fundusze Europejskie – dla rozwoju innowacyjnej gospodarki

W 2015 roku zakończyła się natomiast realizacja projektu "Opracowanie innowacyjnej Platformy dla przedsiębiorstw do raportowania strategicznych analiz rynkowych (Market Research Analysis)". Projekt był realizowany w ramach **Przedsięwzięcia IniTech**, na podstawie umowy o dofinansowanie zawartej z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR). Zakończyła się również realizacja projektu „Moduł Social Business Intelligence”, w ramach Przedsięwzięcia pilotażowego „*Wsparcie badań naukowych i prac rozwojowych w skali demonstracyjnej*” **Demonstrator Plus** oraz realizowana w ramach **7 Programu Ramowego** Unii Europejskiej umowy o dofinansowanie projektu “Shaping the Future of Electronic Identity” (FutureID), w którym Comarch S.A. był partnerem.

Natomiast kontynuowana była realizacja umowy o dofinansowanie projektu „Situation AWare Security Operations Center” (SAWSOC) w ramach **7 Programu Ramowego** Unii Europejskiej.

W 2015 roku podpisana została umowa o dofinansowanie projektu „Miasto zdrowia” w ramach **Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój Działanie 1.1**.

Fundusze Europejskie
Inteligentny Rozwój

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

17. Powiązania kapitałowe emitenta

17.1. Struktura organizacyjna Grupy Comarch

W dniu 31 grudnia 2015 r. w skład Grupy Comarch wchodziły następujące podmioty (w nawiasach udział głosów przypadający na Comarch S.A., chyba że wskazano inaczej):

- Comarch S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce,
- Comarch AG z siedzibą w Dreźnie w Niemczech (100%),
  - Comarch Sistemas LTDA z siedzibą w Sao Paulo w Brazylii (80% zależna od Comarch AG, 20% zależna od Comarch Software und Beratung AG),
  - Comarch Software und Beratung AG z siedzibą w Monachium w Niemczech (100% zależna od Comarch AG*),
    - Comarch Solutions GmbH z siedzibą w Innsbruck w Austrii (100% zależna od Comarch Software und Beratung AG),
- Comarch S.A.S. z siedzibą w Lezennes we Francji (100%),
- Comarch R&D S.à r.l. z siedzibą w Montbonnot-Saint-Martin we Francji (100%),
- Comarch Luxembourg S.à r.l. z siedzibą w Luksemburgu w Luksemburgu (100%)
- Comarch, Inc. z siedzibą w Rosemont w Stanach Zjednoczonych Ameryki (100%),
  - Comarch Panama, Inc. z siedzibą w Panamie w Panamie (100% zależna od Comarch, Inc.),
- Comarch Canada, Corp. z siedzibą w New Brunswick w Kanadzie (100%),
- Comarch Espace Connecté Inc. (Comarch Smart City) z siedzibą w Montrealu w Kanadzie (100%),
- Comarch Middle East FZ-LLC z siedzibą w Dubaju w Zjednoczonych Emiratach Arabskich (100%),
- Comarch LLC z siedzibą w Kijowie na Ukrainie (100%),
- OOO Comarch z siedzibą w Moskwie w Rosji (100%),
- Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd. z siedzibą w Szanghaju w Chinach (100%),
- Comarch Technologies Oy z siedzibą w Espoo w Finlandii (100%),
- Comarch UK Ltd. z siedzibą w Londynie w Wielkiej Brytanii (100%),
- Comarch Chile SpA z siedzibą w Santiago w Chile (100%),
- Comarch Software Spain S.L.U. z siedzibą w Madrycie w Hiszpanii (100%),
- Comarch Yazilim A.S. z siedzibą w Stambule w Turcji (100%),
- Comarch SRL z siedzibą w Mediolanie we Włoszech (100%),
- Comarch Malaysia SDN. BHD. z siedzibą w Kuala Lumpur w Malezji (100%),
- Comarch s.r.o. z siedzibą w Bratysławie na Słowacji (100%),
- Comarch Pointshub, Inc. z siedzibą w Rosemont, IL, USA (100%),
- Comarch AB z siedzibą w Sztokholmie w Szwecji (100%),
- Comarch Argentina S.A. z siedzibą w Buenos Aires w Argentynie (100%),
- Comarch Technologies sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100%),
- CA Consulting S.A. z siedzibą w Warszawie w Polsce (100%),
- Comarch Management sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100%),
- Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w Krakowie w Polsce („CCF FIZ”) (Comarch S.A. posiada 100% wyemitowanych certyfikatów inwestycyjnych),
  - Comarch Management sp. z o.o. SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (25,00% głosów przypada na CCF FIZ; 75,00% głosów przypada na Comarch S.A.; z akcji nabytych przez Comarch Management sp. z o.o. SK-A celem umorzenia spółka nie wykonuje prawa głosu),
  - Bonus Management sp. z o.o. SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
    - „Bonus MANAGEMENT spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” Cracovia Park SK-A (66,67% głosów przypada na Bonus Management spółka z ograniczoną odpowiedzialnością SK-A; 33,33% głosów przypada na MKS Cracovia SSA),
  - Bonus Development sp. z o.o. SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
  - Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),

- Bonus Development sp. z o.o. II Koncept SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
- Comarch Healthcare S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (77,08% głosów przypada na CCF FIZ, 22,92% w posiadaniu CASA Management and Consulting sp. z o.o. SKA),
- Comarch Polska S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
- Comarch Pointshub S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
- Comarch Infrastruktura S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
- iComarch24 S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
- CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
  - Comarch Swiss AG z siedzibą w Luzern w Szwajcarii (100% głosów przypada na CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A),
  - CAMS AG z siedzibą w Luzern w Szwajcarii (51% głosów przypada na CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A),
- Opso sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100%),
- MKS Cracovia SSA z siedzibą w Krakowie w Polsce (66,11%).

(*) w tym 2,68% akcji CSuB AG pożyczonych od podmiotu spoza Grupy Comarch

Na dzień 31 grudnia 2015 r. jednostkami stowarzyszonymi z jednostką dominującą są:

- SolInteractive S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (16,10% głosów przypada na CCF FIZ, 11,27% głosów przypada na Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A),
- Metrum Capital S.A. (15,79% głosów przypada na Comarch S.A., 31,58% głosów przypada na CAMS AG)
- Thanks Again LLC z siedzibą w Tyrone, GA, USA (42,5% głosów przypada na Comarch Pointshub, Inc.).

Spółki stowarzyszone nie są konsolidowane. Udziały w nich są wyceniane metodą praw własności.

17.2. Zmiany właścicielskie, zmiany kapitałowe oraz zmiany w strukturze organizacyjnej Grupy Comarch w 2015 roku

W dniu 8 stycznia 2015 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie XI Wydział Gospodarczy KRS wydał postanowienie o wyznaczeniu biegłego do zbadania planu połączenia ESAProjekt sp. z o.o. z iMed24 S.A., które zostało następnie sprostowane postanowieniem z dnia 20 stycznia 2015 r. Następnie, w dniu 1 kwietnia 2015 roku, Sąd wydał postanowienie o dołączeniu do akt rejestrowych opinii z badania planu połączenia przez biegłego. W dniu 1 czerwca 2015 r. wza iMed24 S.A. oraz zgromadzenie wspólników ESAProjekt Sp. z o.o. podjęły uchwały o połączeniu tych spółek oraz o zmianie statutu iMed24 S.A. Wskutek podjętych uchwał, po połączeniu, nastąpi zmiana firmy spółki iMed24 S.A. – jako spółki przejmującej – na Comarch Healthcare S.A. Ww. zmiany będą skuteczne z chwilą rejestracji połączenia w Krajowym Rejestrze Sądowym. Spółka przejmująca będzie skupiać większość aktywów sektora e-Zdrowie Grupy Comarch, na stanowisko jej prezesa został powołany Piotr Piątosa (RB-16-2015 z dnia 2 czerwca 2015 r.).

W dniu 19 stycznia 2015 r. została wpisana do rejestru zmiana nazwy spółki Volatech Capital Advisors S.A. na Metrum Capital S.A.

W dniu 20 stycznia 2015 r. została zarejestrowana zmiana nazwy spółki Comarch Oy na Comarch Technologies Oy.

W dniu 5 lutego 2015 roku została zarejestrowana spółka Comarch SRL w Mediolanie we Włoszech.

W dniu 2 kwietnia 2015 roku została zarejestrowana spółka Comarch Malaysia SDN. BHD. w Kuala Lumpur, w Malezji o kapitale zakładowym w wysokości 2 RM (2,05 PLN wg kursu z dnia 2 kwietnia 2015 r.), z czego 50% było w posiadaniu Comarch S.A. W dniu 7 maja 2015 roku Comarch S.A. nabyła udział w spółce Comarch Malaysia SDN. BHD. od dotychczasowego udziałowca i posiada aktualnie 100% udziałów tej spółki. W dniu 8 czerwca 2015 roku nastąpiła rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego spółki do 500 000 RM (500 050 PLN wg kursu z dnia 8 czerwca 2015 r.), tj. o 499 998 udziałów, dzielonego na 500 000 udziałów zwykłych o wartości 1,00 RM każdy.

W dniu 16 kwietnia 2015 roku została zarejestrowana spółka Comarch Espace Connecté Inc. (Comarch Smart City) w Montrealu w Kanadzie.

W dniu 8 maja 2015 roku Walne Zgromadzenie Comarch Yazilim A.S. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki z 100 000 TL (134 300 PLN wg kursu z dnia 8 maja 2015 r.) do 600 000 TL (806 580 PLN wg kursu z dnia 8 maja 2015 r.). Kapitał został w całości opłacony. W dniu 5 czerwca 2015 roku podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane.

W dniu 25 czerwca 2015 r. została podjęta uchwała o zmianie firmy Infrastruktura24 S.A. na Comarch Infrastruktura S.A.

W dniu 1 lipca 2015 r. zarejestrowane zostało połączenie poprzez przejęcie przez iMed24 S.A. spółki ESAProjekt sp. z o.o. Równocześnie z połączeniem nastąpiła zmiana nazwy spółki iMed24 S.A. – jako spółki przejmującej – na Comarch Healthcare S.A. Jednocześnie został podwyższony kapitał zakładowy Comarch Healthcare S.A. do kwoty 5 328 806,00 zł. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-26-2015 z dnia 7 lipca 2015 r.

W dniu 7 lipca 2015 r. została podpisana warunkowa umowa nabycia udziałów spółki Goldcup 111447 AB w Szwecji przez Comarch S.A. 100% udziałów zostało nabytych w dniu 18 sierpnia 2015 r. za kwotę 50 000 SEK (22 080 PLN wg kursu z dnia 18 sierpnia 2015 r.). W dniu 28 sierpnia 2015 r. zarejestrowana została zmiana nazwy spółki na Comarch AB.

W dniu 13 lipca 2015 r. zarejestrowano spółkę Comarch Pointshub, Inc. w Rosemont, IL. W dniu 17 lipca 2015 r. spółka Comarch Pointshub Inc., spółka zależna Comarch S.A., podpisała warunkową umowę objęcia 4 250 000 udziałów spółki Thanks Again LLC za łączną kwotę 8 000 000 USD (30 140 800 PLN wg kursu z dnia 17 lipca 2015 r.). Obejmowane udziały będą stanowić 42,5% udziałów w spółce Thanks Again LLC i będą uprawniać do 42,5% wszystkich głosów na zgromadzeniu wspólników spółki. Objęcie udziałów miało nastąpić w terminie 5 dni roboczych licząc od dnia spełnienia się warunków określonych w umowie, przy czym warunki te powinny zostać spełnione w ciągu 30 dni od dnia zawarcia umowy. Spółka Thanks Again LLC jest operatorem systemów lojalnościowych dla lotnisk w Ameryce Północnej. Warunki określone w umowie zostały spełnione i w dniu 24 sierpnia 2015 r. nastąpiło objęcie udziałów spółki Thanks Again LLC.

W dniu 16 lipca 2015 r. dokonano podniesienia kapitału w spółce Comarch Software Spain S.L.U. o 250 000 EUR, tj. z 250 000 EUR (1 027 775 PLN wg kursu z dnia 16 lipca 2015 r.) do 500 000 EUR (2 055 550 PLN wg kursu z dnia 16 lipca 2015 r.).

W dniu 29 lipca 2015 r. została podjęta uchwała w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego Comarch SRL z 50 000 EUR (207 260 PLN wg kursu z dnia 29 lipca 2015 r.) na 200 000 EUR (829 040 PLN wg kursu z dnia 29 lipca 2015 r.).

W dniu 17 sierpnia 2015 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki Comarch Management sp. z o.o. SKA podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego z kwoty 140 110 zł do kwoty 170 110 zł poprzez emisję 30 000 akcji serii D o wartości 1 zł każda.

W dniu 18 sierpnia 2015 r. spółka Comarch Management sp. z o.o. SKA zawarła z CCF FIZ umowę nabycia 1 315 akcji w celu umorzenia.

W dniu 20 sierpnia 2015 r. zmiana firmy Infrastruktura24 S.A. na Comarch Infrastruktura S.A. została zarejestrowana w KRS.

W dniu 3 września 2015 r. została podjęta uchwała o zmianie firmy spółki iReward24 S.A. na Comarch Pointshub S.A. W dniu 5 października 2015 r. zarejestrowana została zmiana firmy spółki iReward24 S.A. na Comarch Pointshub S.A.

W dniu 16 października 2015 r. zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego w spółce Comarch Management sp. z o.o. SKA do kwoty 170 110 zł.

W dniu 26 października 2015 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Comarch Healthcare S.A. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego z kwoty 5 328 806 zł do kwoty 6 014 806 zł poprzez emisję 686 000 akcji serii M o wartości nominalnej 1 zł każda. Podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w dniu 31 grudnia 2015 r.

W dniu 26 października 2015 r. spółka Comarch Management sp. z o.o. SKA zawarła z CCF FIZ umowę nabycia 26 000 akcji w celu umorzenia.

W dniu 11 listopada 2015 r. została zawarta umowa nabycia przez Comarch S.A. 100 000 akcji spółki Comarch Argentina S.A. z siedzibą w Buenos Aires (100% w kapitale zakładowym), każdy o nominalnej wartości 1 ARS, za kwotę nominalną 100 000 ARS (tj. 41 280 PLN wg kursu z dnia 10 listopada 2015 r.).

Na podstawie uchwał jedynego wspólnika z dnia 10 grudnia 2015 r. dokonano zmian w kapitale zakładowym Comarch S.A.S.. W pierwszej kolejności obniżono kapitał zakładowy z 2 500 000 EUR do 308 429 EUR (1 339 816 PLN wg kursu z dnia 10 grudnia 2015 r.), tj. obniżenie o 2 191 571 EUR (9 520 184 PLN wg kursu z dnia 10 grudnia 2015 r.), a następnie podwyższono o 3 000 000 EUR (13 032 000 PLN wg kursu z dnia 10 grudnia 2015 r.). Aktualna wysokość kapitału zakładowego Comarch S.A.S. to 3 308 429 EUR. Zmiana kapitału jest skuteczna od 17 grudnia 2015 r.

W dniu 10 grudnia 2015 r. spółki Comarch S.A.S. i Comarch S.A. (dotychczasowi wspólnicy w spółce Comarch R&D SARL) zawarły umowę sprzedaży udziałów, w wyniku której Comarch S.A. zakupił od Comarch S.A.S. 525 udziałów (70% w kapitale zakładowym) w Comarch R&D SARL za łączną kwotę 70 000 EUR (304 080 PLN wg kursu z dnia 10 grudnia 2015 r.), tj. 133,33 EUR (579,19 PLN wg kursu z dnia 10 grudnia 2015 r.) za jeden udział. Od dnia 10 grudnia 2015 r. Comarch S.A. jest jedynym wspólnikiem w spółce Comarch R&D SARL.

W dniu 21 grudnia 2015 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Comarch Management sp. z o.o. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego z kwoty 250 000 zł do kwoty 300 000 zł poprzez utworzenie 500 nowych udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy. Udziały zostały objęte przez dotychczasowego jedynego wspólnika, spółkę Comarch S.A. z siedzibą w Krakowie.

17.3. Zmiany właścicielskie, zmiany kapitałowe oraz zmiany w strukturze organizacyjnej Grupy Comarch po dacie bilansu

W dniu 15 stycznia 2016 r. dokonano podwyższenia kapitału zakładowego Comarch SRL z 200 000 EUR na 700 000 EUR, tj. o 500 000 EUR (2 203 750 PLN wg kursu z dnia 15 stycznia 2016 r.).

W dniu 22 stycznia 2016 r. podwyższenie kapitału zakładowego w spółce Comarch Management sp. z o.o. do kwoty 300 000 zł zostało zarejestrowane w KRS.

W dniu 4 kwietnia 2016 r. została podjęta uchwała w przedmiocie podwyższenie kapitału zakładowego spółki Comarch Sistemas LTDA z kwoty 1 000 BRL do kwoty 1 000 000 BRL. Spółka Comarch AG nabyła 799 200 udziałów po cenie nominalnej 1 BRL każdy i posiada obecnie 80% udziałów o łącznej wartości 800 000 BRL, natomiast spółka Comarch Software und Beratung AG nabyła 199 800 udziałów po cenie nominalnej 1 BRL każdy i posiada obecnie ma 20% udziałów o łącznej wartości 200 000 BRL. Podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w dniu 14 kwietnia 2016 r.

18. Oddziały Comarch S.A.

W dniu 31 grudnia 2015 r. Comarch S.A. posiadała oddziały w następujących miejscowościach:

- Tirana (oddział w Albanii),
- Białystok,
- Bielsko-Biała,
- Gdańsk,
- Gliwice,
- Katowice,
- Kielce,
- Kraków,
- Lublin,
- Łódź,
- Poznań,
- Rzeszów,
- Tarnów,
- Warszawa,
- Wrocław.

Działalność prowadzona w oddziałach nie odbiega charakterem od podstawowej działalności Spółki.

19. Transakcje zawarte przez emitenta lub jednostkę od niego zależną z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe

Nie wystąpiły.

20. Objaśnienie różnic pomiędzy wynikami finansowymi wykazanymi w raporcie rocznym a wcześniej publikowanymi prognozami wyników na dany rok

Spółka nie publikowała prognozy wyników na 2015 rok.

21. Opis czynników i zdarzeń o nietypowym charakterze mających znaczący wpływ na działalność emitenta i osiągnięte zyski oraz ich ocena

Nie wystąpiły.

22. Zmiany w podstawowych zasadach zarządzania przedsiębiorstwem emitenta i jego grupą kapitałową

Nie wystąpiły.

23. Dane dotyczące umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych

Zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi, Rada Nadzorcza Comarch S.A. podjęła uchwałę nr 01/06/2015 z dnia 26 czerwca 2015 r. w sprawie wyboru Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. jako podmiotu uprawnionego do badania oraz przeglądu sprawozdań finansowych oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych Comarch S.A. Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. z siedzibą w Warszawie przy Al. Jana Pawła II 19, posiada uprawnienia do badania sprawozdań finansowych i jest wpisana na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod numerem 73. Comarch S.A. korzystała w przeszłości z usług Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. w zakresie przeglądu sprawozdań finansowych za I półrocze lat 2006-2009 oraz 2011-2014 oraz badania sprawozdań finansowych Spółki Comarch S.A. i rocznych skonsolidowanych sprawozdań finansowych Spółki Comarch S.A. za lata 2006-2009 oraz 2011-2014. Umowa została zawarta na okres 2 lat.

Szczegóły dotyczące wynagrodzenia podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych zostały zawarte w nocie 46 sprawozdania finansowego. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-24-2015.

24. System kontroli programów akcji pracowniczych

Nie dotyczy.

25. Opis prowadzonej polityki w zakresie działalności sponsoringowej i charytatywnej

Spółka Comarch S.A. od lat podejmuje liczne działania prospołeczne m.in. poprzez aktywne wspieranie sportu, obejmowanie mecenatem wydarzeń kulturalnych, wspieranie edukacji i rozwoju nauki oraz angażowanie się w pomoc najbardziej potrzebującym.

Sport

Spółka najaktywniej wspiera sport. Promuje zarówno rozwój sportu jak i aktywny tryb życia wśród swoich pracowników. Comarch S.A. jest głównym, tytularnym sponsorem najstarszego klubu sportowego w Polsce - MKS Cracovia SSA. Mecenat Comarch nad klubem trwa 14 lat (od 2001 r.). Cracovia, klub o ponad stuletniej historii, legenda polskiego piłkarstwa, dzięki Comarch znów stał się marką w polskim sporcie. Drużyna piłkarska to pięciokrotny mistrz Polski. Drużyna hokejowa po raz jedenasty zdobyła tytuł mistrzowski. Comarch S.A. objęła również swoim mecenatem szwajcarski klub piłkarski Zug 98.

Comarch oprócz wsparcia finansowego klubów sportowych propaguje wśród swoich pracowników pasję do sportu. Głównym punktem corocznej imprezy firmowej są zawody sportowe, a pracownicy Comarch rywalizują w różnych dyscyplinach: siatkówka, piłka nożna, lekkoatletyka.

Comarch promuje również jazdę na rowerze, jako alternatywny środek transportu w drodze do pracy, nie tylko poprzez organizowanie parkingów rowerowych. W wielu lokalizacjach pracownicy mogą skorzystać z darmowego serwisu dla swoich jednośladów czy samoobsługowych stacji naprawczych. Ponadto w 2015 roku pracownicy Comarch rywalizowali ze sobą podczas zawodów biegowych Comarch ON Run oraz rajdu rowerowego Comarch ON Bike. Z kolei spotkanie „Jesienne Śniadanie Rowerowe”, w którym wzięli udział najwytrwalsi firmowi cykliści, było okazją do podsumowania sezonu rowerowego oraz promowania zasad bezpiecznej jazdy.

Edukacja i rozwój nauki

Popularyzacja wiedzy dotyczącej najnowszych technologii IT nie tylko poprzez sponsoring konferencji czy spotkań branżowych to kolejna z inicjatyw podejmowanych przez Comarch S.A. Od lat firma aktywnie współpracuje ze szkołami, uczelniami wyższymi oraz innymi placówkami edukacyjnymi. Pracownicy merytorycznie wspierają różne projekty, konkursy, warsztaty czy konferencje naukowe.

W ubiegłym roku Comarch S.A. po raz pierwszy włączyła się także w organizację Małopolskiej Nocy Naukowców. Konferencja ta na przestrzeni lat na trwałe wpisała się w kalendarz popularnonaukowych wydarzeń województwa małopolskiego.

Spółka w 2015 roku zainauguowała również Technology Cup. Jest to konkurs skierowany głównie do studentów oraz absolwentów (do dwóch lat od ukończenia studiów) zainteresowanych budową rozwiązań softwarowych oraz hardwarowych mogących mieć wpływ na przyszłe losy świata. Projekty można było zgłaszać w trzech kategoriach: Smart Gadget, Health devices i Open.

Mecenat kulturalny

W 2015 r. Comarch S.A. już po raz 14. sponsorowała koncert Last Night of the Proms w Krakowie, inspirowany najważniejszym wydarzeniem życia muzycznego Wielkiej Brytanii.

Spółka wspiera również nowe wydarzenia, które dopiero pojawią się na kulturalnej mapie Krakowa. Między 21 lipca a 15 sierpnia 2015 r. odbyła się pierwsza edycja Mariackiego Festiwalu Organowego. Comarch S.A. została partnerem głównym tego wydarzenia. Na Festiwal złożył się cykl pięciu koncertów, podczas których wystąpiły znakomite nazwiska związane z kunsztem organowego brzmienia. Wydarzenie miało na celu przede wszystkim popularyzację muzyki organowej, zarówno w środowisku profesjonalnych muzyków, jak i wśród amatorów-melomanów.

Działalność charytatywna

Co roku, z okazji Dnia Dziecka, pracownicy Comarch organizują zbiórki rzeczowe dla wychowanków domów dziecka oraz innych placówek opiekuńczo-wychowawczych. Tradycją stało się również, że w okresie Świąt Bożego Narodzenia Comarch angażuje się w przygotowanie świątecznych paczek dla podopiecznych organizacji pożytku publicznego. W ubiegłym roku wsparcie otrzymały m.in.: Fundacja Agape oraz Stowarzyszenie Wiosna, w ramach akcji „Szlachetna Paczka”. W 2015 roku w ośmiu oddziałach firmy w Polsce zostały przeprowadzone zbiórki rzeczowe dla „mieszkańców” 9 schronisk dla bezdomnych zwierząt. Ta akcja została zorganizowana z okazji Światowego Dnia Zwierząt.

Spółka systematycznie dokonuje darowizn pieniężnych oraz w formie sprzętu komputerowego na rzecz wybranych organizacji charytatywnych, organizacji promujących kulturę fizyczną i zdrowie, placówek oświatowych oraz na cele kultu religijnego.

Ponadto Comarch promuje wśród pracowników lokalne imprezy sportowe oraz zachęca do aktywnego w nich udziału. W 2015 roku lubelska drużyna Comarch zagrała w charytatywnym turnieju piłki nożnej „Mistrzostwa Lublina Branży IT”. Comarch wystartował również w kilku charytatywnych imprezach biegowych. Najliczniej firma reprezentowana była podczas Poland Business Run, w którym wystartowało 150 osób z Krakowa i Warszawy.

26. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej**26.1. Postępowania dotyczące zobowiązań albo wierzytelności emitenta lub jednostki od niego zależnej, w których wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta**

Nie wystąpiły.

26.2. Dwa lub więcej postępowań dotyczących zobowiązań oraz wierzytelności, których łączna wartość stanowi odpowiednio co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta wraz ze stanowiskiem emitenta w tej sprawie

Nie wystąpiły.

Kraków, 28 kwietnia 2016 roku

Janusz Filipiak Prezes Zarządu	Marcin Dąbrowski Wiceprezes Zarządu	Paweł Prokop Wiceprezes Zarządu
Andrzej Przewięźlikowski Wiceprezes Zarządu	Zbigniew Rymarczyk Wiceprezes Zarządu	Konrad Tarański Wiceprezes Zarządu
Marcin Warwas Wiceprezes Zarządu		